

Struktura

- Republiky a monarchie
- Unitární a složené státy
- Ideologické typologie států
- Poznámky k administrativnímu členění státu
- Příklad České republiky

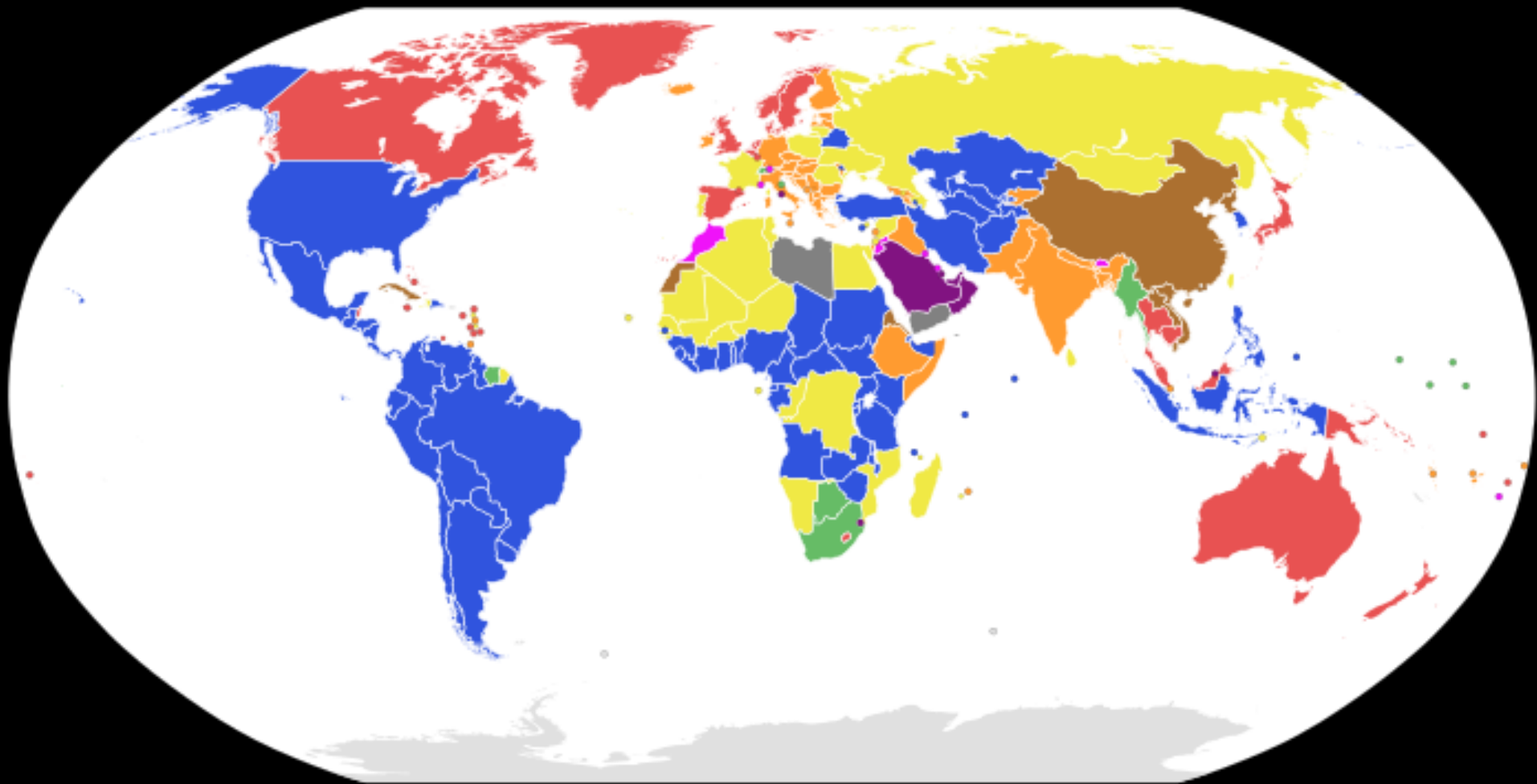
Historické formy států

- Městské státy (polis)
- Impéria
- Feudální státy
- Národní stát - 18. stol.

Republiky a monarchie

- Dělení dle způsobu, jak získává hlava státu svůj úřad - *Weber a jeho pojetí panství*
- Dělicí kritérium není zcela vyjasněné - dědičnost a neomezené období versus volba a omezené funkční období - *výjimkou je např. KLR nebo některé monarchie s volenou hlavou - Kambodža, Malajsie, Vatikán + zvláštní případy jako Andorra, Svazijsko a Saúdská Arábie*

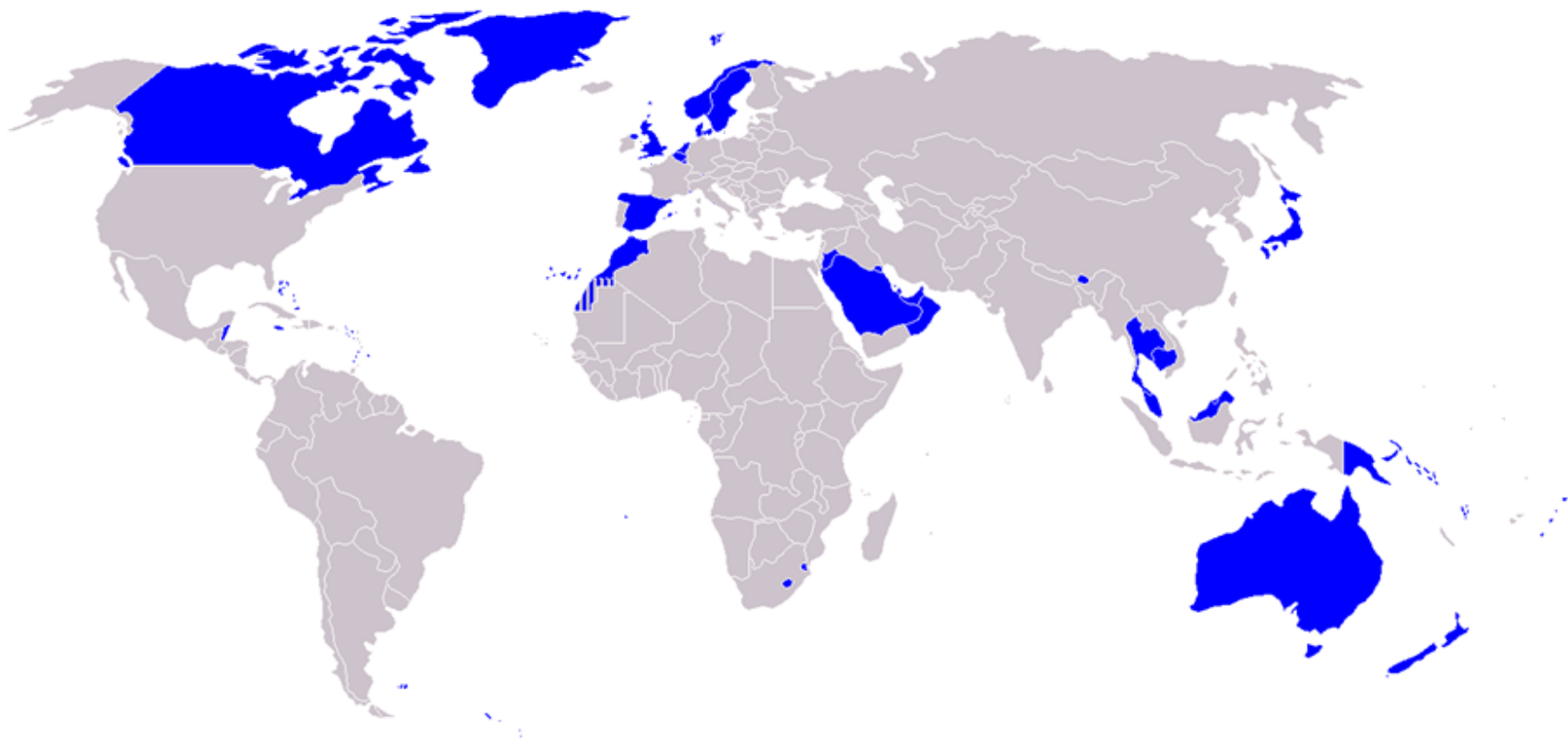

Monarchie v současném světě

Absolutní / konstituční + dědičné / volené

Unitární a složené státy

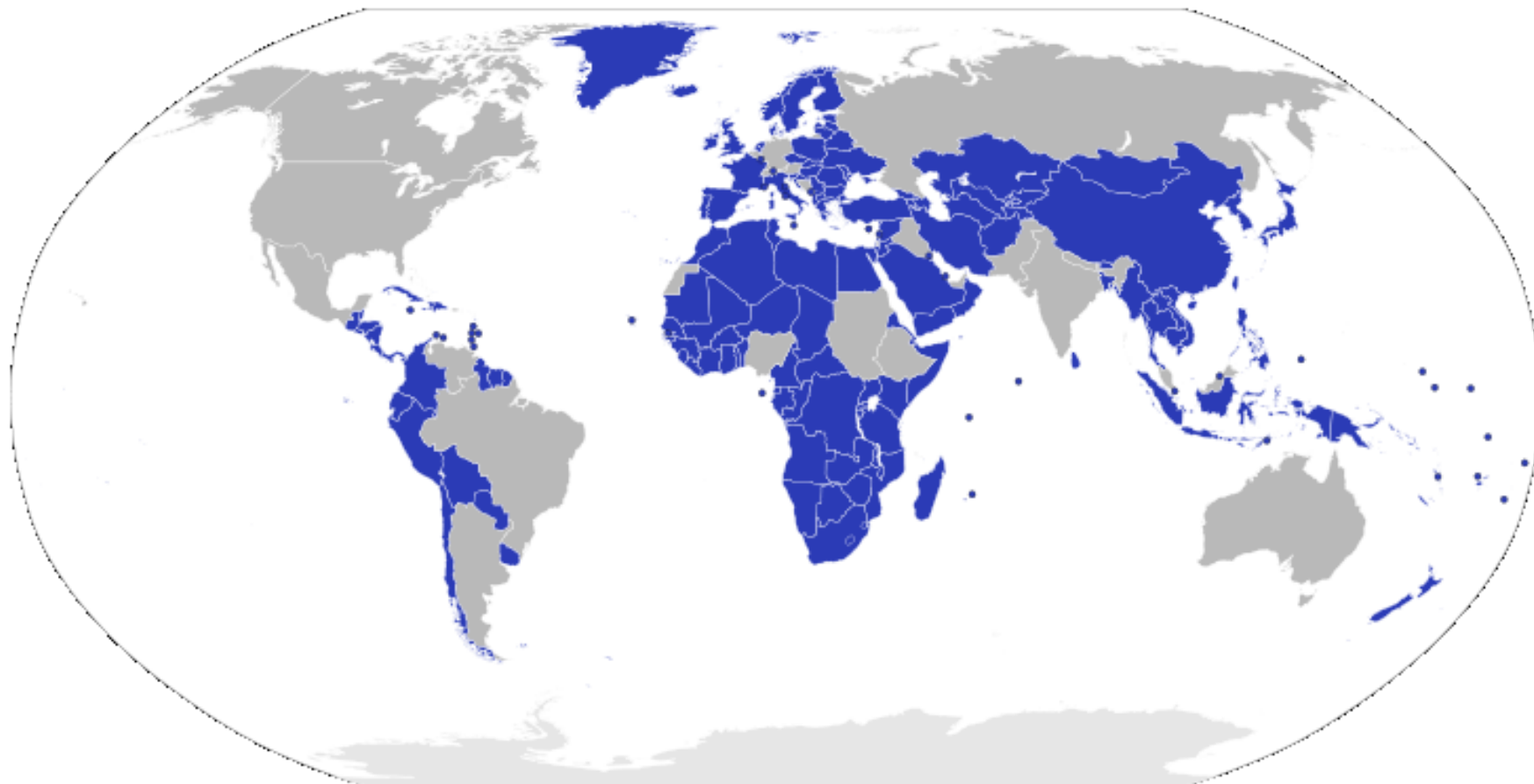
- Unitární státy - jednotná soustava státních orgánů a jednotný právní řád; kompetence nižších celků jsou odvozeny od jednotek vyšších
  - Centralizovaný / decentralizovaný unitární stát
- Složené státy - státy tvořené dílčími státy (státními útvary) - společná ústava a společné nejvyšší orgány
  - Federace - založené na územním nebo etnickém principu, resp. přechodné typy; federace symetrické / asymetrické
  - Reálné unie - monarchie se společným panovníkem

Autonomie

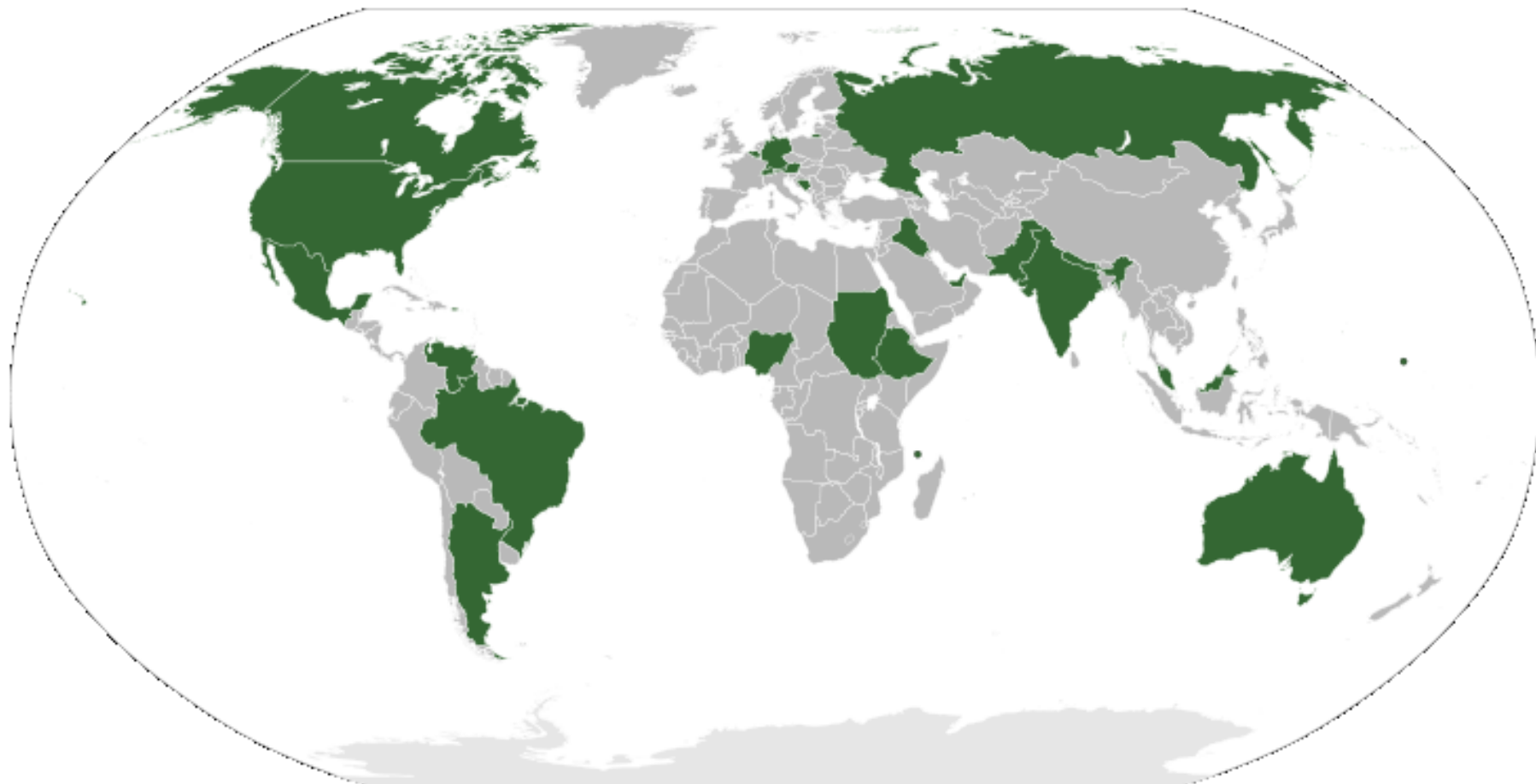
- Autonomní územní útvary - zpravidla uvnitř unitárních států
- Typ autonomie:
  - Národnostní - Val d'Aosta
  - Rasová - indiánské rezervace v USA
  - Konfesní - Adžárie v Gruzii (muslimové v křesťanské zemi)
  - Prostorová - Azory a Madeira
  - Historická - Aceh v Indonésii

Unitárni státy

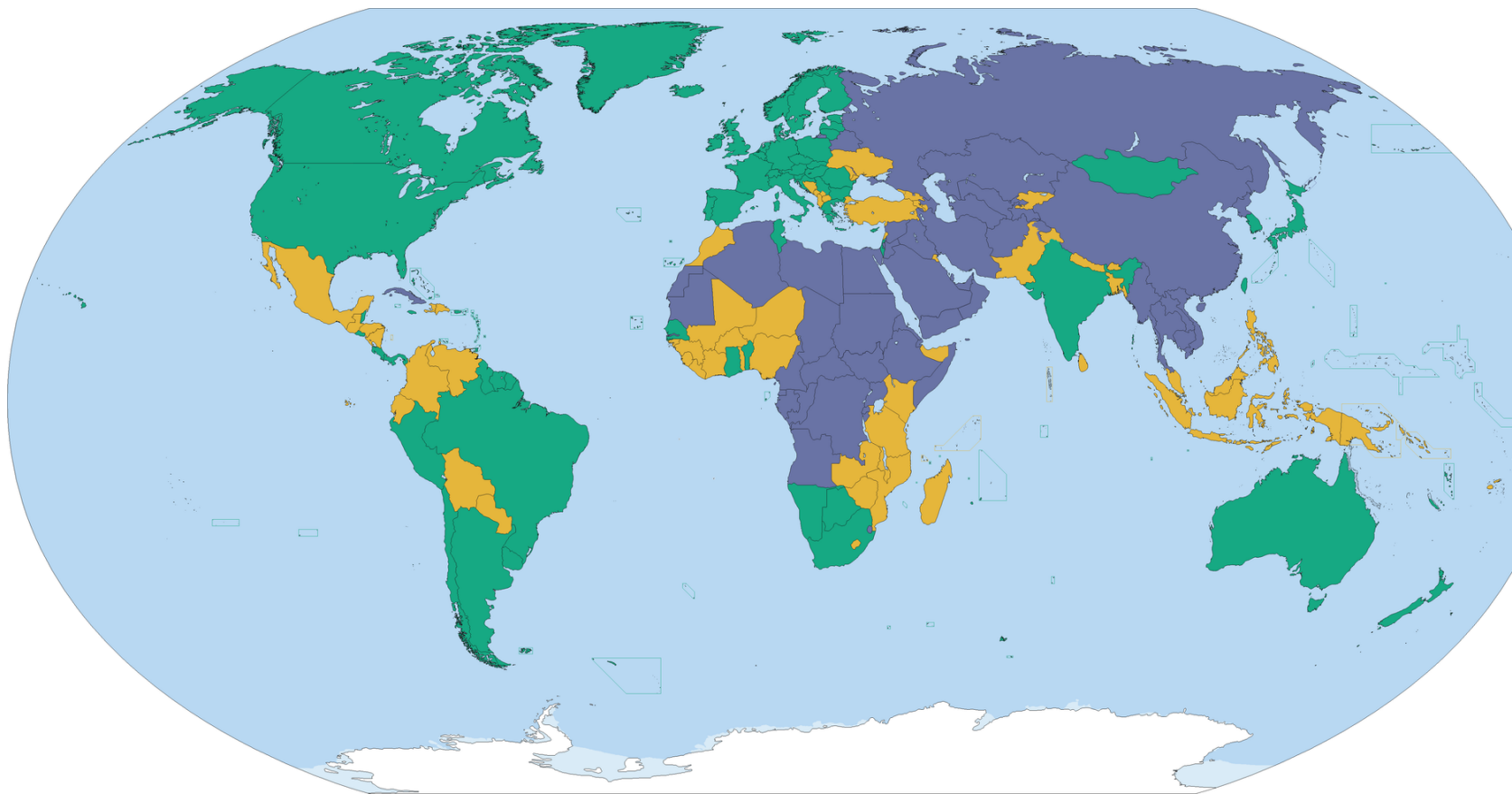

Federace

Ideologické typologie států

- Demokratické státy
- Autoritářské státy
- Totalitní státy

Administrativní členění státu

- Veřejná správa - státní správa versus samospráva
  - Územní jednotky mohou být pouze správní nebo samosprávné, případně smíšené
- V ČR jedna z nejkomplicovanějších administrativních struktur
  - Stát - kraje - obce ... kromě toho ale několik úrovní správních jednotek a několik úrovní technických jednotek
  - Obce - základní článek, samostatná působnost / přenesená působnost; přes 6000; obce různých stupňů (ORP, pověřená obec, obec / statutární města, města a městyse / městské části
  - Kraje - druhá úroveň - tzv. VÚSC - 13 + 1 kraj
  - EU NUTS (8) a další statistické a správní jednotky

[vysoká škola]

POLITICKÁ GEOGRAFIE JAZYKŮ. POLITICKÁ GEOGRAFIE NÁBOŽENSTVÍ

Literatura

- Hnízdo, Bořivoj. *Mezinárodní perspektivy politických regionů*. Praha: ISE, 1995 - s. 24-33
- Flint, Colin and Peter Taylor. *Political Geography. World economy, nation-state and locality*. UK: Pearson Education Ltd., 2007 - s-157-193

Struktura

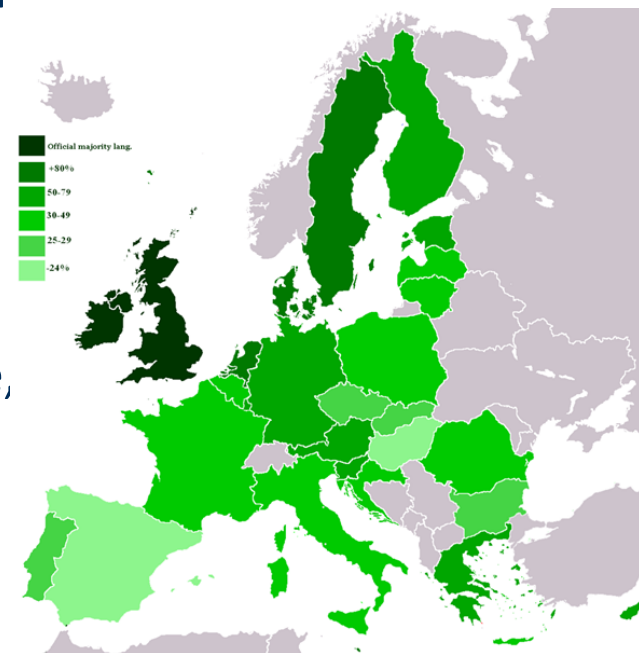
- Geografie jazyků
- Geografie náboženství
- Globální, regionální, státní a lokální úrovně - příklady

PG jazyků

- Imperiální jazyky: eng, fr, spa, rus, arab, port + ot., zda sem patří i čín
- Úřední jazyky
- Jazyky národnostních menšin
- Dialekty

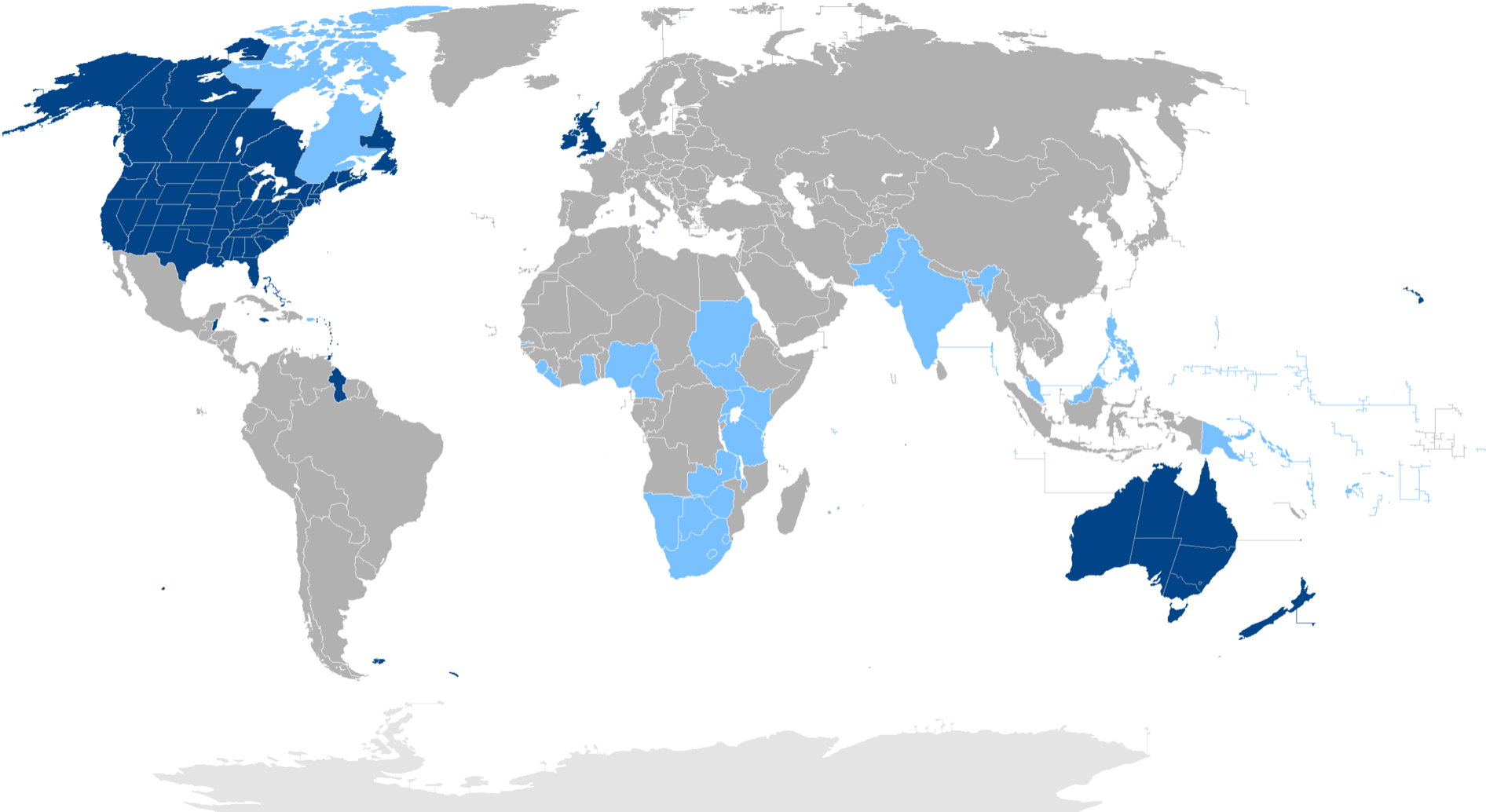
- Mateřský jazyk - cca 400 mil na všech kontinentech
- Druhý jazyk - cca 400 mil
- Výuka prakticky ve všech zemích světa
- Anglicky mluvící země: USA, Kanada, UK, Irsko, Austrálie, N. Zéland, oblast Karibiku
- Jediný oficiální jazyk: Gambie, Sierra Leone, Libérie, Nigérie, Uganda, Zambie a Zimbabwe
- Jeden z úředních jazyků: Kamerun, Keňa, Malawi, JAR, Mauricius, Indie, Singapur, Brunej, Filipíny, Papua - N. Guinea, Šalomounovy ostr., Fidži
- Částečně úřední jazyk a neutrální faktor - Kypr, Pákistán, Srí Lanka, Malajsie
- Koloniální tradice - Botswana, Lesotho, Svazijsko, Tanzánie, Malta, Seychely, Maledivy...
- Vzdělanostní úroveň - NL, Den, Swe, Fin, Nor, Isl, Izr

Angličtina

[vysoká škola]

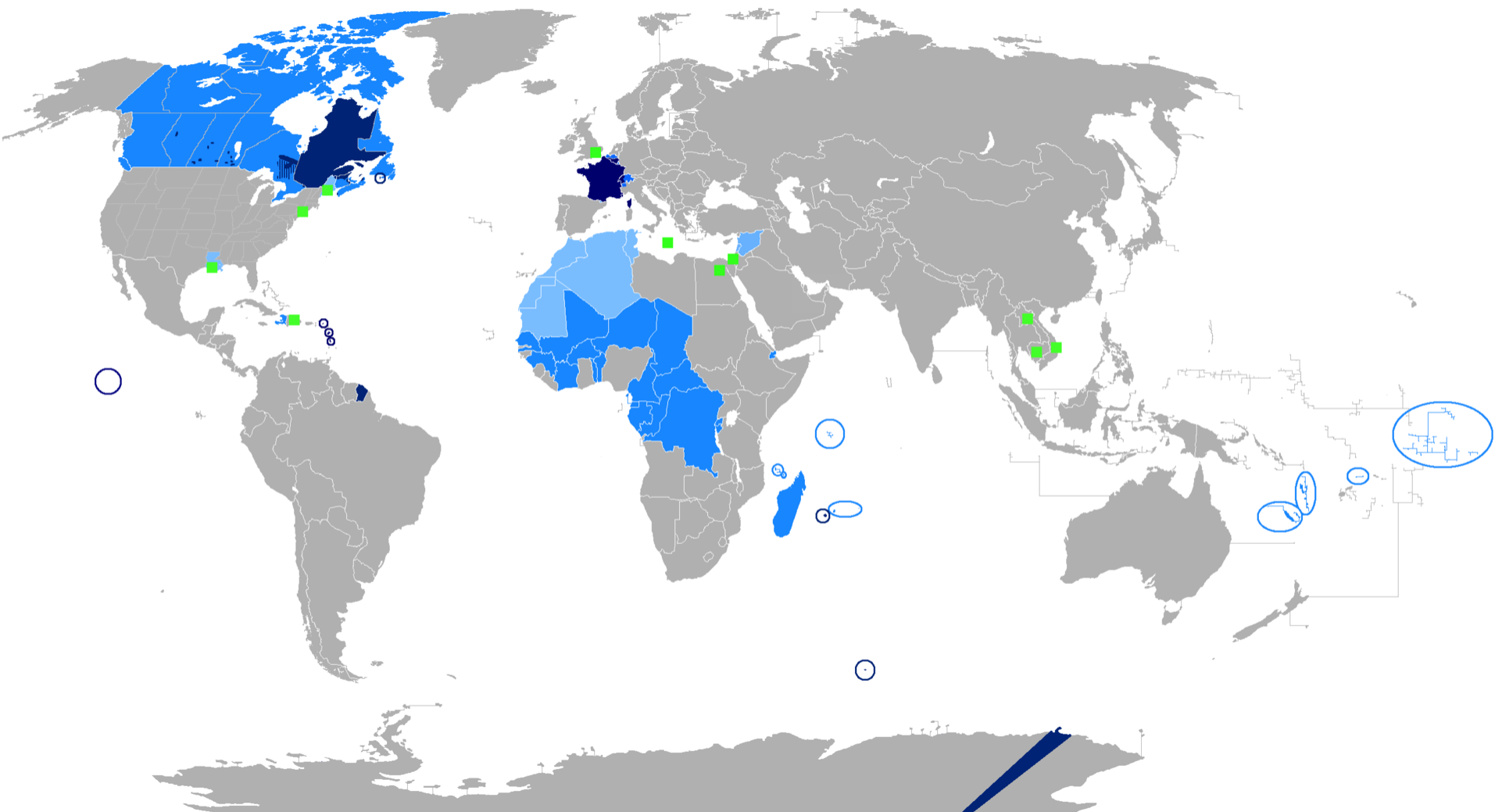

- Pravidelné konference tzv. Frankofonie
- První jazyk - jen cca 75 mil., ale velké geografické rozšíření - Francie, Haiti, Seychely
- Menšinové jazyky - Belgie, Švýcarsko, Kanada (Quebec a New Brunsvick, Manitoba), USA (Maine, Louisiana), Mauricius
- Druhý jazyk - jediný úřední - Senegal, Guinea, Mali, Pobřeží Slonoviny, Burkina Faso, Togo, Benin, Niger, Čad, SAR, Kongo, Gabon, Zair
- Jeden z úředních jazyků - Kamerun, Mauricius, Seychely
- Neutrální faktor - Burundi, Džibutsko
- Jazykově jednotné země s tradicí franc. - Rwanda, Komory, Madagaskar, Maroko, Alžírsko, Tunisko, Mauretánie

Francouzština

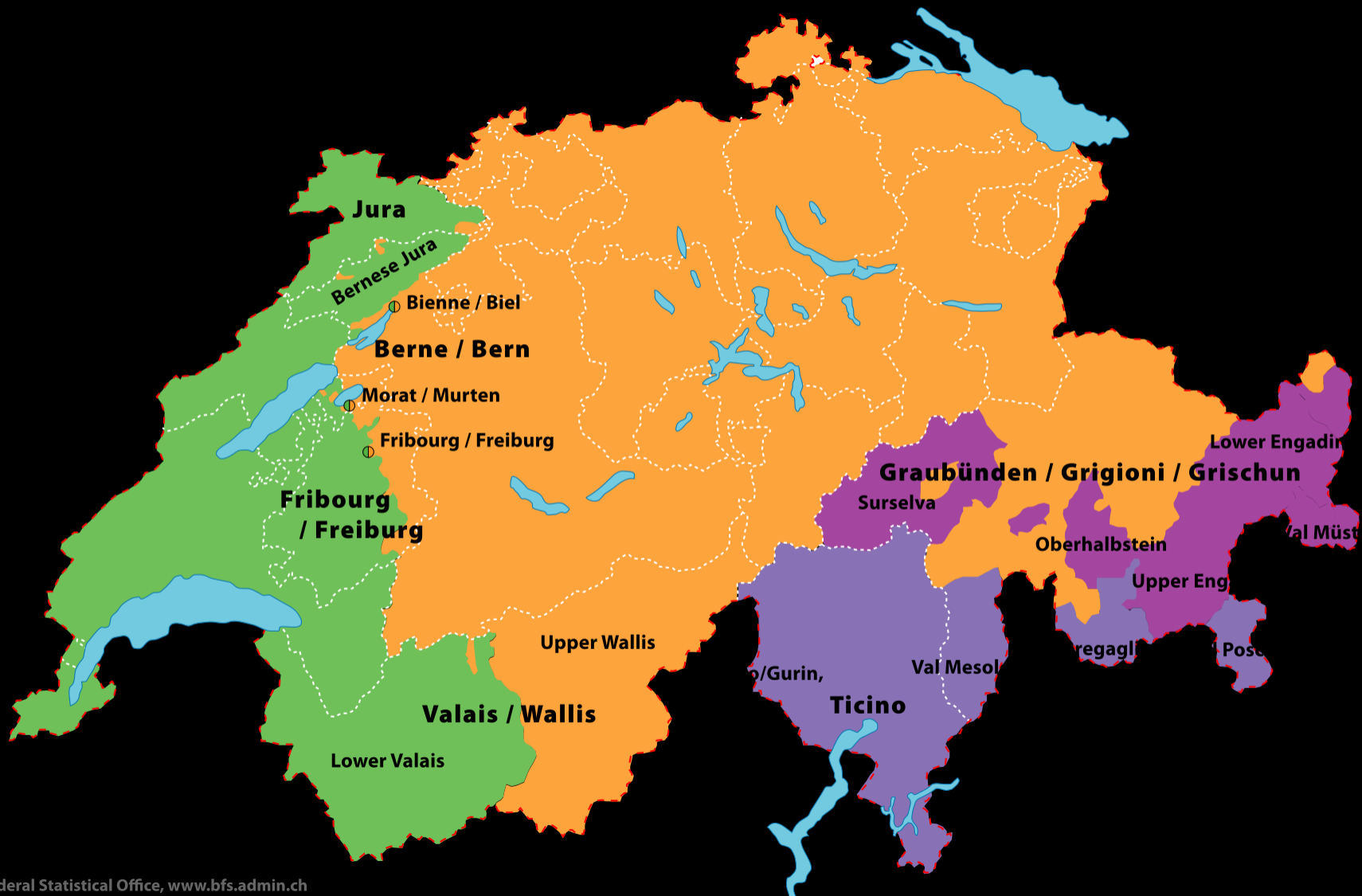

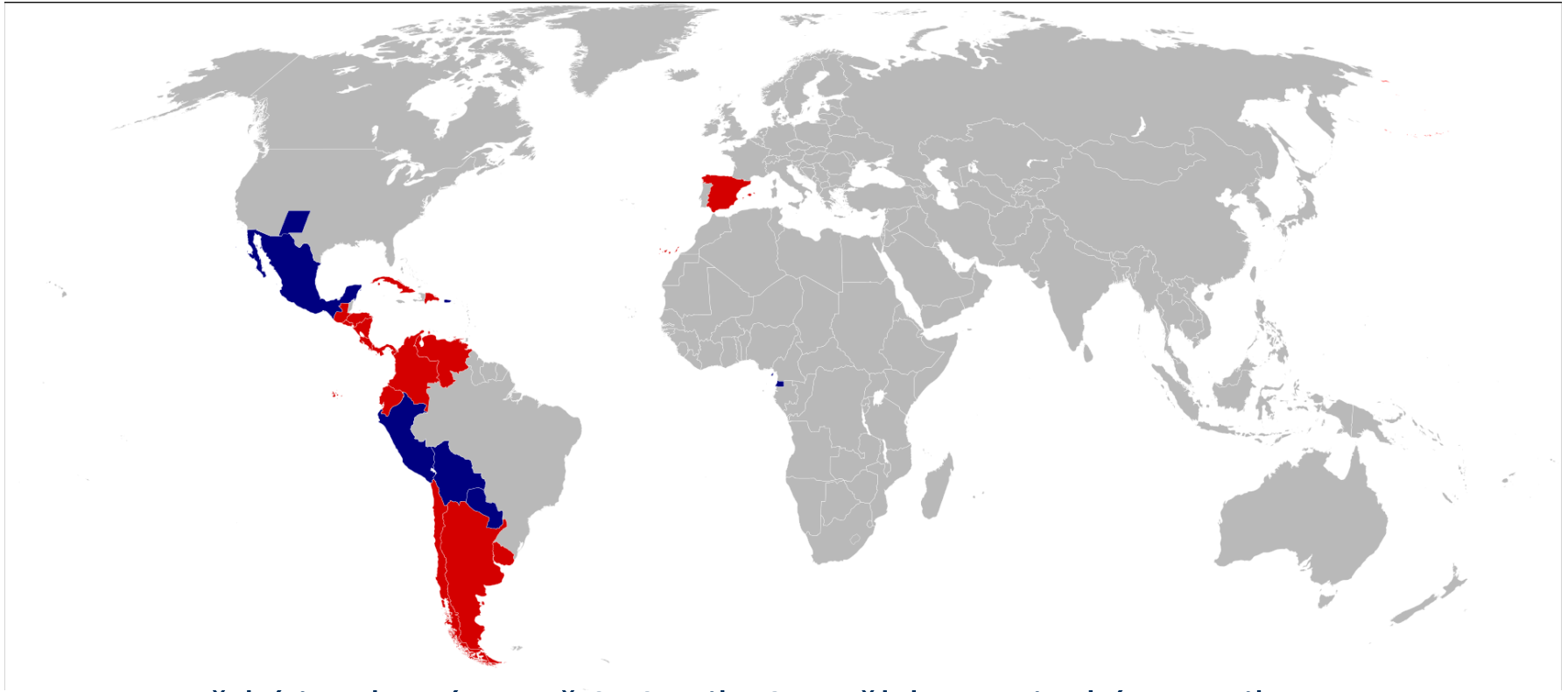
[vysoká škola]

Švýcarsko a jazyky

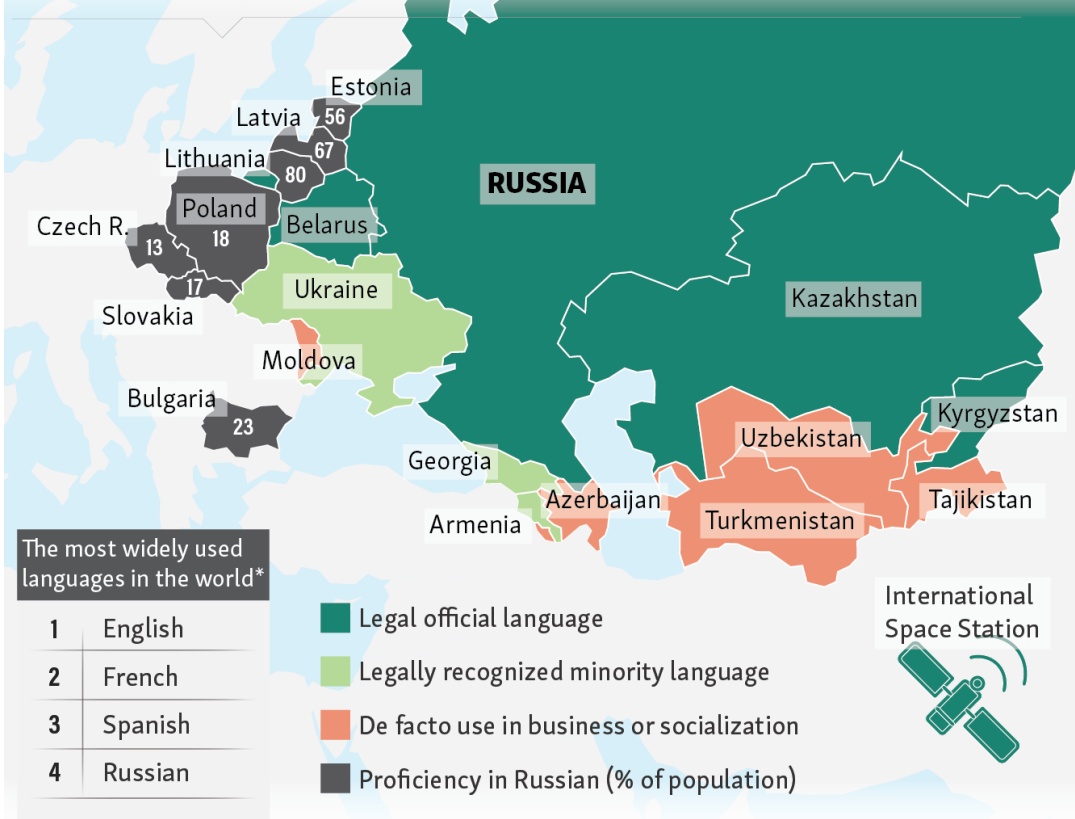

- Mateřský jazyk - více než 250 mil - Španělsko, Latinská Amerika
- Úřední jazyk i v indiánských státech LA, které si nechaly původní jazyk - Peru, Bolívie, Paraguay, resp. státech ve střední Americe (Kuba, Dominik. Rep., Portoriko)
- 25 mil v USA (první cizí jazyk)
- Druhý jazyk - Filipíny, Rovníková Guinea

- Mateřský jazyk - cca 140 mil; druhý jazyk cca totéž
- Rusko, Kazachstán (přes 40 %), Bělorusko, Ukrajina, Lotyšsko, Estonsko, Litva, Kyrgyzstán a jiná území v rámci bývalých sovětských republik - separatismus
- Státy býv. sov. bloku

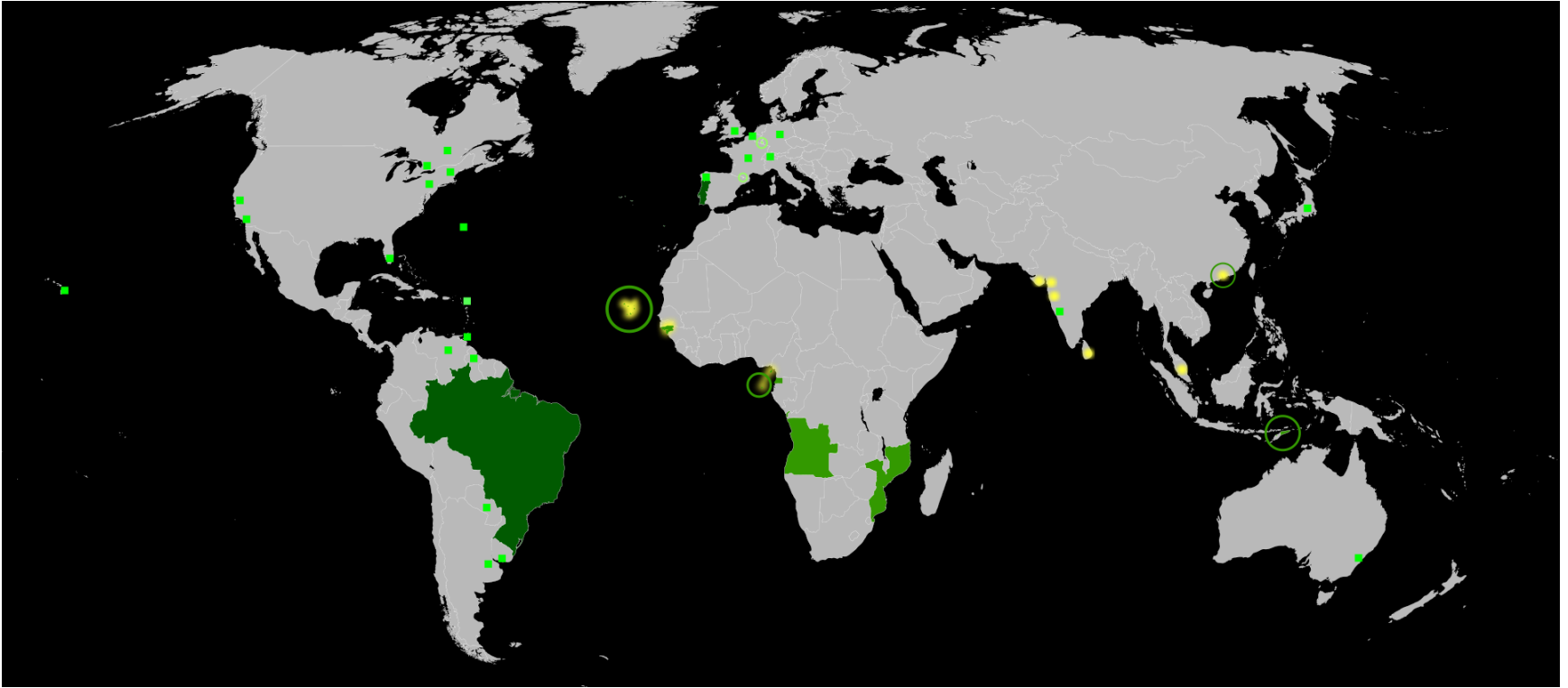
LINGUA RUSSA: THE RUSSIAN LANGUAGE

Out of the thousands of languages in the world, Russian remains one of the most widely spoken by number of countries.

*by number of countries and dependencies. Arabic is excluded.

Source: Eurobarometer 386 - Europeans And Their Languages, Official Sources

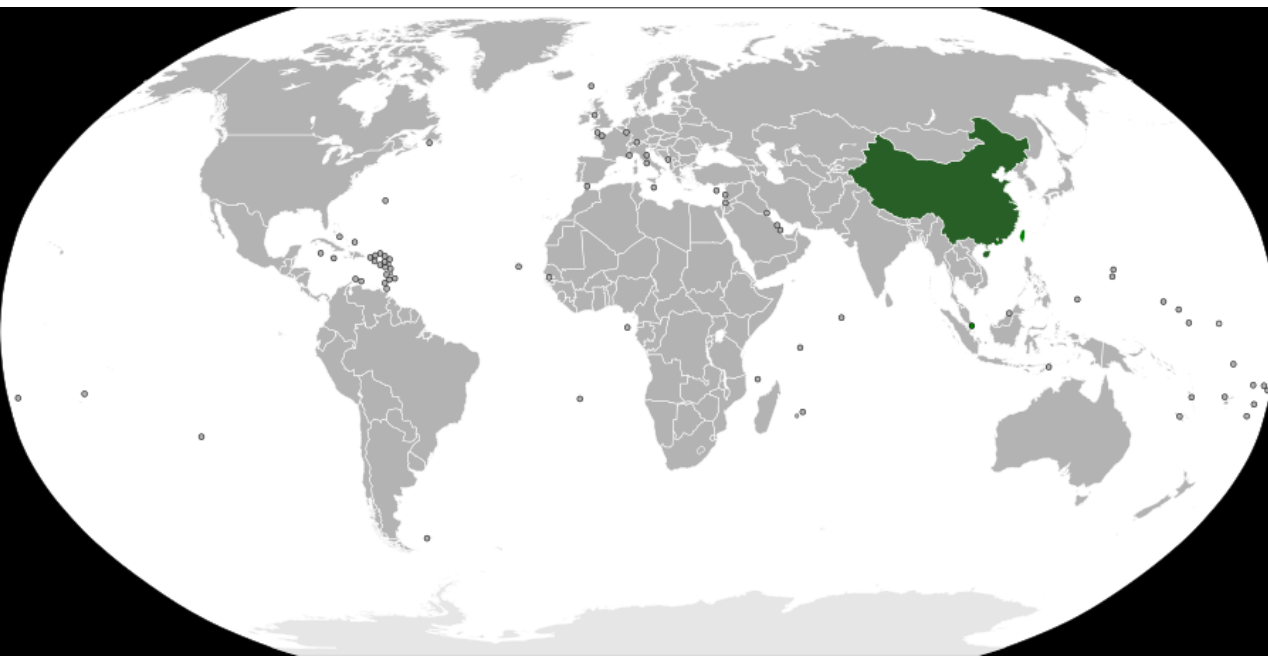
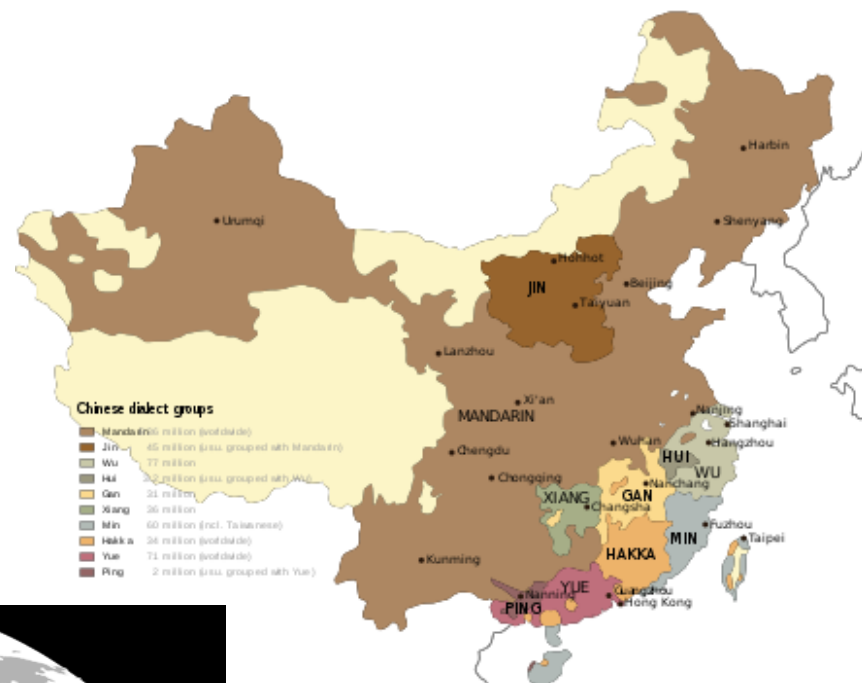
- Mateřský jazyk - více než 150 mil - Brazílie, Portugalsko, Kapverdy
- Druhý jazyk - cca 30 mil - Angola, Mozambik, Guinea - Bissau, Sv. Tomáš a Príncipe

Čínština

[vysoká škola]

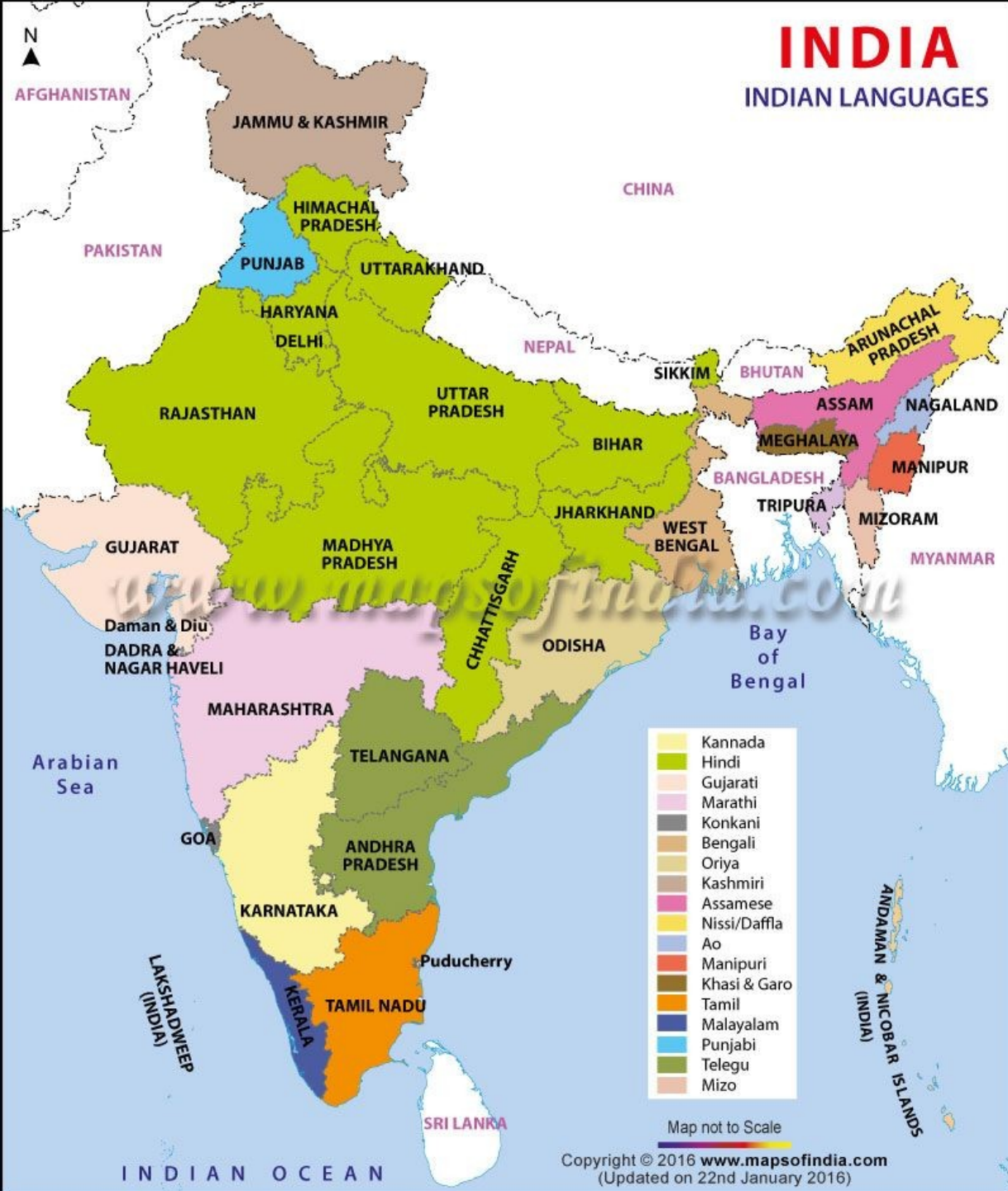

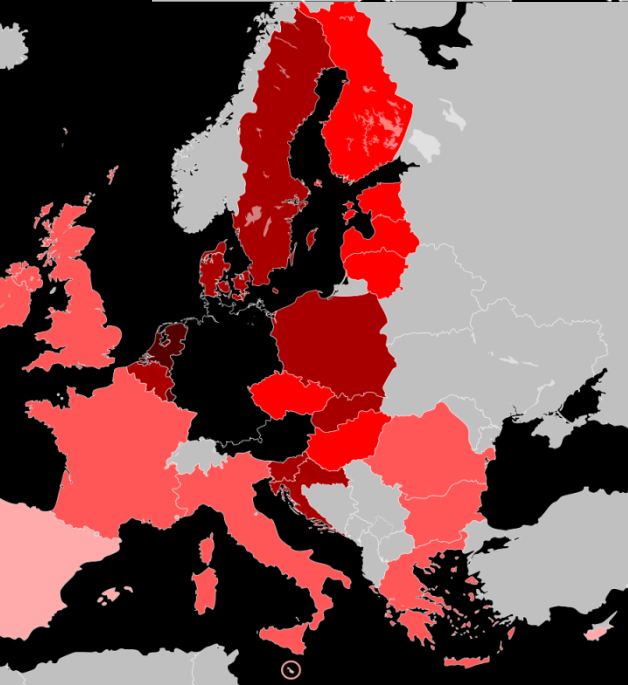
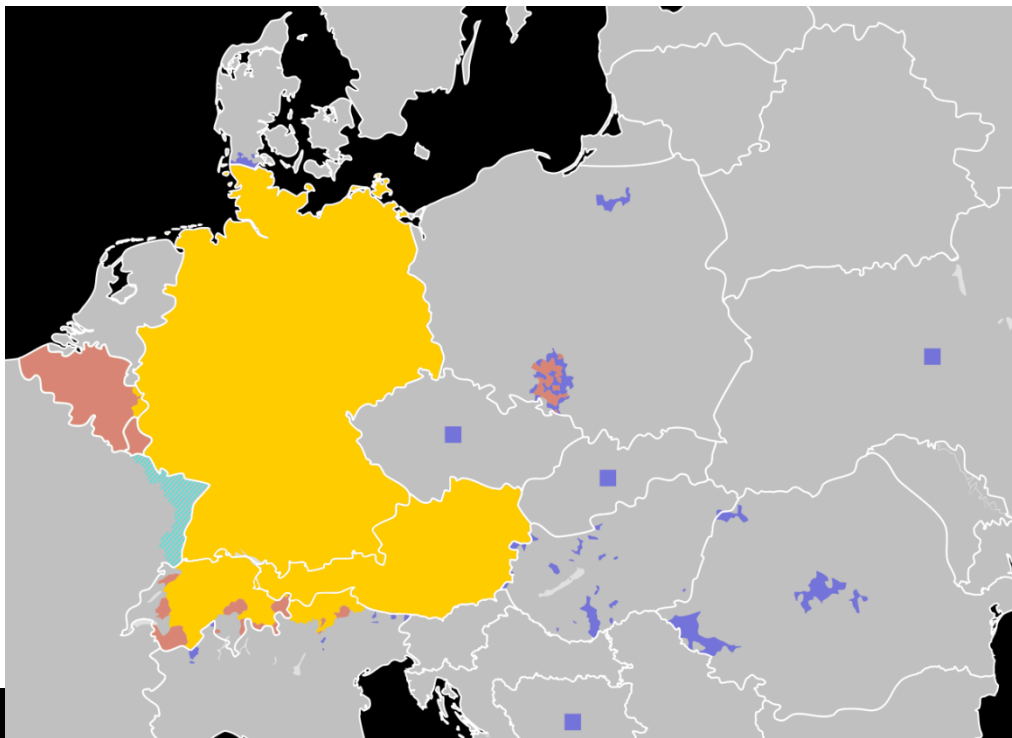
INDIA

INDIAN LANGUAGES

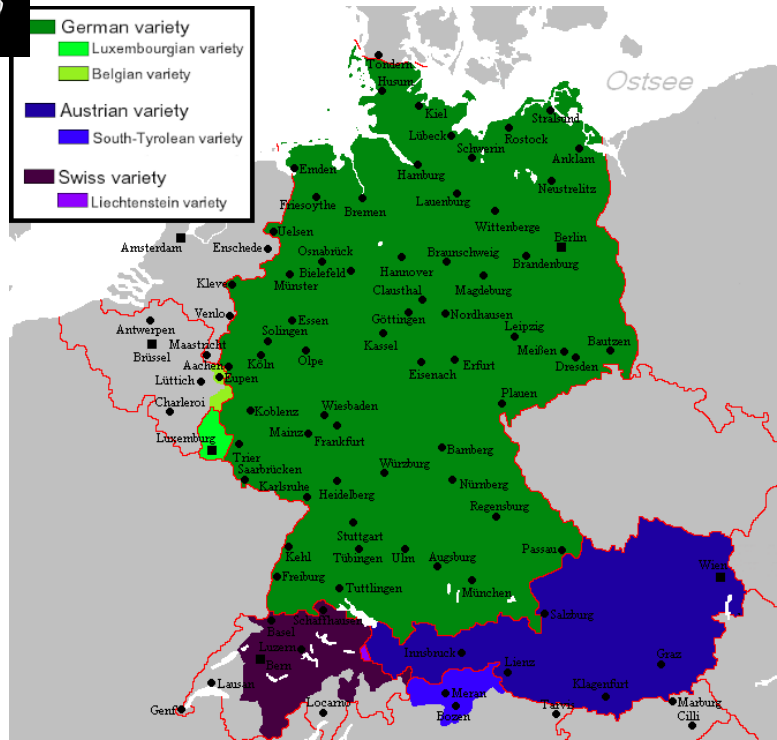
Indie

Němčina

- Green German variety
- Light Green Luxembourgian variety
- Light Yellow Belgian variety
- Dark Blue Austrian variety
- Blue South-Tyrolean variety
- Dark Purple Swiss variety
- Purple Liechtenstein variety

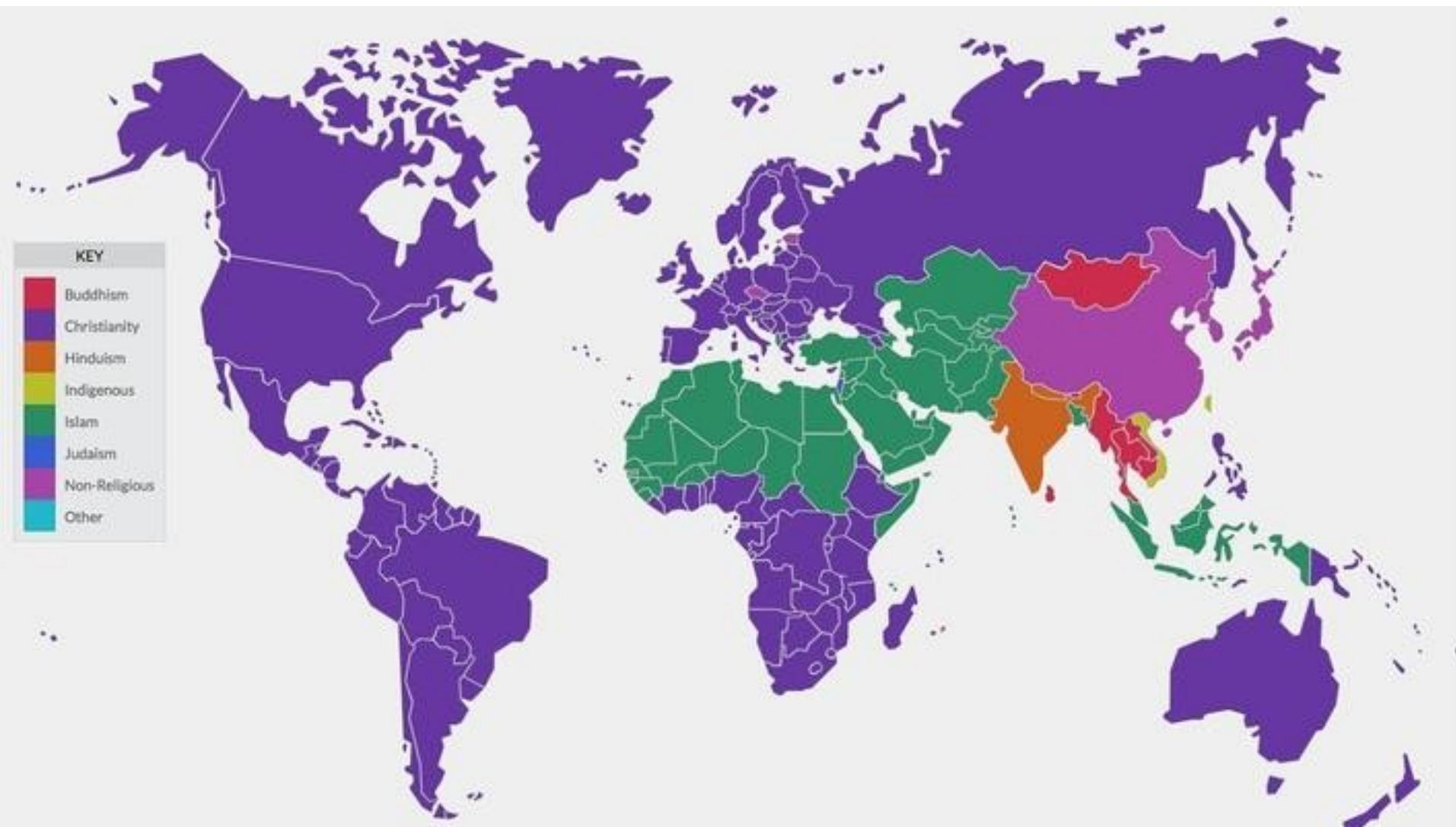

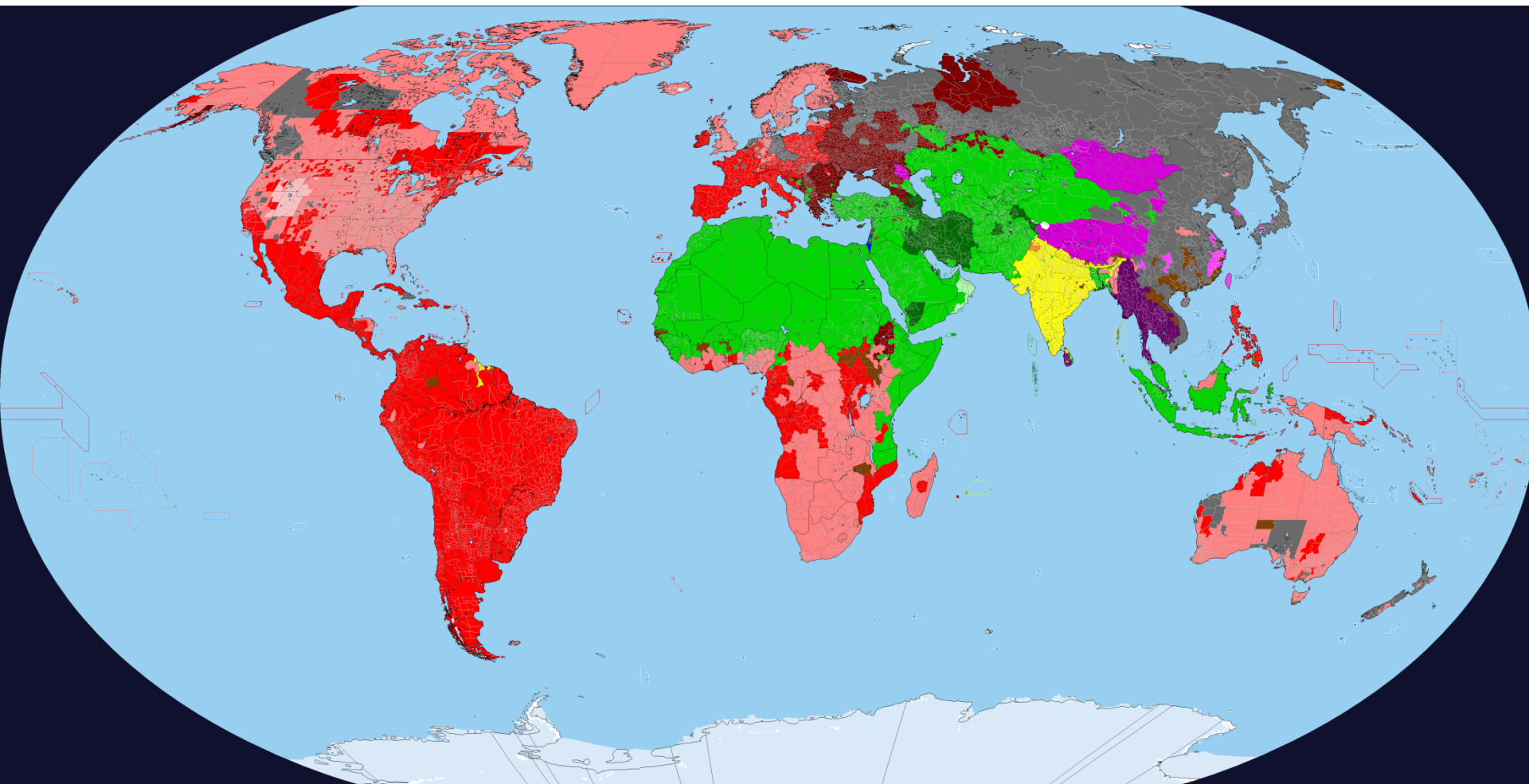

PG náboženství

- Světová náboženství - křesťanství a islám
- Ostatní náboženství
- Vnitřní diferenciacie křesťanství a islámu
- Většiny a menšiny
- Souvislost s jazykem a národností
- Politické strany a stranictví
- Civilizace a konfliktní zóny

Christianity:

- Catholicism
- Protestantism
- Orthodoxy
- Mormonism

Islam:

- Sunni
- Shia
- Ibadi

Buddhism:

- Theravada
- Vajrayana
- Mahayana

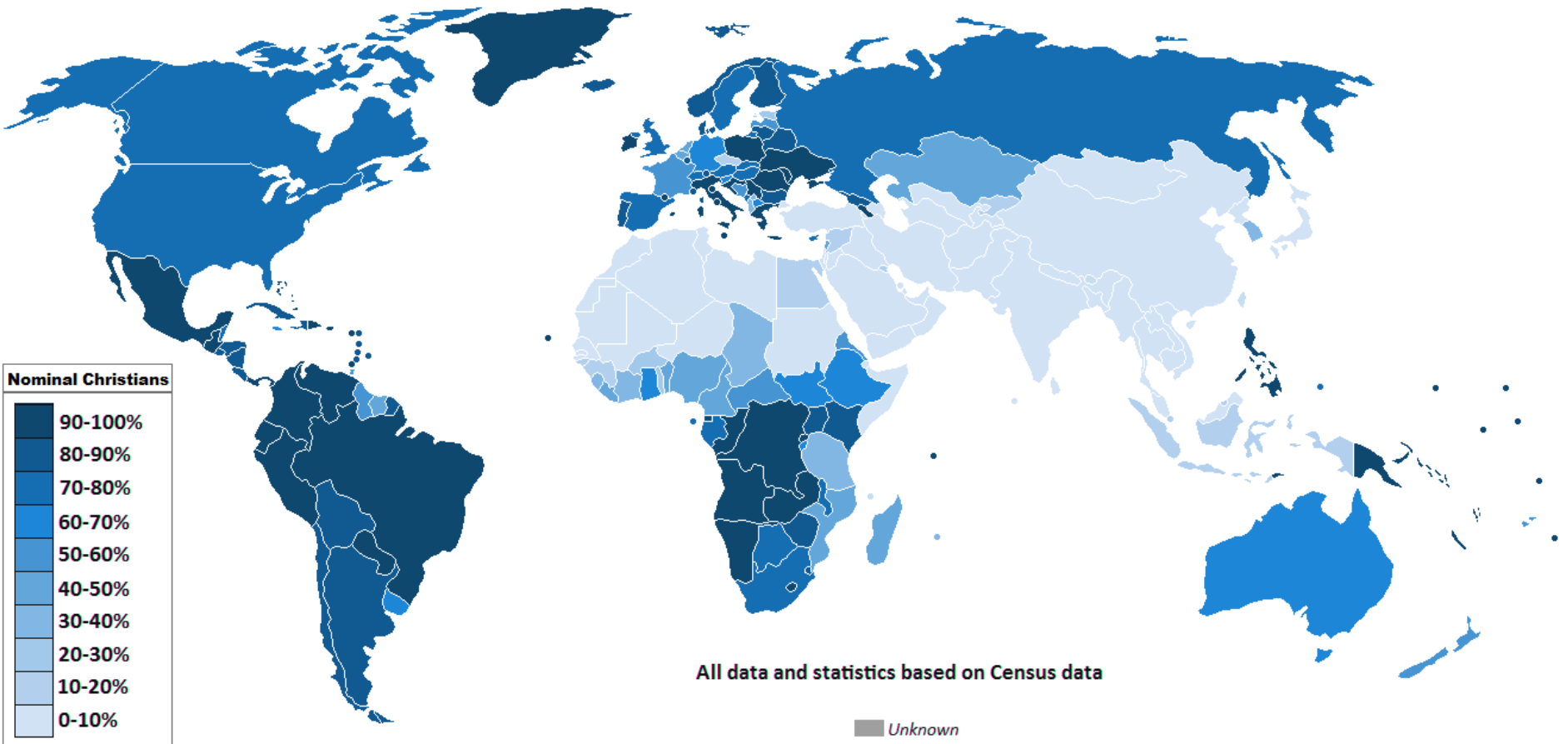
Hinduism:

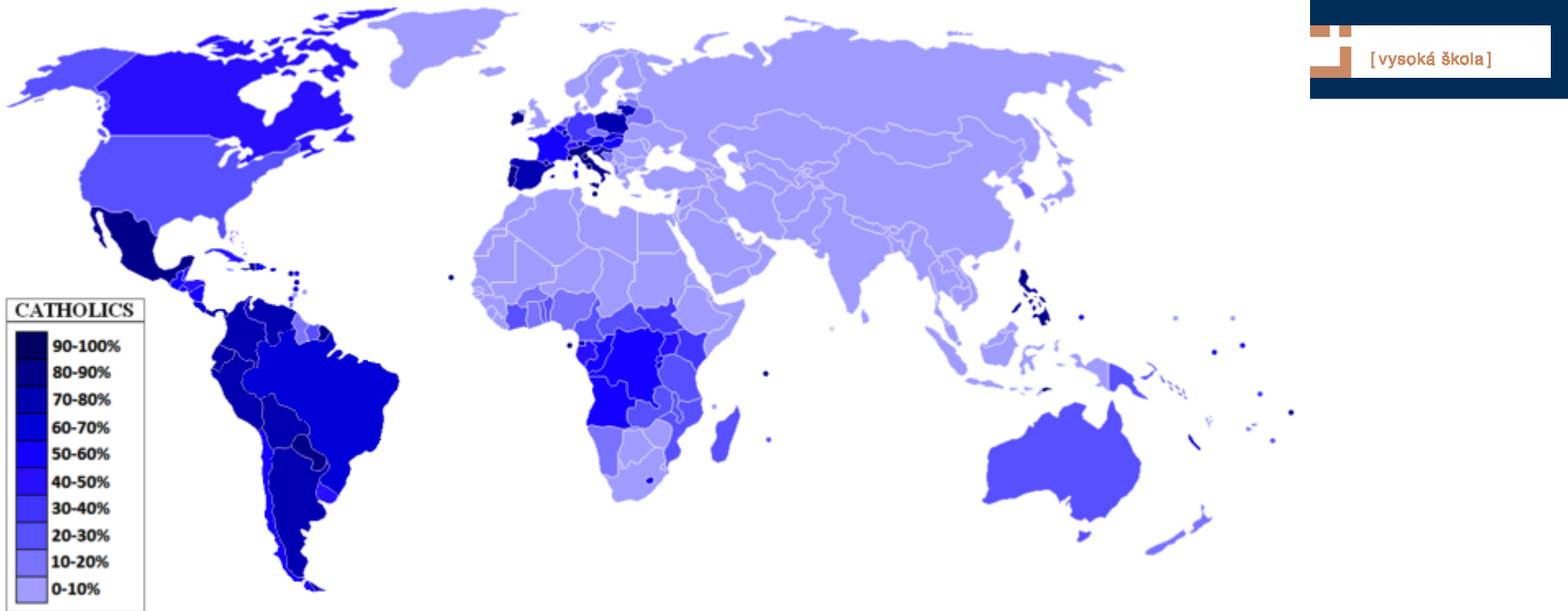
Judaism:

Sikhism:

Folk religions:

No religion:

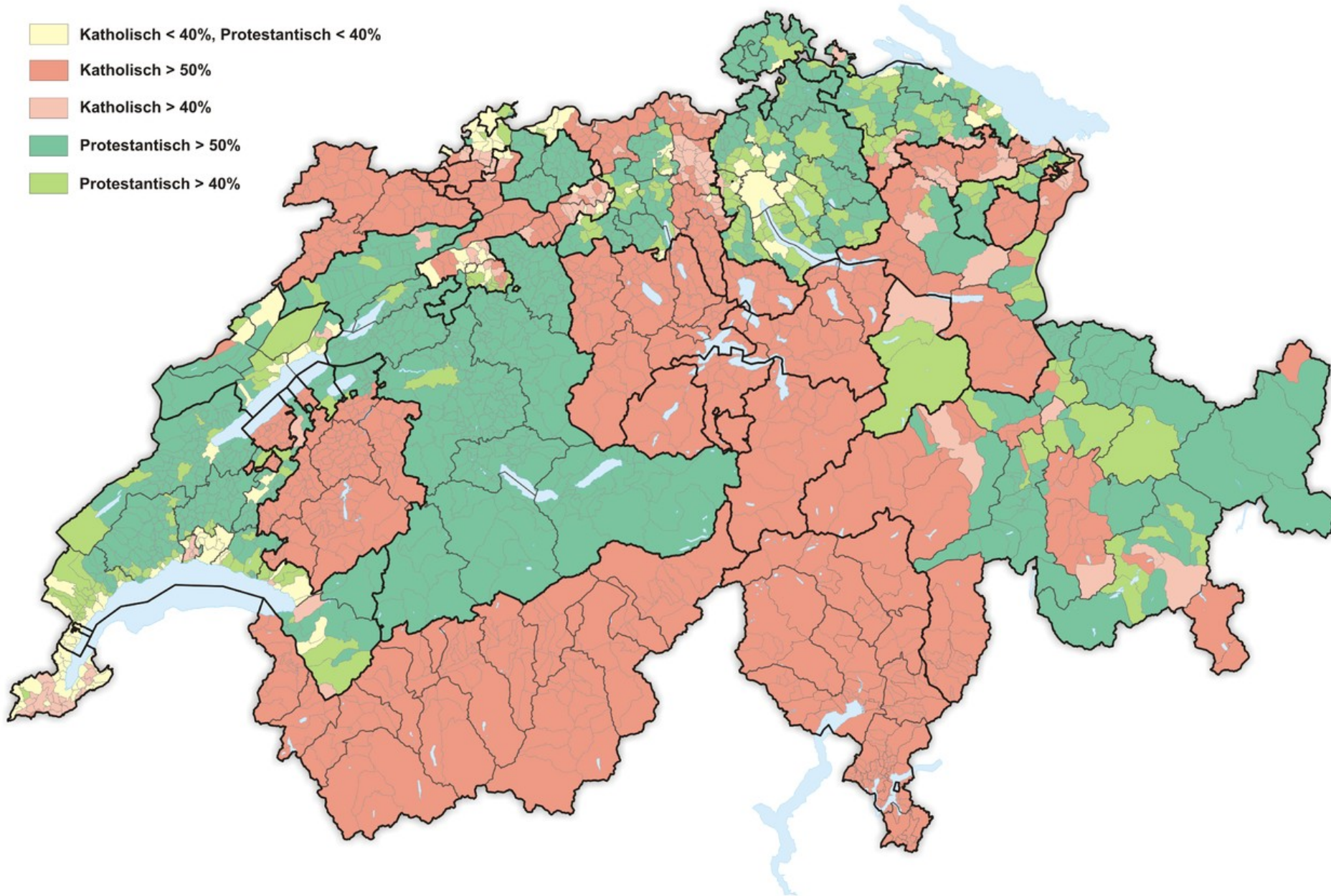
Katholisch < 40%, Protestantisch < 40%

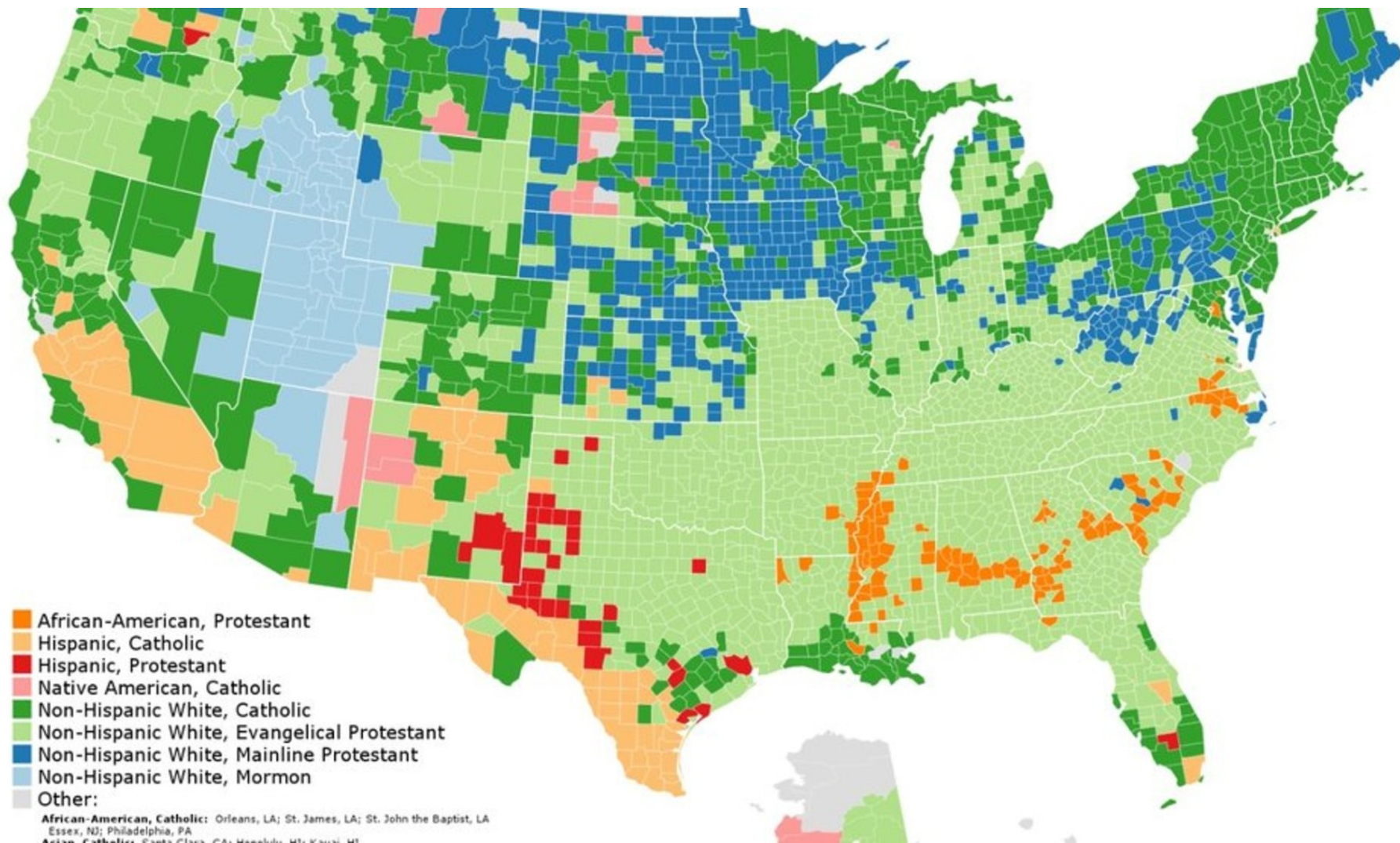
Katholisch > 50%

Katholisch > 40%

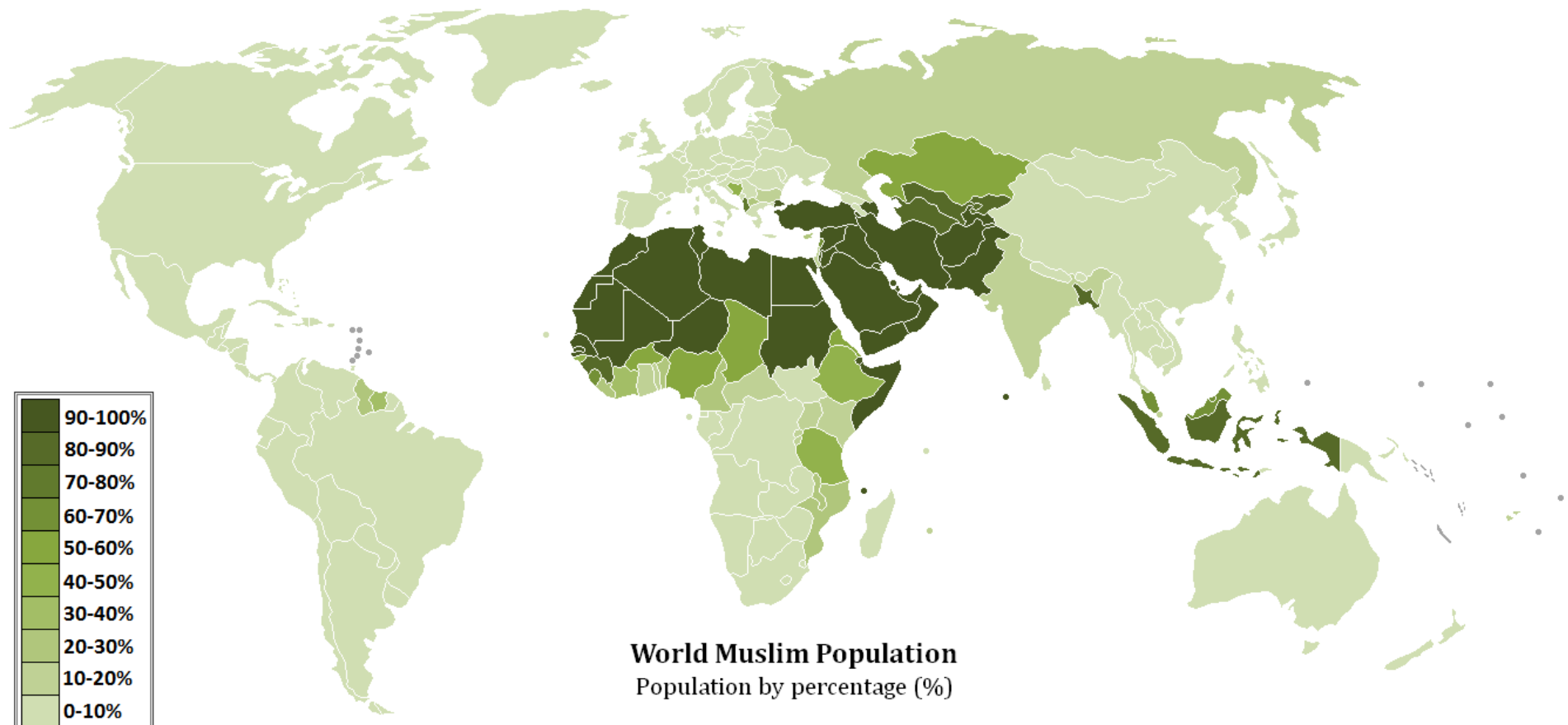
Protestantisch > 50%

Protestantisch > 40%

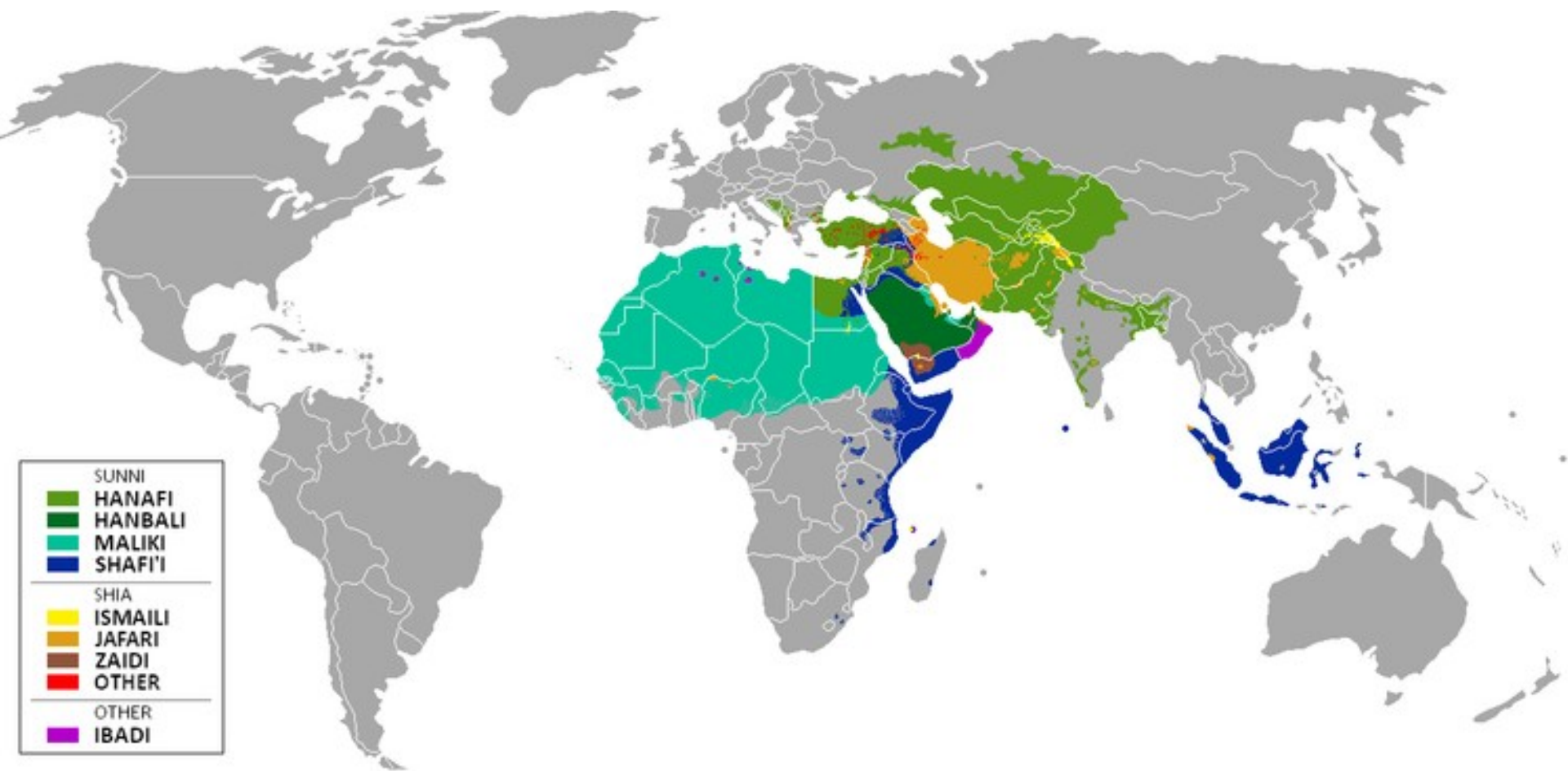

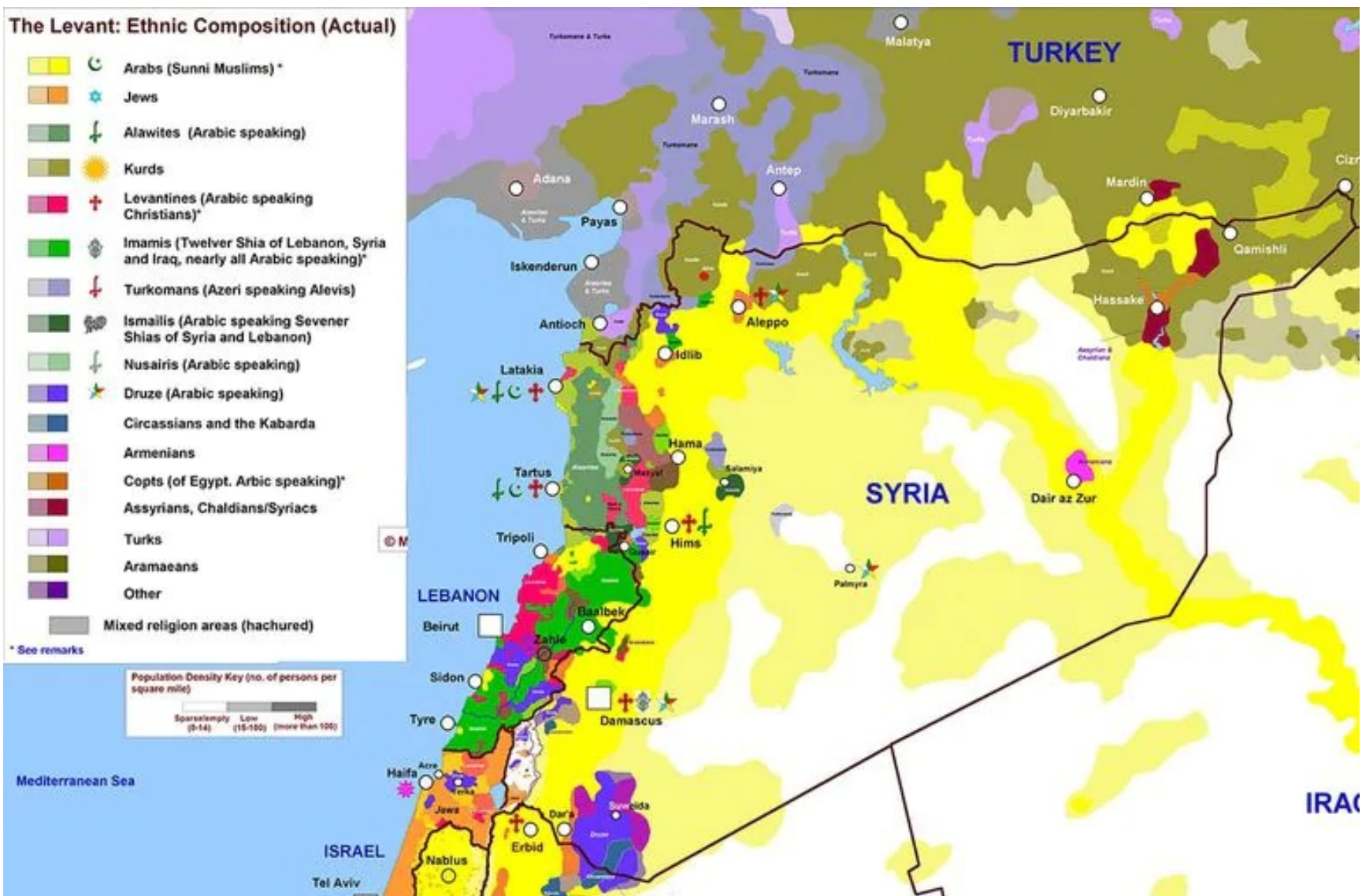

The Levant: Ethnic Composition (Actual)

- ☪ Arabs (Sunni Muslims)*
- ⚡ Jews
- ⚔ Alawites (Arabic speaking)
- ☀ Kurds
- ⛪ Levantines (Arabic speaking Christians)*
- ⚔ Imamis (Twelver Shia of Lebanon, Syria and Iraq, nearly all Arabic speaking)*
- ⚔ Turkomans (Azeri speaking Alevis)
- ⚔ Ismailis (Arabic speaking Sevever Shias of Syria and Lebanon)
- ⚔ Nusairis (Arabic speaking)
- ⚔ Druze (Arabic speaking)
- Circassians and the Kabarda
- Armenians
- Copts (of Egypt, Arabic speaking)*
- Assyrians, Chaldeans/Syriacs
- Turks
- Aramaeans
- Other
- Mixed religion areas (hachured)

* See remarks

2022/2023

[vysoká škola]

POLITICKÁ GEOGRAFIE MENŠIN, PROBLEMATIKA PŮVODNÍHO OBYVATELSTVA. POLITICKÁ GEOGRAFIE MIGRACÍ

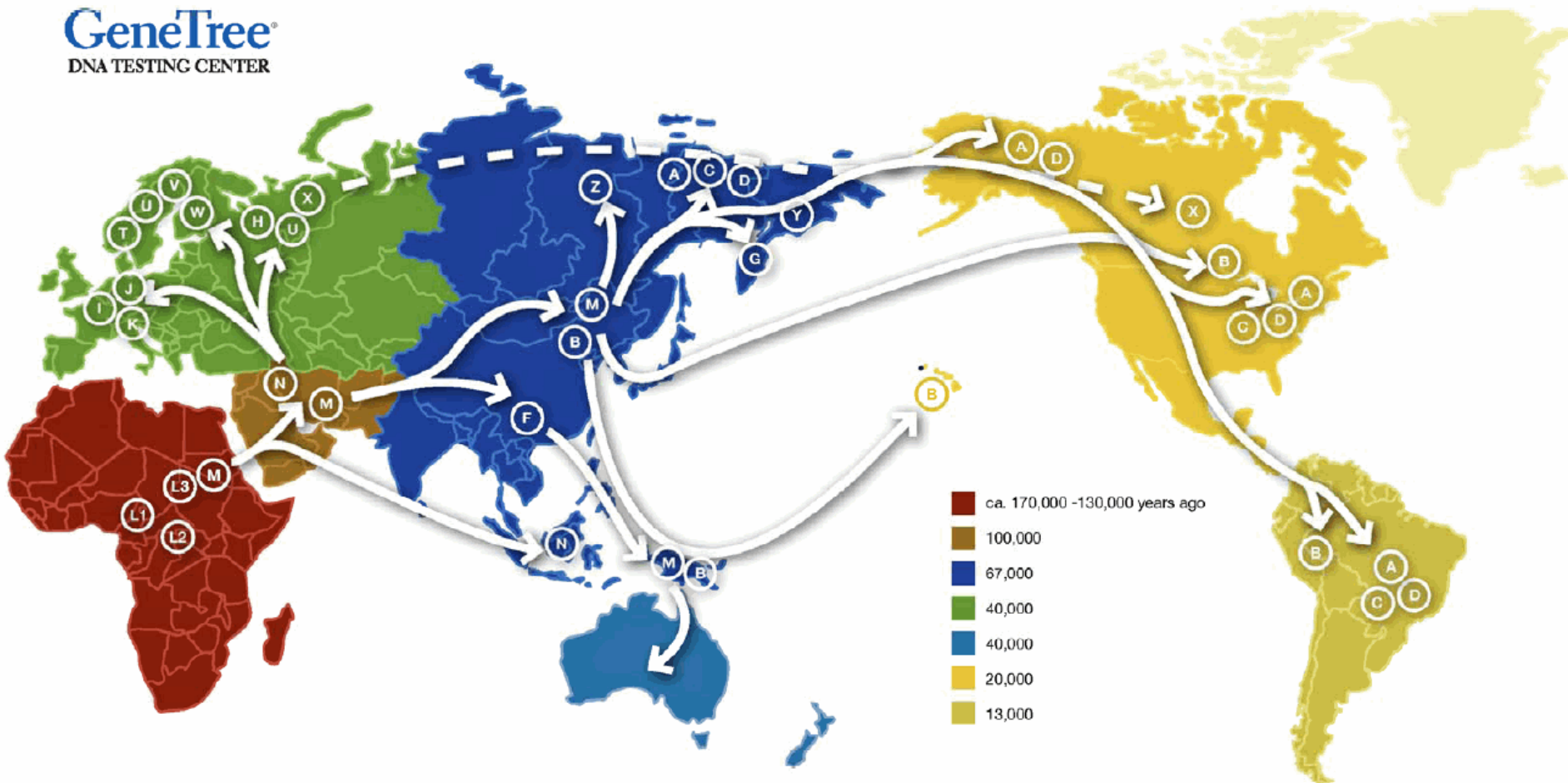
Literatura

- Hnízdo, Bořivoj. *Mezinárodní perspektivy politických regionů*. Praha: ISE, 1995 - s. 19-24

GeneTree®
DNA TESTING CENTER

mtDNA Haplogroup Migration Patterns

Na úvod

- Význam lidských migrací pro vývoj světové populace
- Transkontinentální migrace
- Interkontinentální migrace
- Vnitřní migrace
- Centrum a periferie - vnitřní periferie
- „Push“ a „pull“ faktory (negativní / pozitivní motivace)
- Legální a ilegální migrace

Transkontinentální migrace I.

Evropa jako emigrační kontinent - vystěhovalectví do Amerik, Austrálie, Afriky a Asie - 16. - 20. stol.

- Severní Amerika

- 1. vlna - cca do 1776: Španělé, Francouzi, Nizozemci, Švédové, Angličané
- 2. vlna - do 70. let 19. stol.: Britské ostrovy, Němci, Holanďané, Skandinávci
- 3. vlna - od 80. let 19. stol.: nové přistěhovalectví - jižní a východní Evropa - Italové, Slované, Židé
- 4. vlna - od 30. let 20. stol.: kvalifikované odborníci z celé Evropy + tlak a represe totalitních režimů

- Latinská Amerika

- střední a část jižní Ameriky - Španělé a Portugalci - výrazná bělošská většina však jen v Argentině, Chile, Uruguay a části Brazílie (střední a jižní pobřeží), Kostarika, část Venezuely, Kuba a Portoriko
- Ostatní části - převaha původního obyvatelstva (Paraguay, Bolívie, Peru), smíšené obyvatelstvo (Mexiko, stř. Amerika, Kolumbie) nebo černoši (Karibik)
- LA osidlovali i Katalánci, Baskové, Italové, Němci, Židé, Velšané

Transkontinentální migrace II.

- **Austrálie a Oceánie**
  - Austrálie - politika „bílá Austrálie“ (do 50. let) - Angličané, Irové, Němci, po 2. WW Italové, Chorvati, Malťané, Řekové, Poláci, Češi, Slováci, Maďaři; stále přitahuje Brity!
  - Nový Zéland - vyšší podíl přistěhovalců z Britských ostrovů
- **Afrika**
  - Přistěhovalectví je již věcí minulosti - cca od roku 1962
  - Hlavním cílem byla Jižní Afrika - Holanďané, Francouzi, Britové, později Němci, Židé, Portugalci
- **Asie**
  - Izrael - řada vln

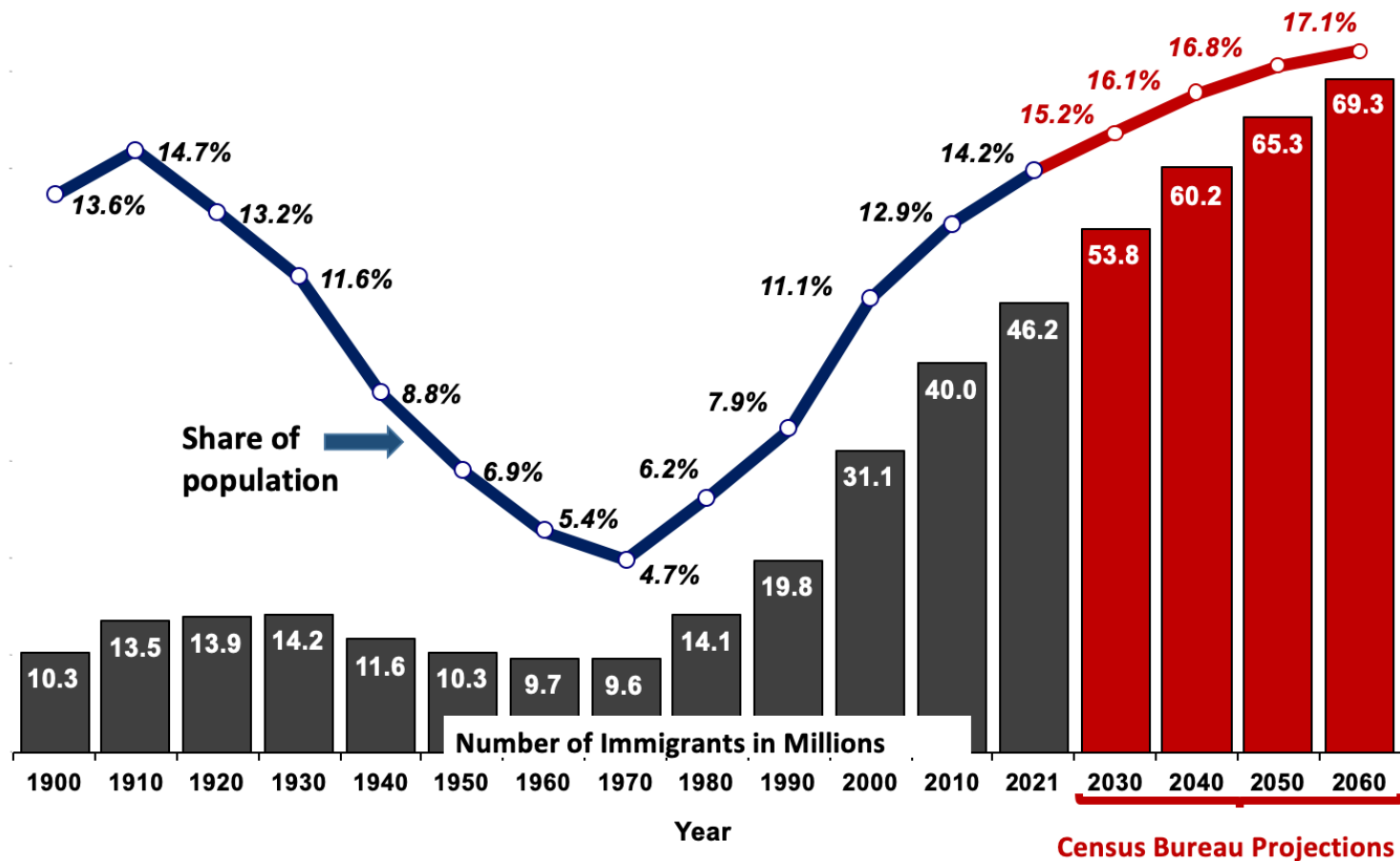

Transkontinentální migrace III.

Odjinud než z Evropy

- Do obou Amerik
  - Dovoz otroků z Afriky - nejprve Arabové, později Evropané
- Ze Středního východu a severní Afriky
  - Maghreb - Francie, Itálie, Španělsko, Belgie
  - Palestinci, Íránci, Kurdové, Libanonci, Turci a později i Syřané, Iráčané - celá Evropa, zejména však německy mluvící země, Benelux a Francie, Skandinávie
  - Různé imigrační cesty
- Z Indie
  - Celá oblast Commonwealthu: JAR, Perský záliv, Tanzánie, Keňa, Malajsie, Barma...
  - Evropa - UK
- Z Dálného východu
  - Číňané, Japonci, Korejci, Vietnamci, Filipínci - Sev. Amerika, Evropa (UK, Fra, NL)
- Z Latinské Ameriky
  - Sev. Amerika - Hispánci, Evropa

**Figure 5. Immigrants in the U.S., Number and Percent, 1900-2021
Plus Census Bureau Projections to 2060**

Source: Decennial Census for 1900 to 2000, American Community Survey 2010, and November 2021 Current Population Survey (CPS) for 2021. The CPS does not include the institutionalized. For 2030 to 2060 see Census projections through 2060, Reissued in September 2018, <https://www.census.gov/data/tables/2017/demo/popproj/2017-summary-tables.html>, see Table 8.

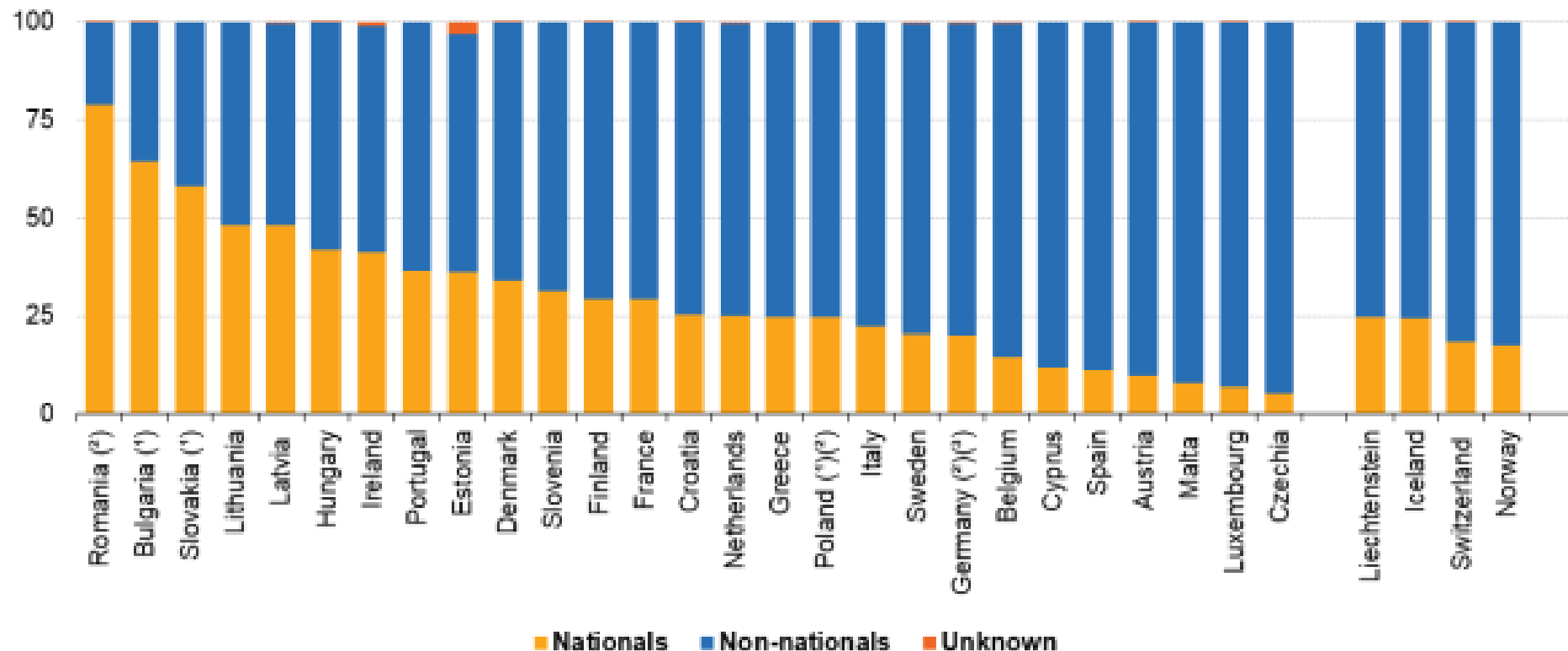

Evropa - interkontinentální migrace

- Z jihu na sever a z východu na západ
- Rusko, Bělorusko, Ukrajina aj. - celá Evropa
- Balkán - západní Evropa
- Řekové, Italové, Španělé - sever Evropy

Distribution of immigrants by citizenship, 2020

(% of all immigrants)

(*) Estimate.

(*) Provisional.

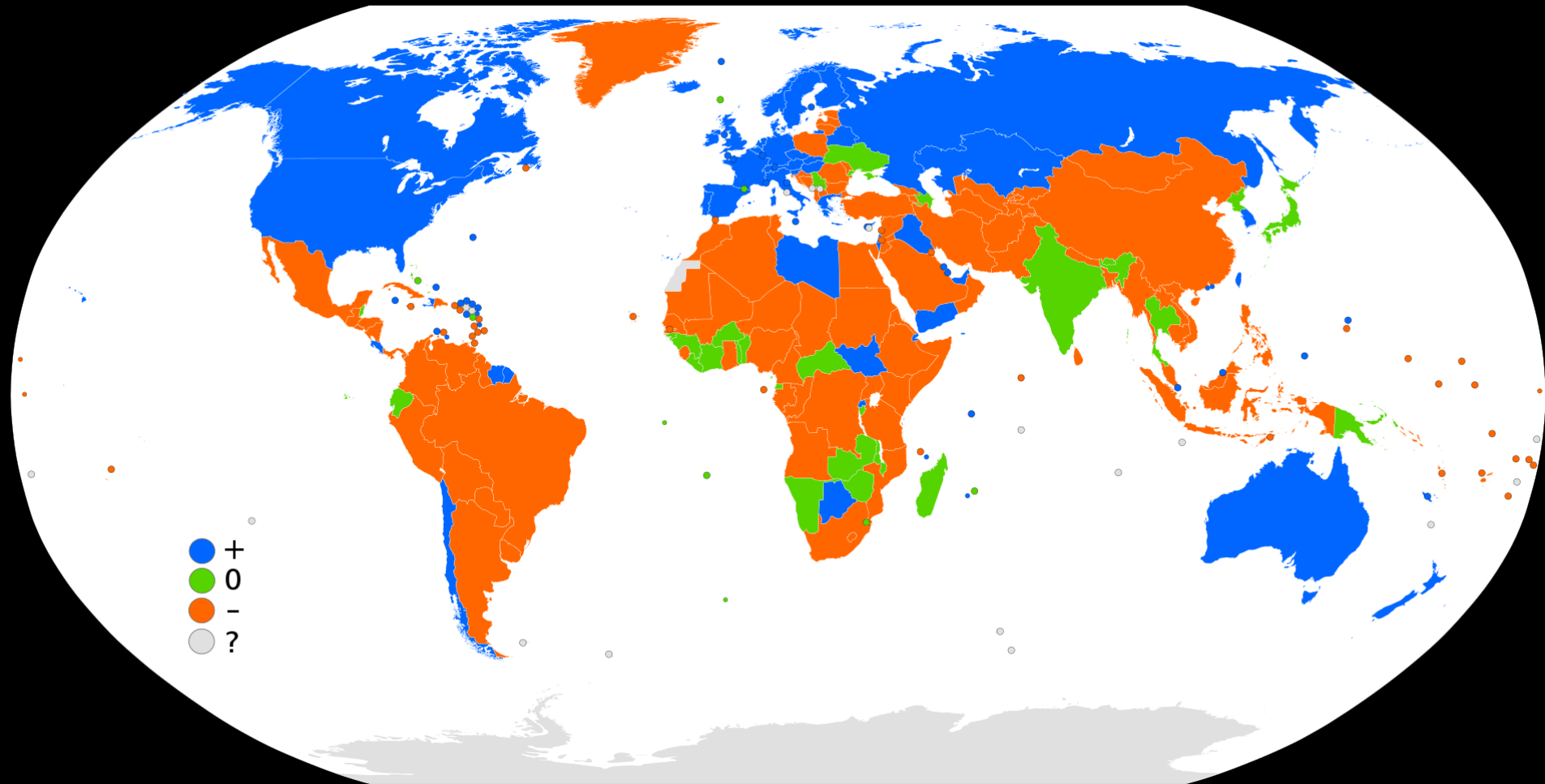
(*) Break in series.

Source: Eurostat (online data code: migr_imm2ctz)

Migrační saldo

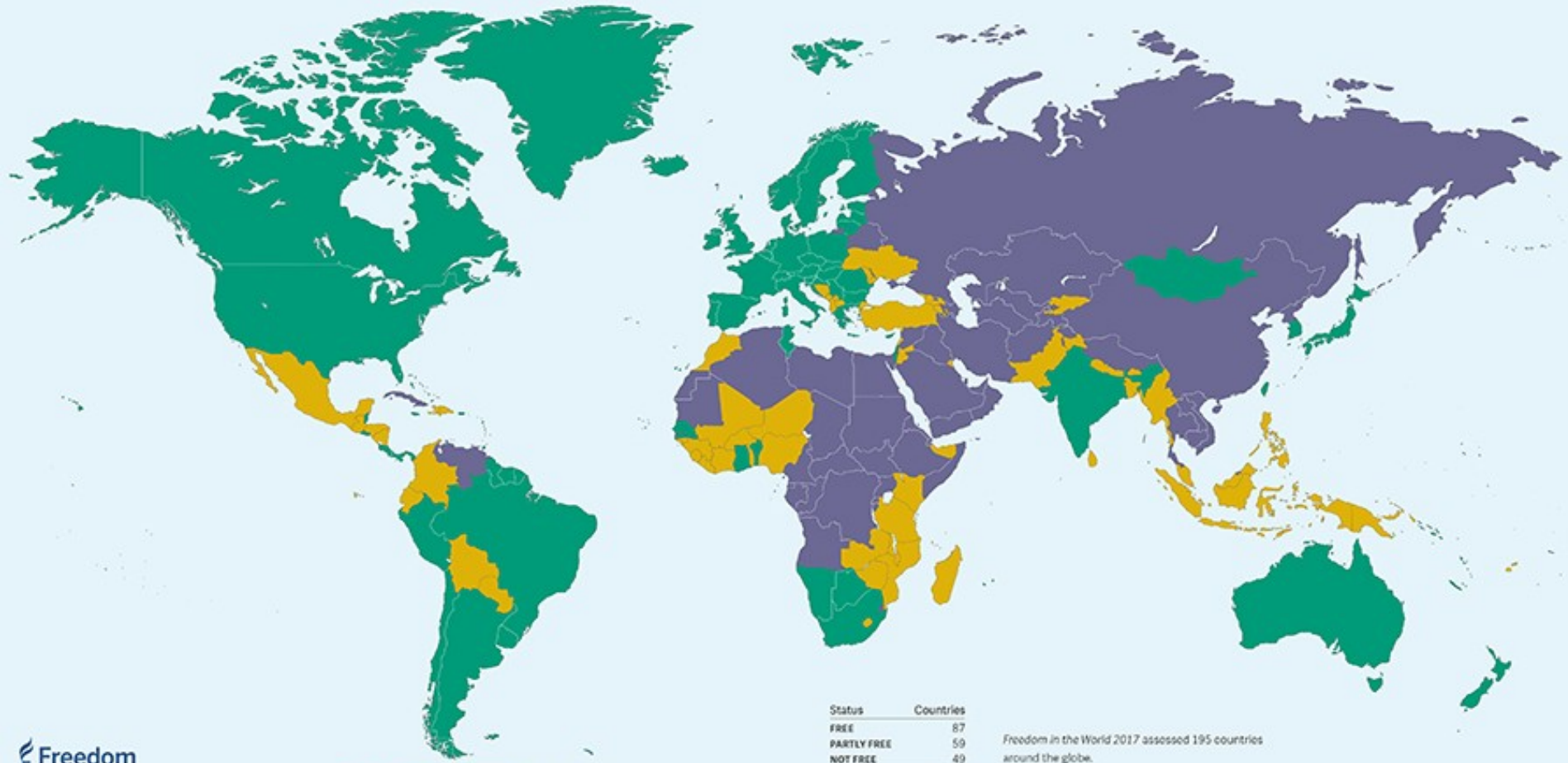

[vysoká škola]

FREEDOM IN THE WORLD 2017

■ FREE   ■ PARTLY FREE   ■ NOT FREE

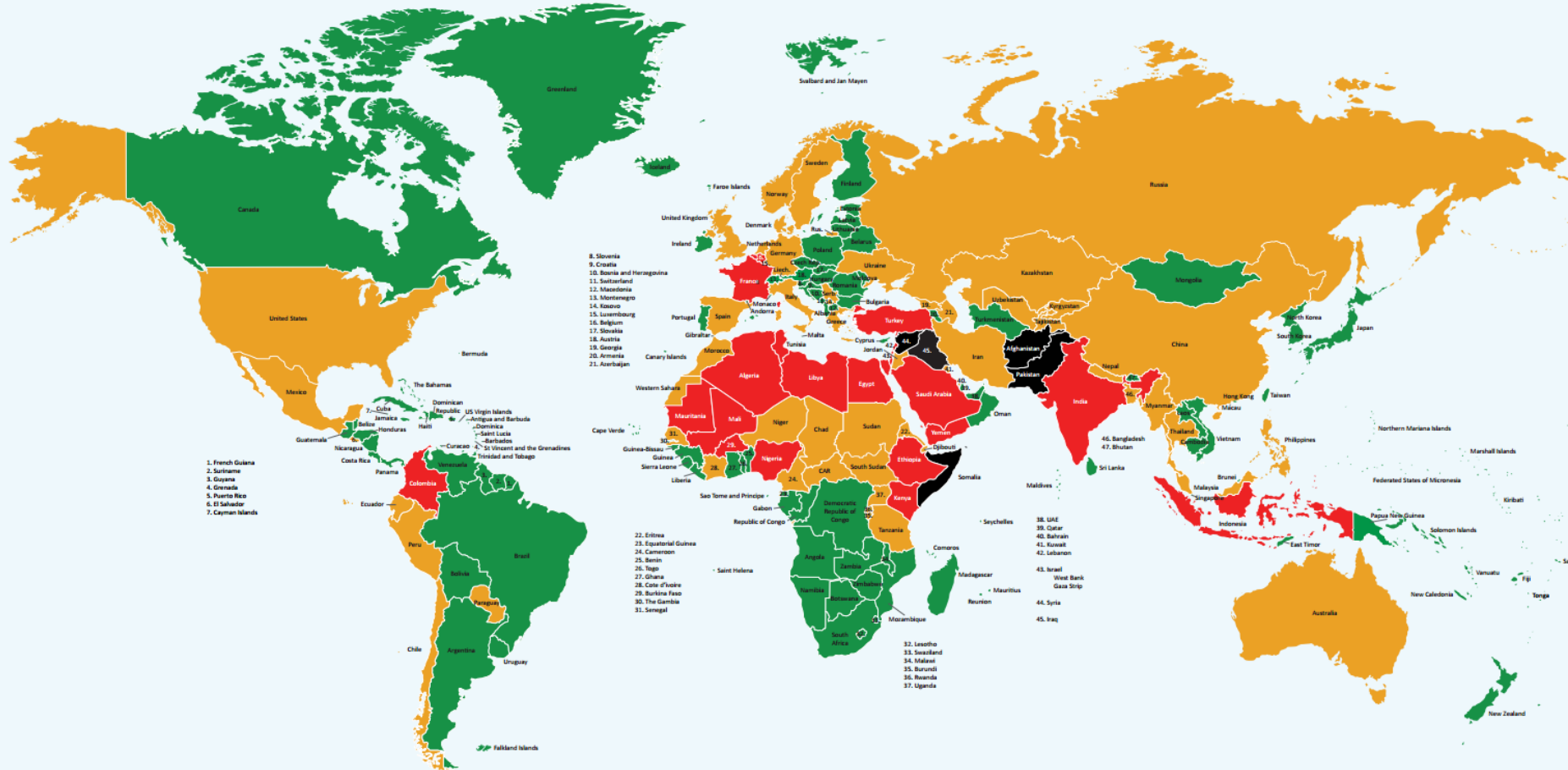
Status	Countries
FREE	87
PARTLY FREE	59
NOT FREE	49
Total	195

Freedom in the World 2017 assessed 195 countries around the globe.

red24 Global Terrorism Risk Map 2017

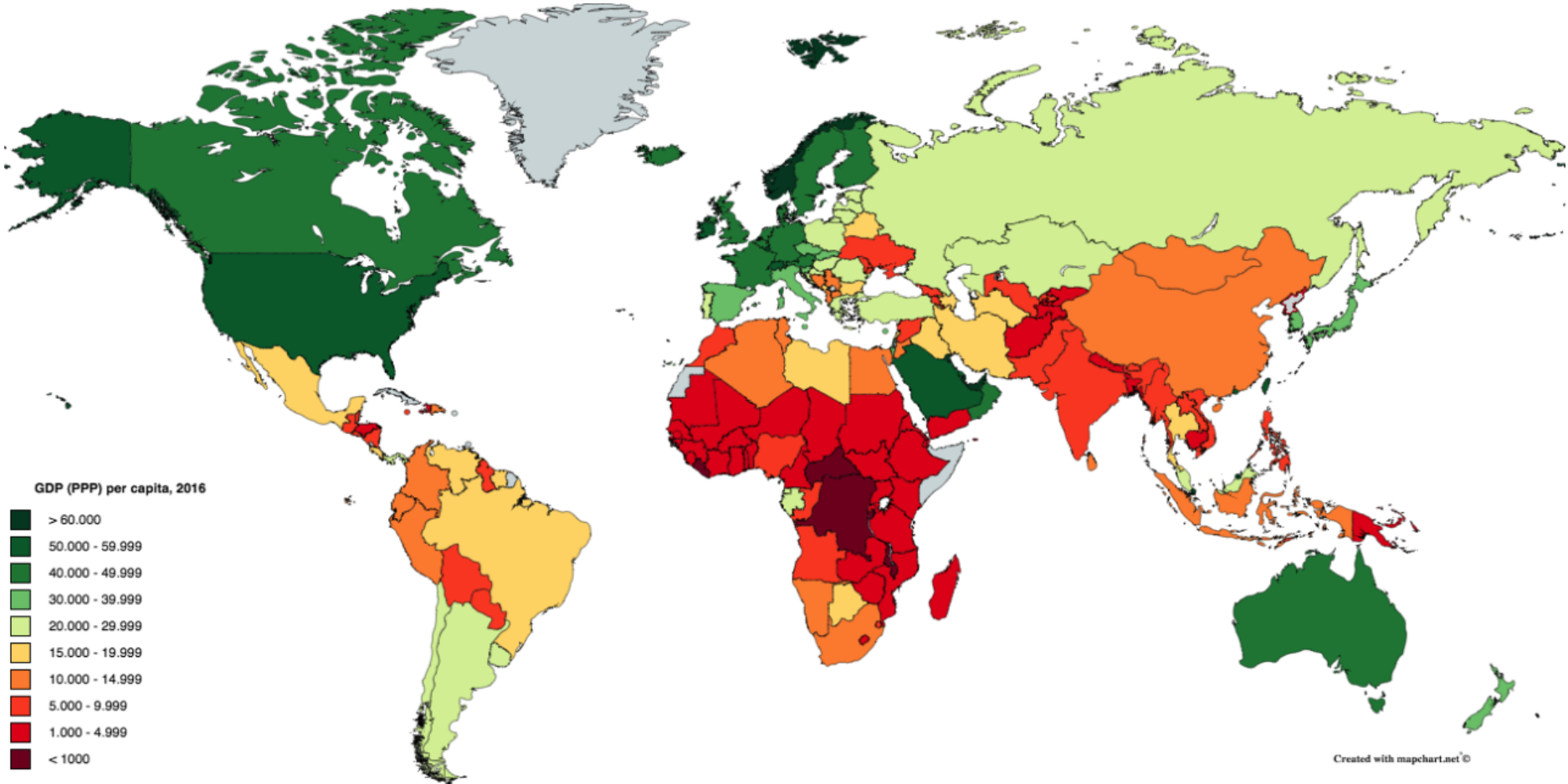
The country's terrorism risk rating is reflected by red24's four risk rating colours, please note that similar colours do not necessarily equate to similar risk. For further information on risk levels and criteria, please visit www.red24.com.

Terrorism risk rating key

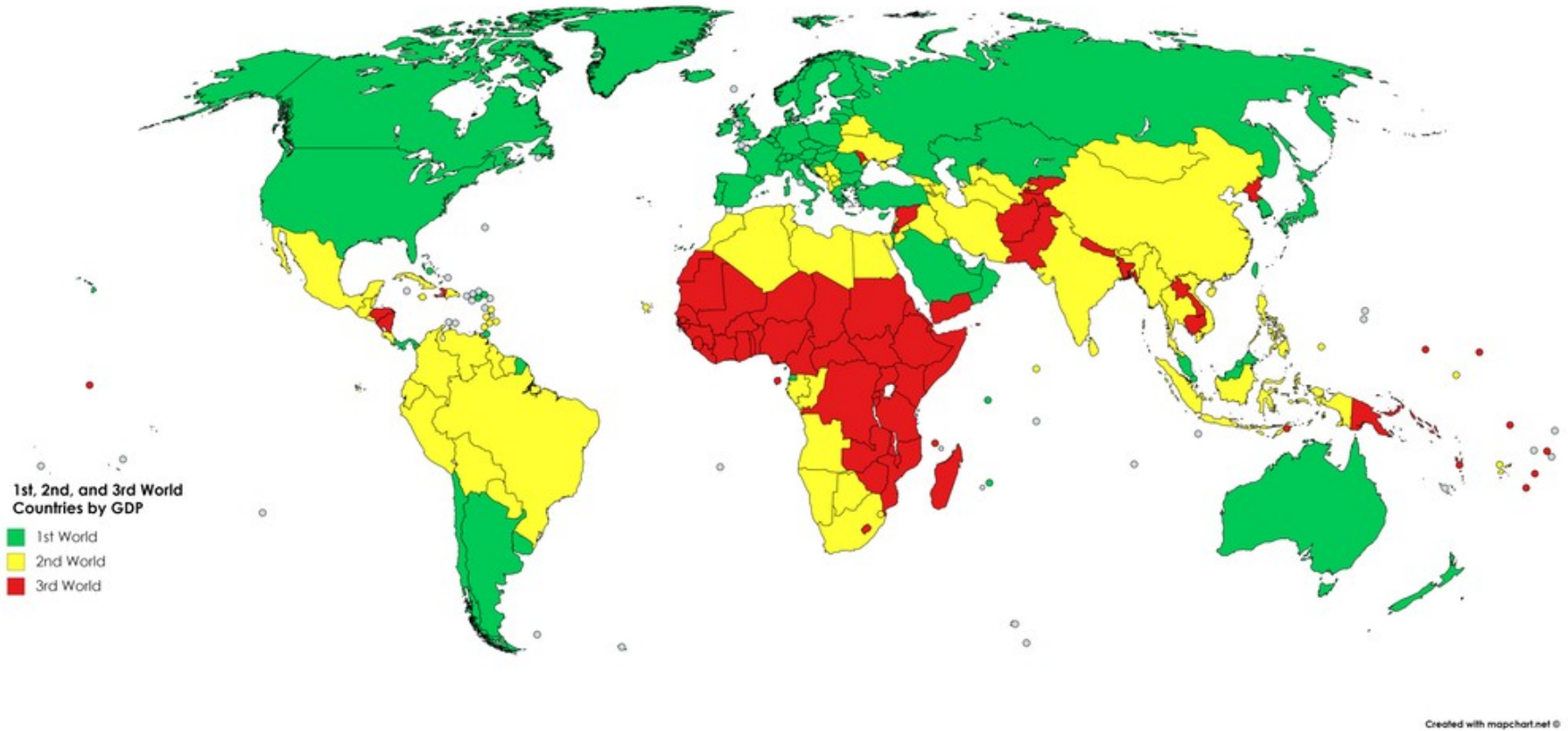
- Low risk
- Medium risk
- High risk
- Extreme risk

HDP na hlavu (2016)

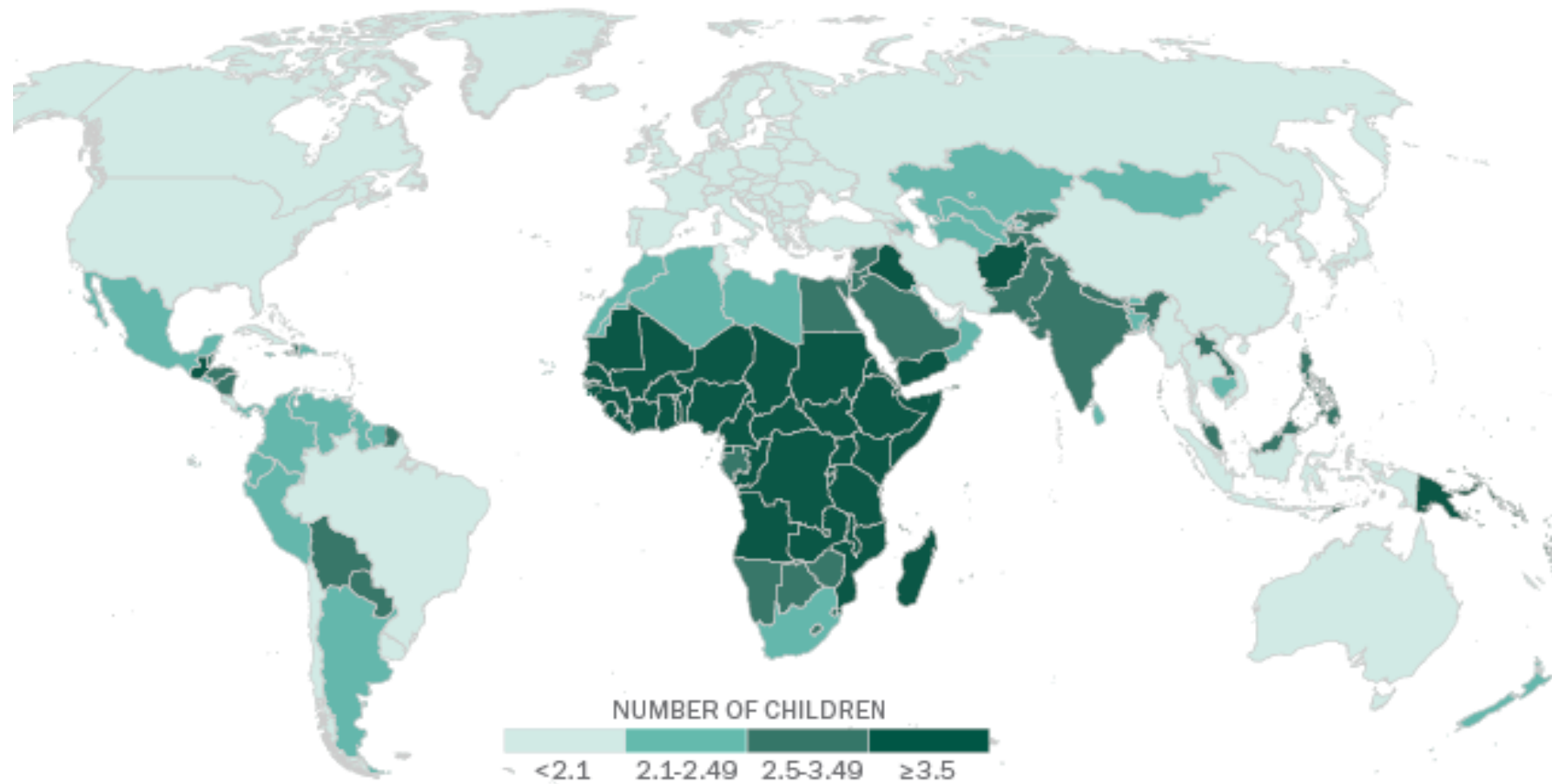

HDP na hlavu (2016) - děleno jen do tří „světů“

Total Fertility Rates of All Religions, by Country

Number of children per woman, 2010-2015 estimate

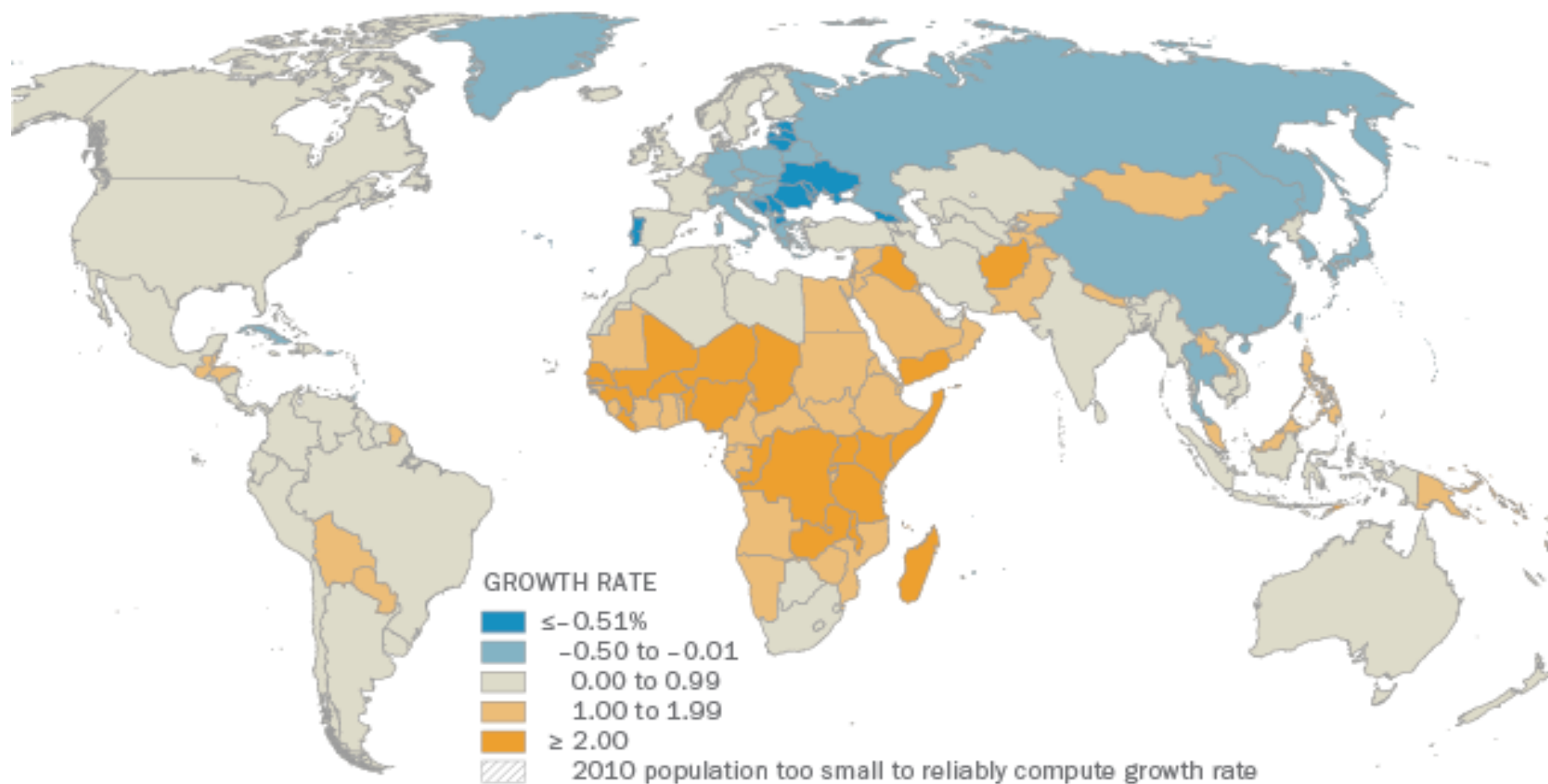

Source: The Future of World Religions: Population Growth Projections, 2010-2050

Note: Only countries for which there are sufficient data are shown.

PEW RESEARCH CENTER

Projected Annual Growth Rate of Country Populations, 2010-2050

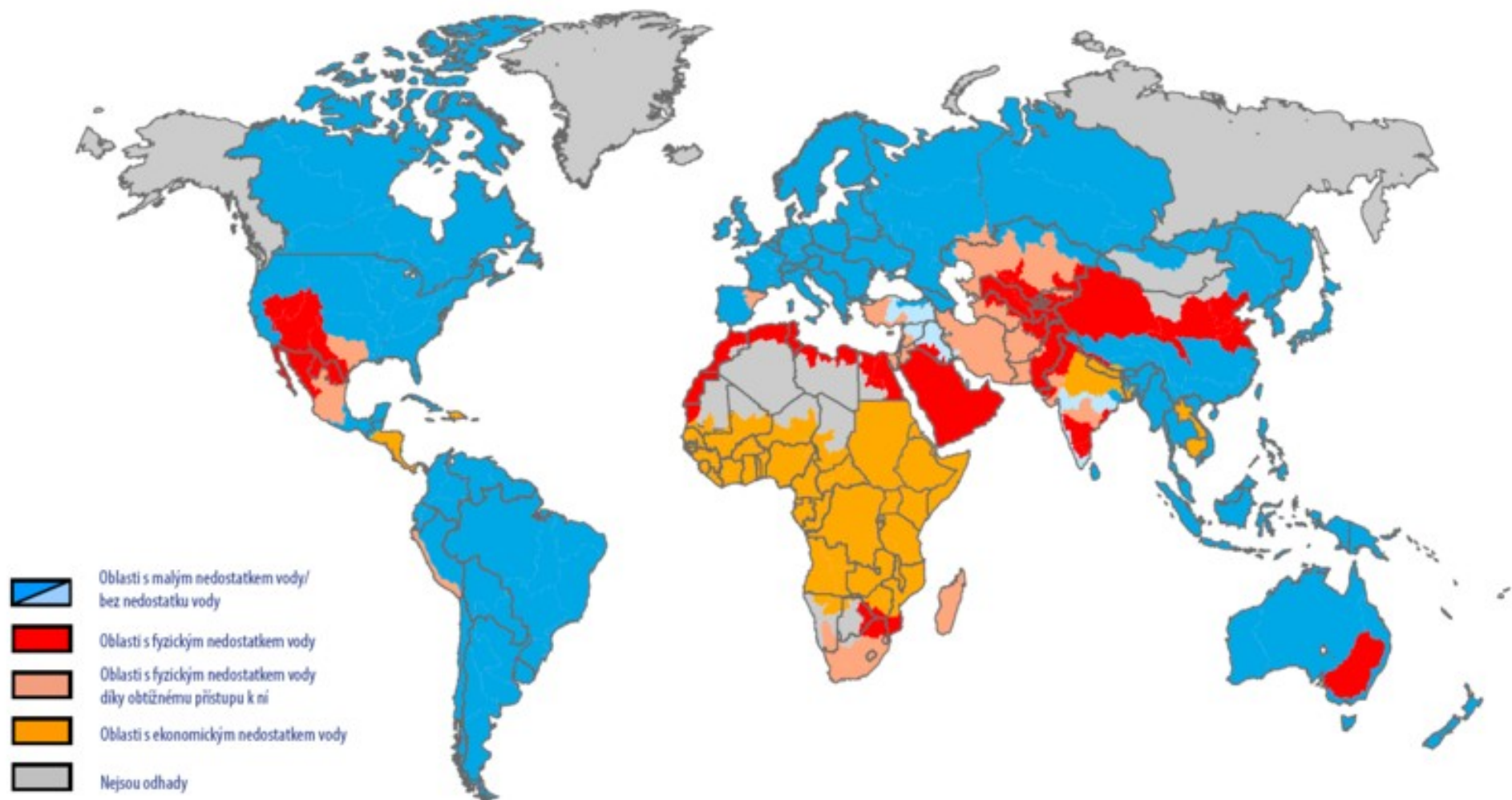

Source: The Future of World Religions: Population Growth Projections, 2010-2050

PEW RESEARCH CENTER

Nedostatek vody (2006)

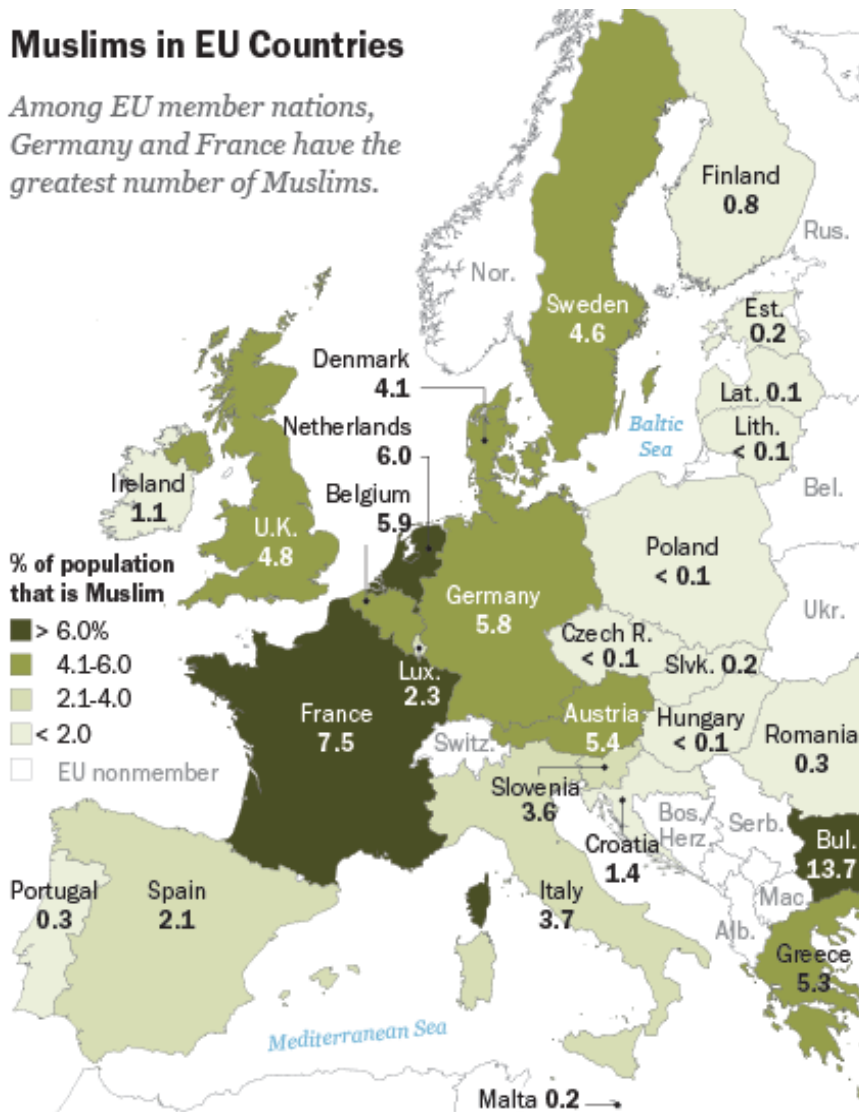

Fyzický versus ekonomický nedostatek!!!

Muslims in EU Countries

Among EU member nations, Germany and France have the greatest number of Muslims.

EUROPE

Countries with the Largest Projected Increase in Number of Muslims, 2010-2030

Countries	ESTIMATED MUSLIM POPULATION	PROJECTED MUSLIM POPULATION	PROJECTED NUMERICAL INCREASE
	2010	2030	2010-2030
United Kingdom	2,869,000	5,567,000	2,698,000
Russia	16,379,000	18,556,000	2,177,000
France	4,704,000	6,860,000	2,156,000
Italy	1,583,000	3,199,000	1,617,000
Germany	4,119,000	5,545,000	1,426,000
Spain	1,021,000	1,859,000	838,000
Sweden	451,000	993,000	542,000
Belgium	638,000	1,149,000	511,000
Netherlands	914,000	1,365,000	451,000
Austria	475,000	799,000	324,000

Population estimates are rounded to thousands.
Figures may not add exactly due to rounding.

Pew Research Center's Forum on Religion & Public Life
The Future of the Global Muslim Population, January 2011

Evropská migrační krize 2015

Hlavní země původu

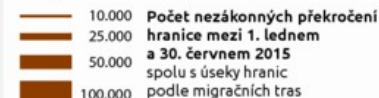
Zdroje:

- Asylum applicants: eurostat dataset migr_asyappctzm
  - Migratory routes: FRONTEX Migratory Routes Map
  - Population data: eurostat dataset tps00001
- Aktuálnost dat: září 2015

Počty uprchlíků

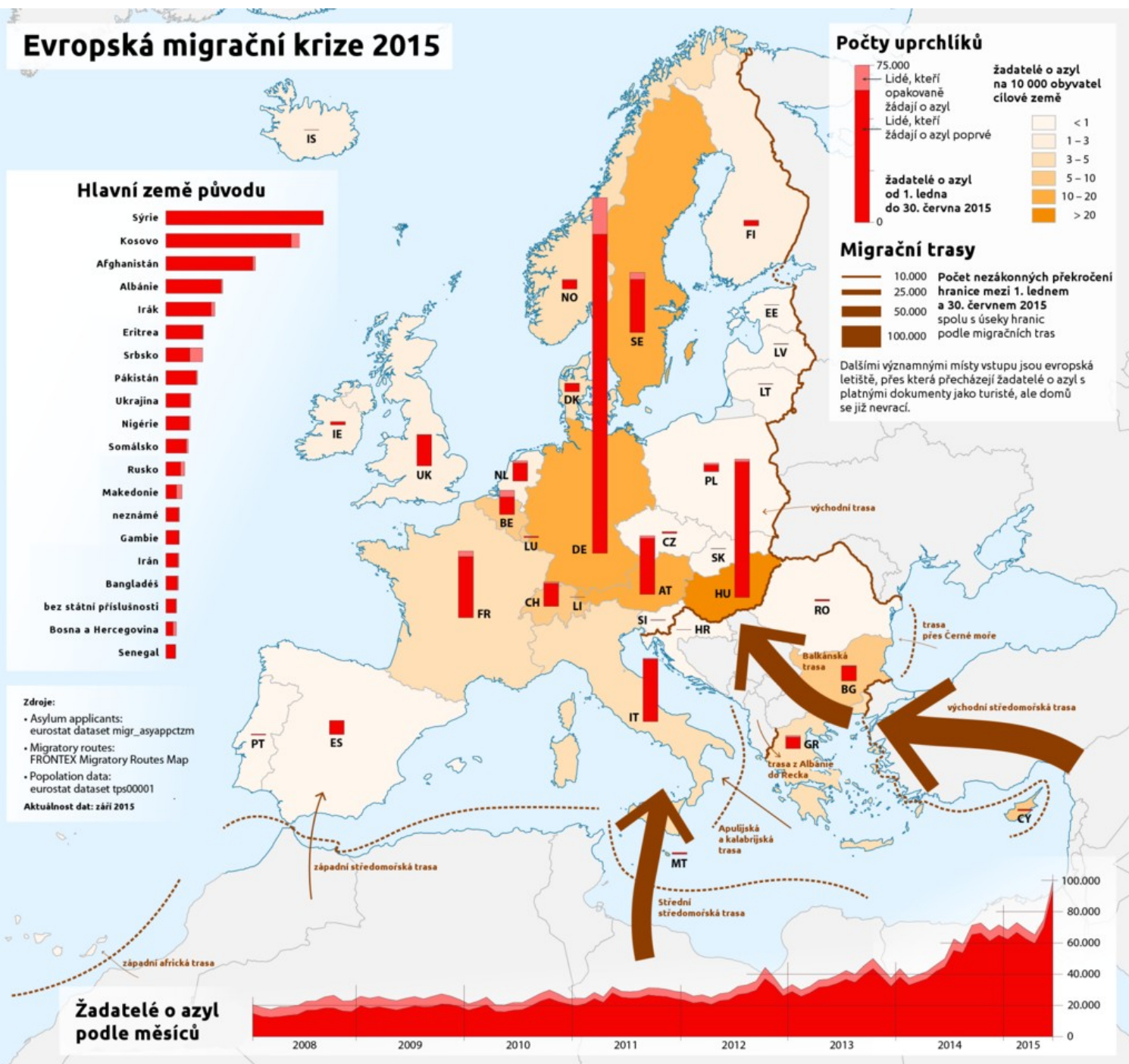

Migrační trasy

Dalšími významnými místy vstupu jsou evropská letiště, přes která přecházejí žadatelé o azyl s platnými dokumenty jako turisté, ale domů se již nevrací.

Žadatelé o azyl podle měsíců

Islam in Europe

Muslim population

% of total, 2010

■ above 7.0

■ 5.1-7.0

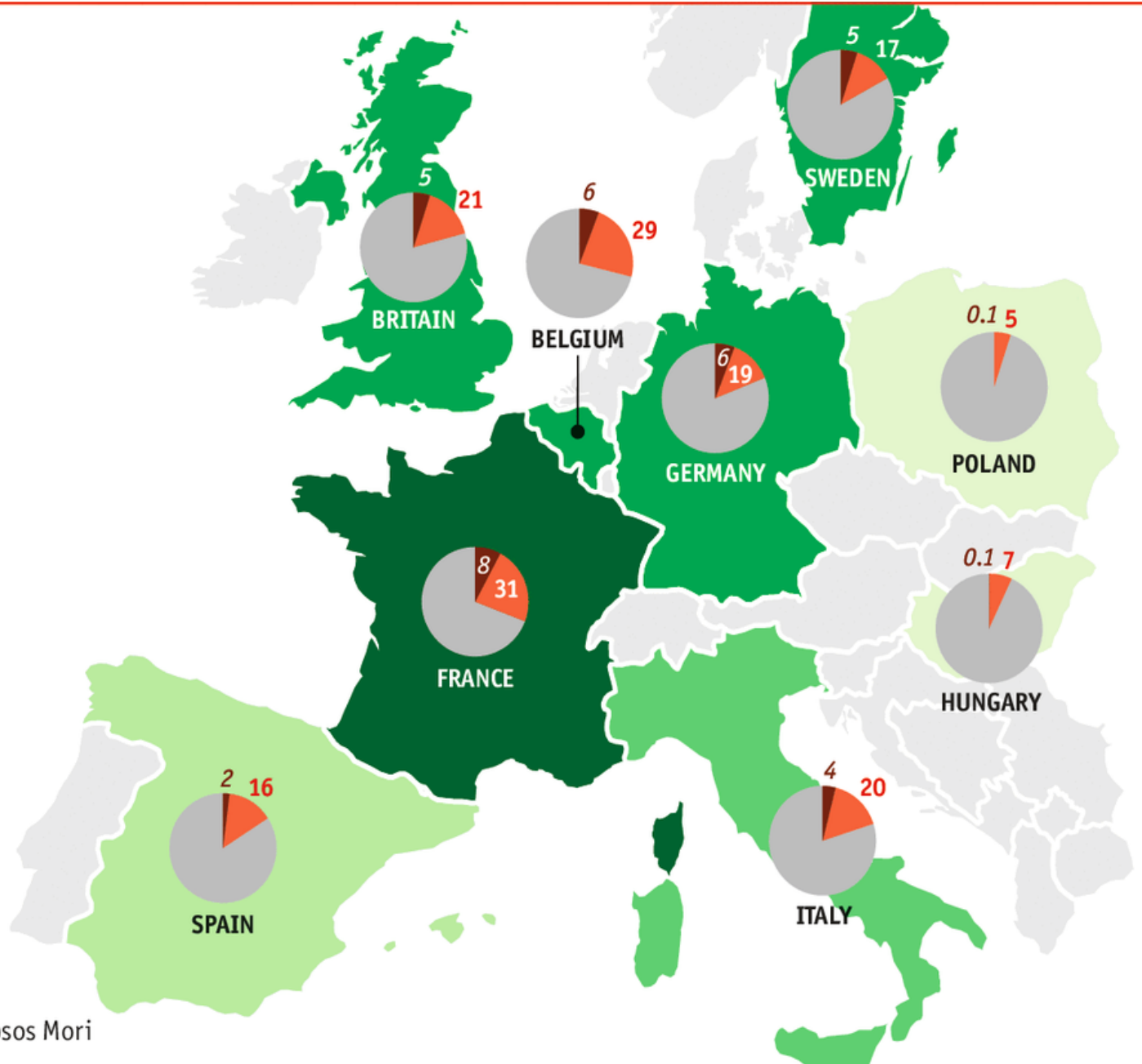
■ 3.1-5.0

■ 1.1-3.0

■ 1.0 & below

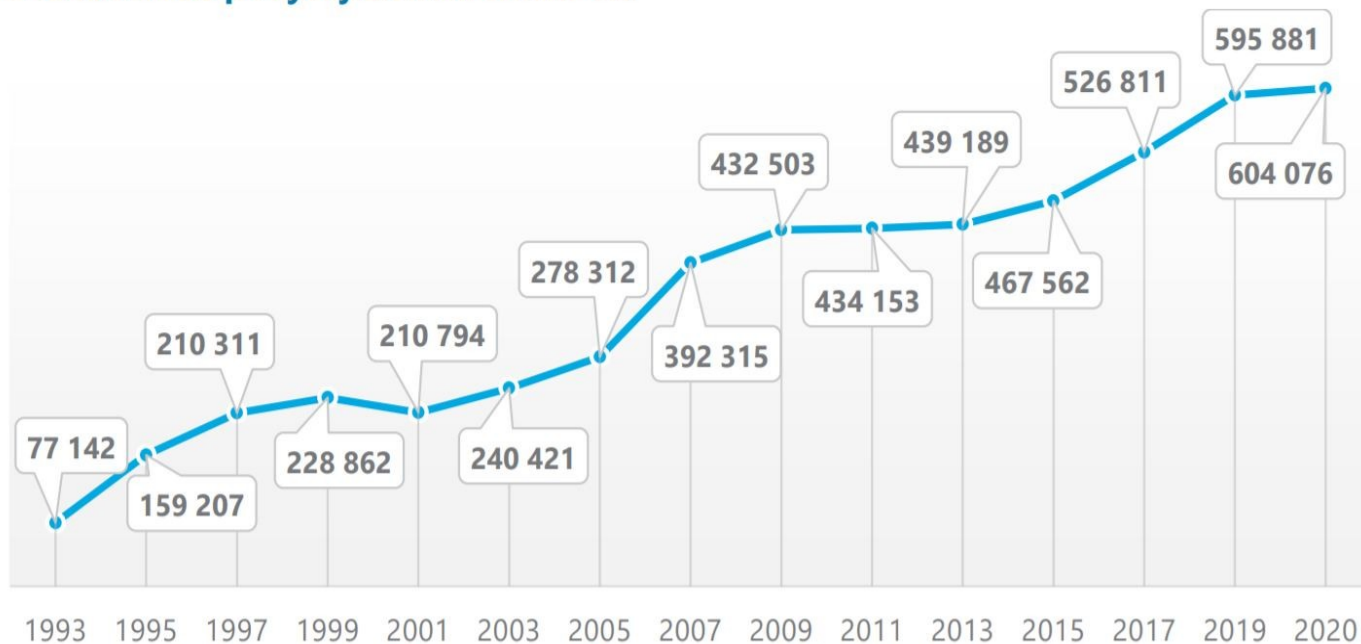
Public estimates of Muslim population

%, 2014

Sources: Pew Research; Ipsos Mori

Počet cizinců pobývajících na území ČR

Migrace do Česka

deník

Vývoj počtu cizinců

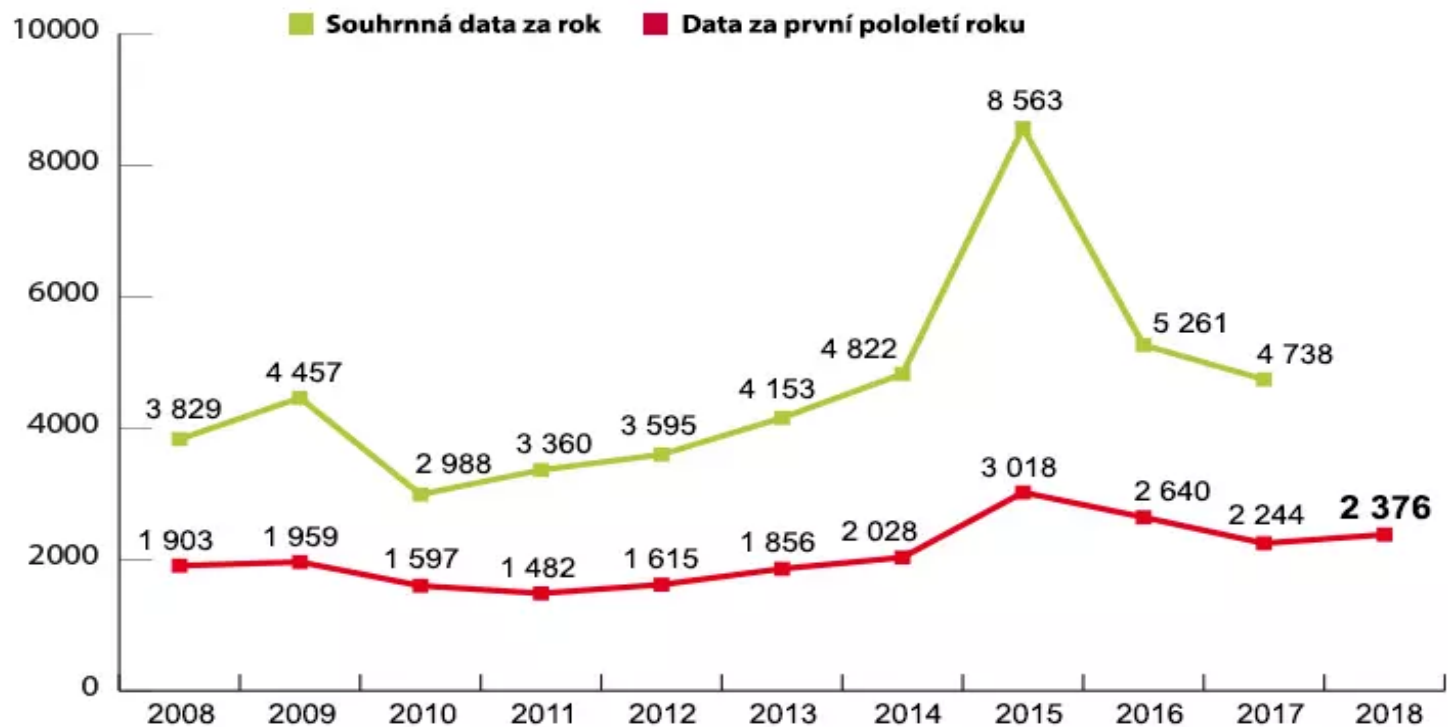
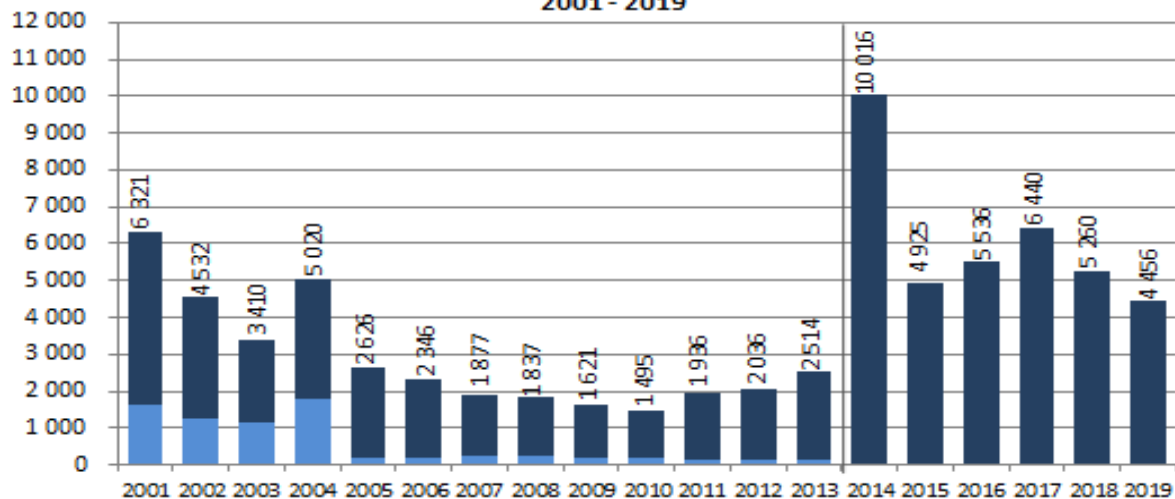
Největší skupiny

Group	Number of foreigners
Slováci	120 564
Vietnamci	61 802
Rusové	37 382
Poláci	21 711
Němci	21 410
Ukrajinci	132 960

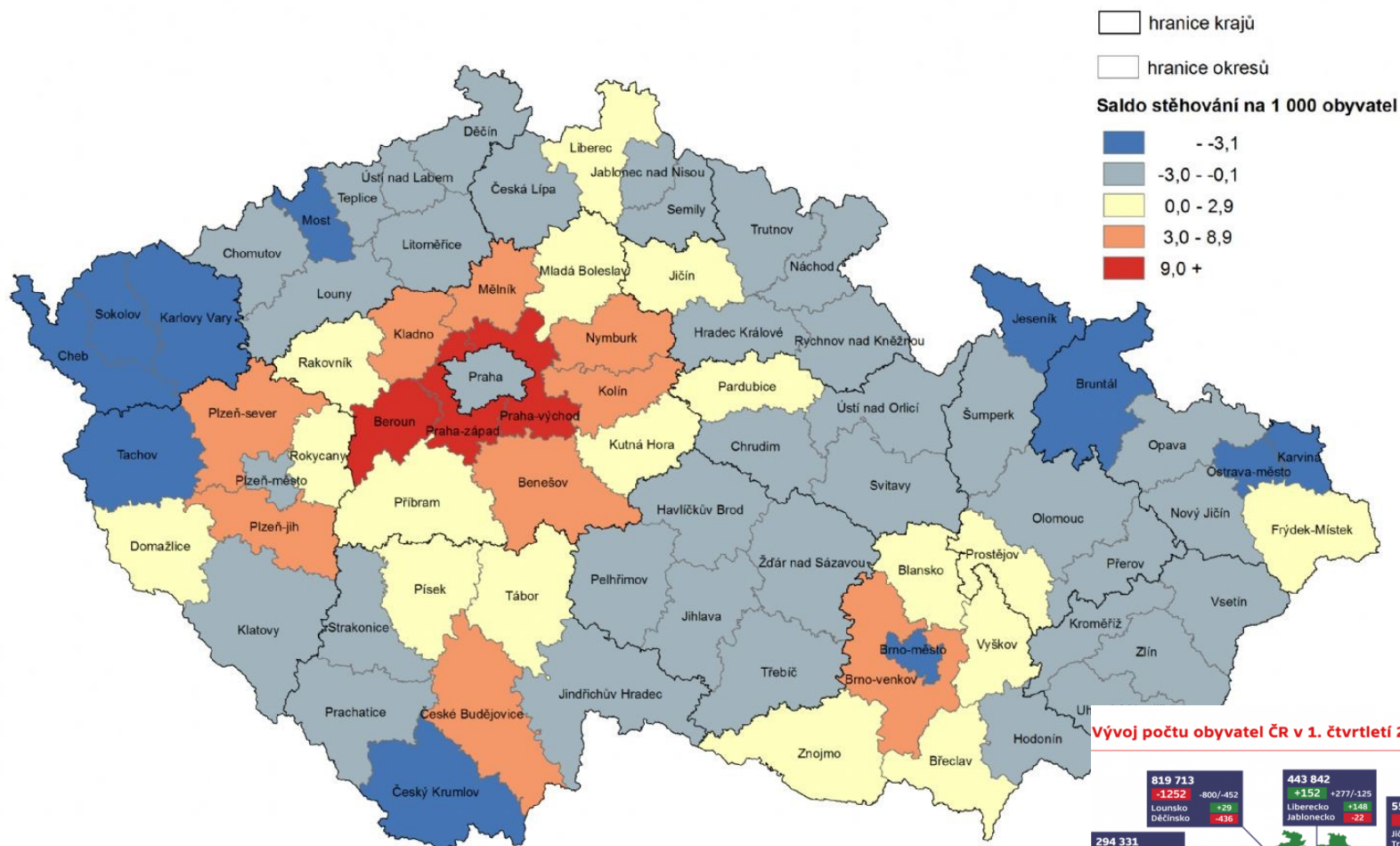
STÁTNÍ OBČANSTVÍ ČR NABYTÁ BĚHEM ROKU
CZECH CITIZENSHIP ACQUIRED PER YEAR
2001 - 2019

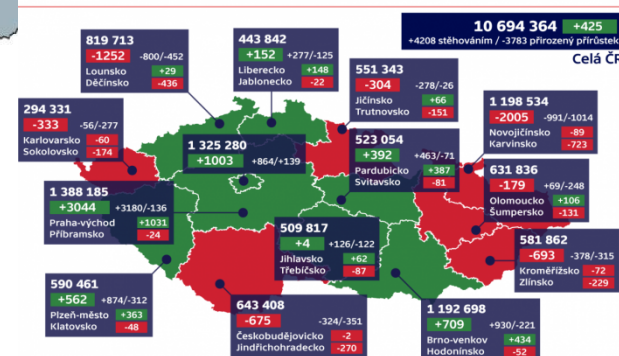
VÝVOJ NELEGÁLNÍ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE

(k 30.6.)

Saldo stěhování podle okresů v letech 2005–2017 (na 1 000 obyvatel k 1. 7.)

Vývoj počtu obyvatel ČR v 1. čtvrtletí 2020

www.ct24.cz

Sčítání lidu - občanství

Rok sčítání	Obyvatelstvo celkem			Obyvatelstvo s českým státním občanstvím ¹⁾			Obyvatelstvo s cizím státním občanstvím ¹⁾		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
1991	10 302 215	4 999 935	5 302 280	10 079 120	4 890 871	5 188 249	.	.	.
2001	10 230 060	4 982 071	5 247 989	10 080 507	4 902 162	5 178 345	124 608	66 514	58 094
2011	10 436 560	5 109 766	5 326 794	9 924 044	4 817 652	5 106 392	422 276	242 303	179 973
2021	10 524 167	5 186 548	5 337 619	9 998 510	4 899 007	5 099 503	496 250	271 337	224 913

¹⁾ v letech 1991–2011 zahrnutý pouze osoby s jedním státním občanstvím

Sčítání lidu - občanství

Rok sčítání	Obyvatelstvo celkem	z toho podle státního občanství ¹⁾							
		Česká republika	Slovensko	Německo	Polsko	Ukrajina	Rusko	Vietnam	nezjištěno
1991	10 302 215	10 079 120	166 363	.	.	.	.	.	56 732
2001	10 230 060	10 080 507	24 201	3 438	13 350	20 628	7 696	18 210	62 030
2011	10 436 560	9 924 044	82 251	14 907	16 800	116 139	31 545	52 612	60 208
2021	10 524 167	9 998 510	95 821	5 615	14 450	150 505	35 785	54 256	29 137

¹⁾ v letech 1991–2011 zahrnutý pouze osoby s jedním státním občanstvím

Sčítání lidu - obyvatelstvo podle místa bydliště v době narození

Rok sčítání	Obyvatelstvo celkem	v tom podle místa bydliště v době narození							
		v České republice					v zahraničí		nezjištěno
		v obci obvyklého pobytu	v jiné obci okresu	v jiném okrese kraje	v jiném kraji	v ČR, místo nezjištěno ¹⁾	celkem	z toho ve Slovenské republice	
1991	10 302 215	5 137 001	1 622 613	2 834 770		-	453 908	313 199	253 923
2001	10 230 060	5 368 892	1 585 587	819 391	1 803 214	-	453 460	285 372	199 516
2011	10 436 560	4 912 225	1 505 000	833 309	1 813 027	627 806	695 362	289 573	49 831
2021	10 524 167	5 304 731	1 535 916	865 893	1 801 354	336 645	679 072	245 710	556

2022/2023

[vysoká škola]

POLITICKÁ GEOGRAFIE KOMUNIKACÍ. POLITICKÁ GEOGRAFIE SUROVINOVÝCH ZDROJŮ.

Literatura

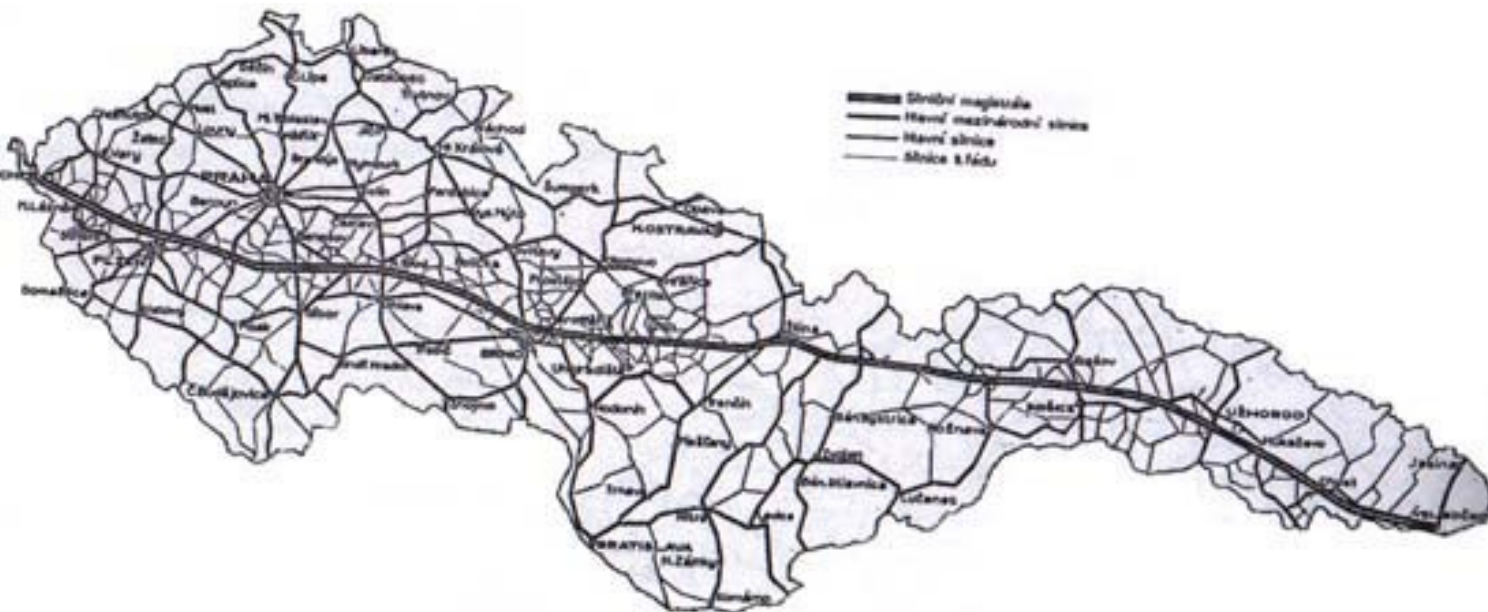
- Krulík, Oldřich. Politika a geografie: úvod do politické geografie. in: Novák, Miroslav et al. *Úvod do studia politiky*. Praha: SLON, 2011, s. 242-244

Politická geografie komunikací

- Směr budování hlavních dopravních tepen - geopolitická otázka - viz Československo mezi válkami, po roce 1948 a nynější ČR
- Historické cykly typů komunikace: cesty a pěšiny, karavany, lodní cesty, dostavníky, železnice, letecké cesty, datové sítě
- Barcelonské dohody o svobodě tranzitu (1921) - ne všechny státy se jimi plně řídí, některé dávají přednost bilaterálním dohodám

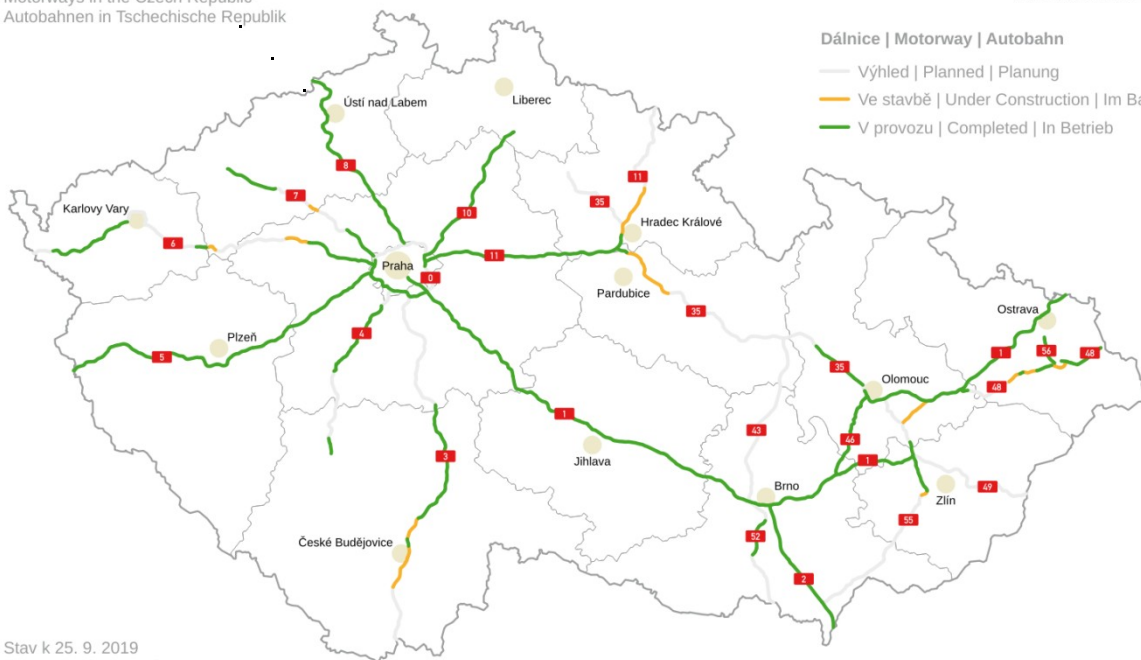

Dálnice v České republice

Motorways in the Czech Republic
Autobahnen in Tschechische Republik

Dálnice | Motorway | Autobahn

- Výhled | Planned | Planung
- Ve stavbě | Under Construction | Im Bau
- V provozu | Completed | In Betrieb

Stav k 25. 9. 2019
Status as of September 25, 2019
Stand per 25. September 2019

[vysoká škola]

POLITICKÁ GEOGRAFIE SUROVINOVÝCH ZDROJŮ.

Politická geografie surovinových zdrojů

- Ložiska nerostných surovin - podél sopečných a jiných zlomů - významně ovlivňují ekonomickou sílu zemí
- Přeprava surovin - produktovody
- PG energetiky (*jádro, uhlí, voda, solár, větrná*)
- Voda a její zdroje
  - Kontrola řek a sladkovodních ploch
  - Konflikty v důsledku nedostatku vody (viz mapa)
  - Ekologický rozměr
  - Zavlažovací kanály
  - Spory vodárenských a distribučních společností a „geopolitika“
  - Odsolování a recyklace - Izrael, Palestina, Jordánsko

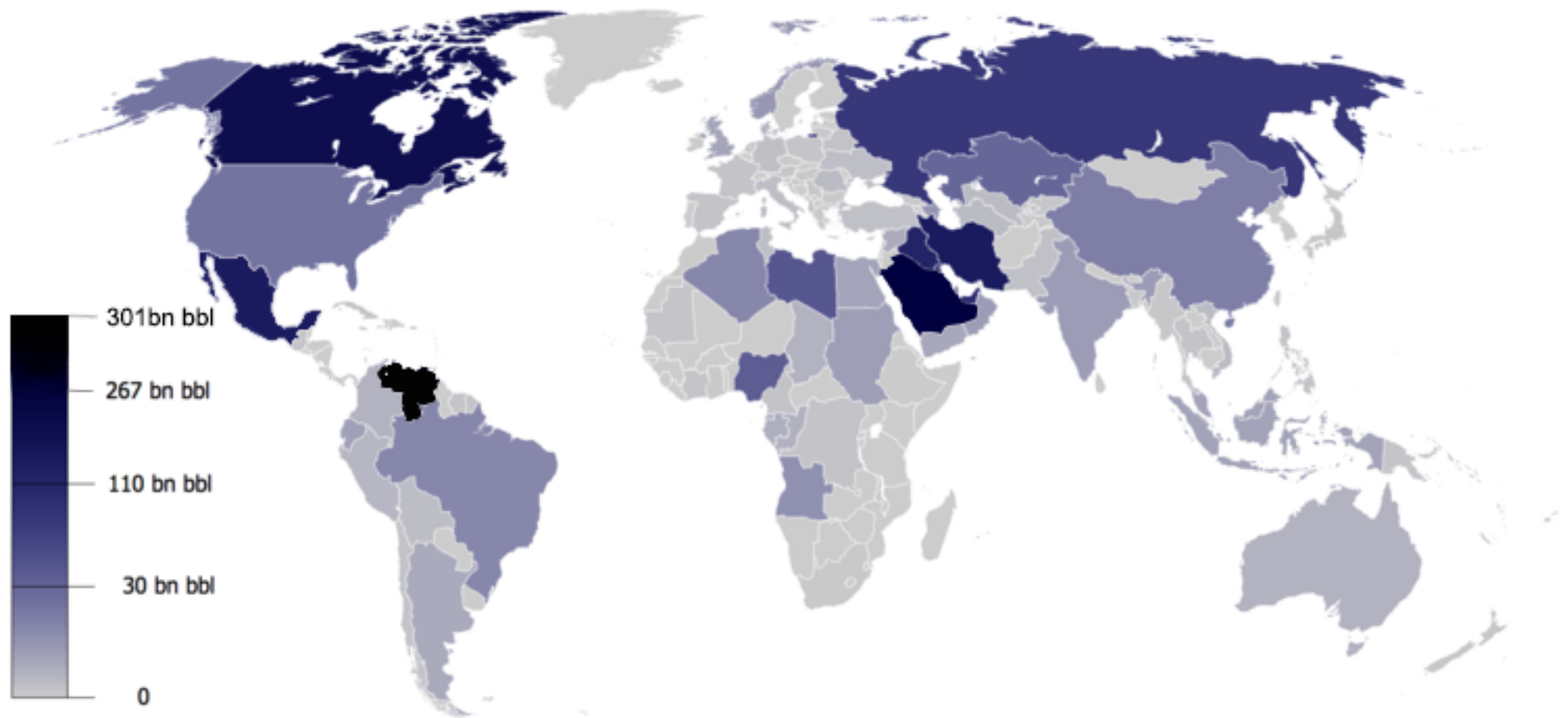

Problémy spojené se surovinami

- Spory o zdroje uhlí - Sársko, Lotrinsko, Horní Slezsko
- Ropa a Blízký východ
- Uran za studené války
- Devastace ŽP (fosfáty na Nauru)
- Výkyvy světové ekonomiky a jejich dopad na ceny komodit (např. drahé kovy) nutí celé populace hledat si nové zdroje obživy
- Konflikt v regionu zvyšuje cenu komodity
- Konflikty centrum - periferie v důsledku zdrojů

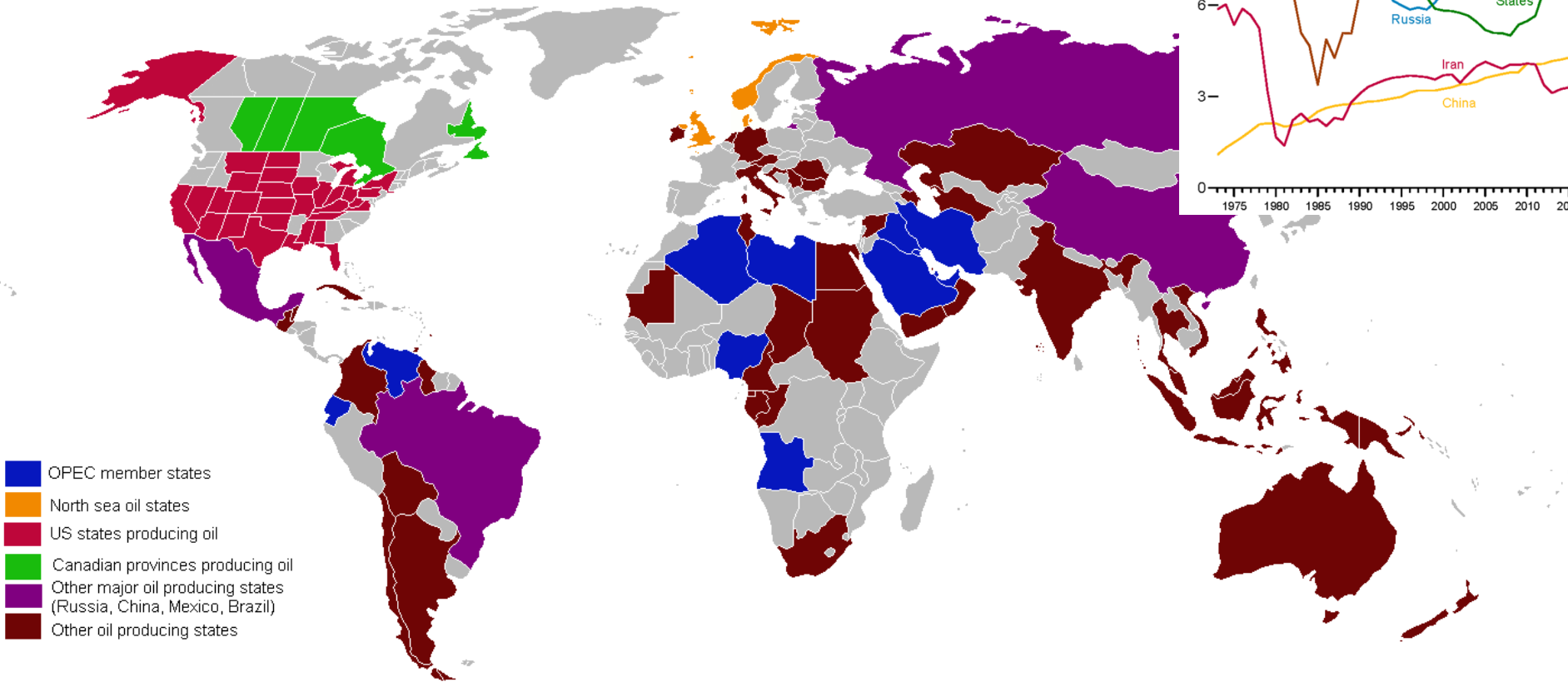
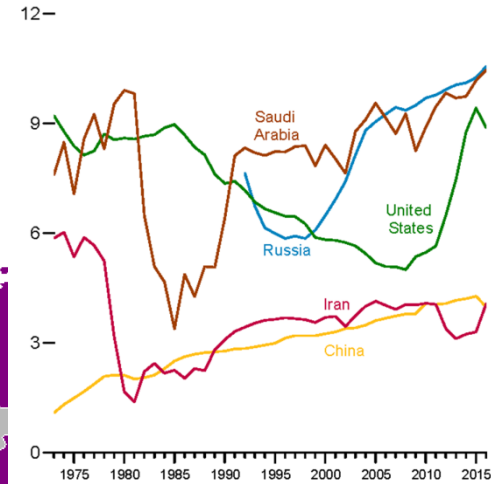

Světové zásoby ropy

Světoví producenti ropy

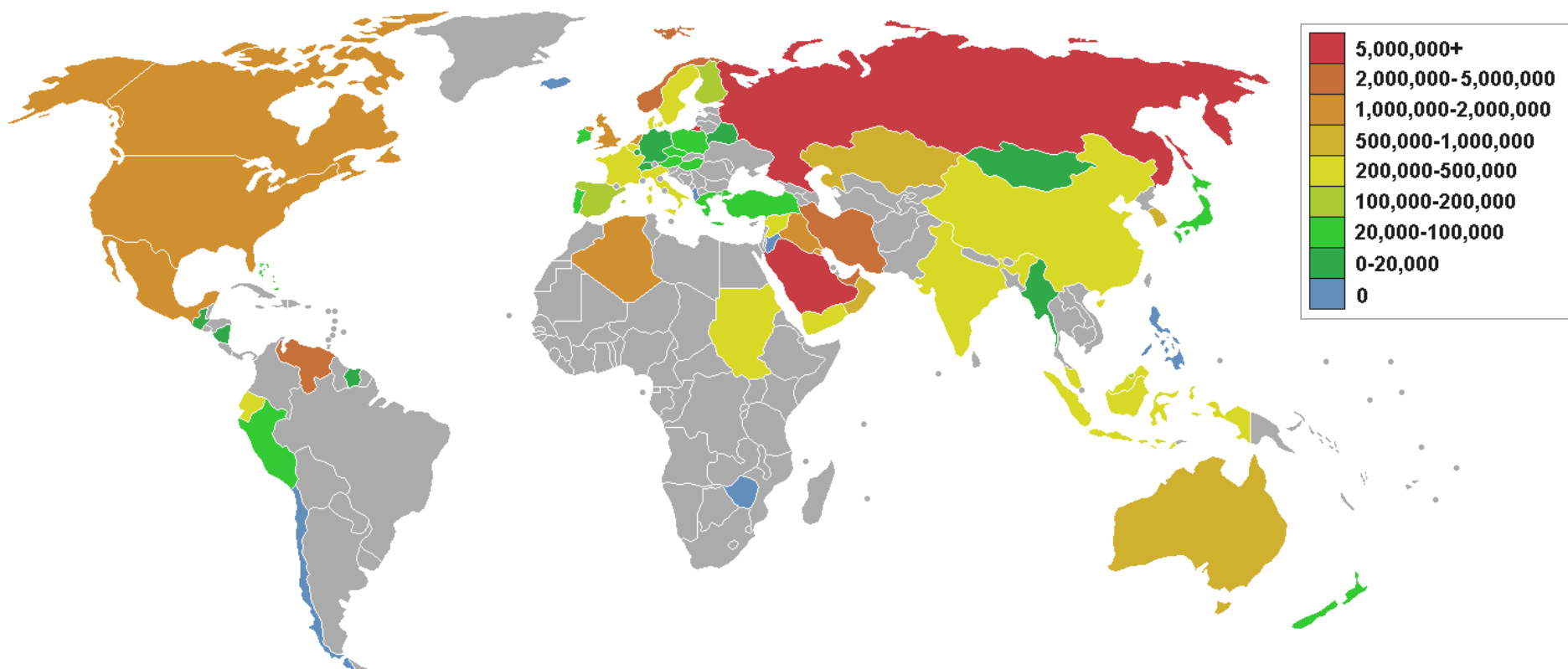
Selected Producers, 1973–2016

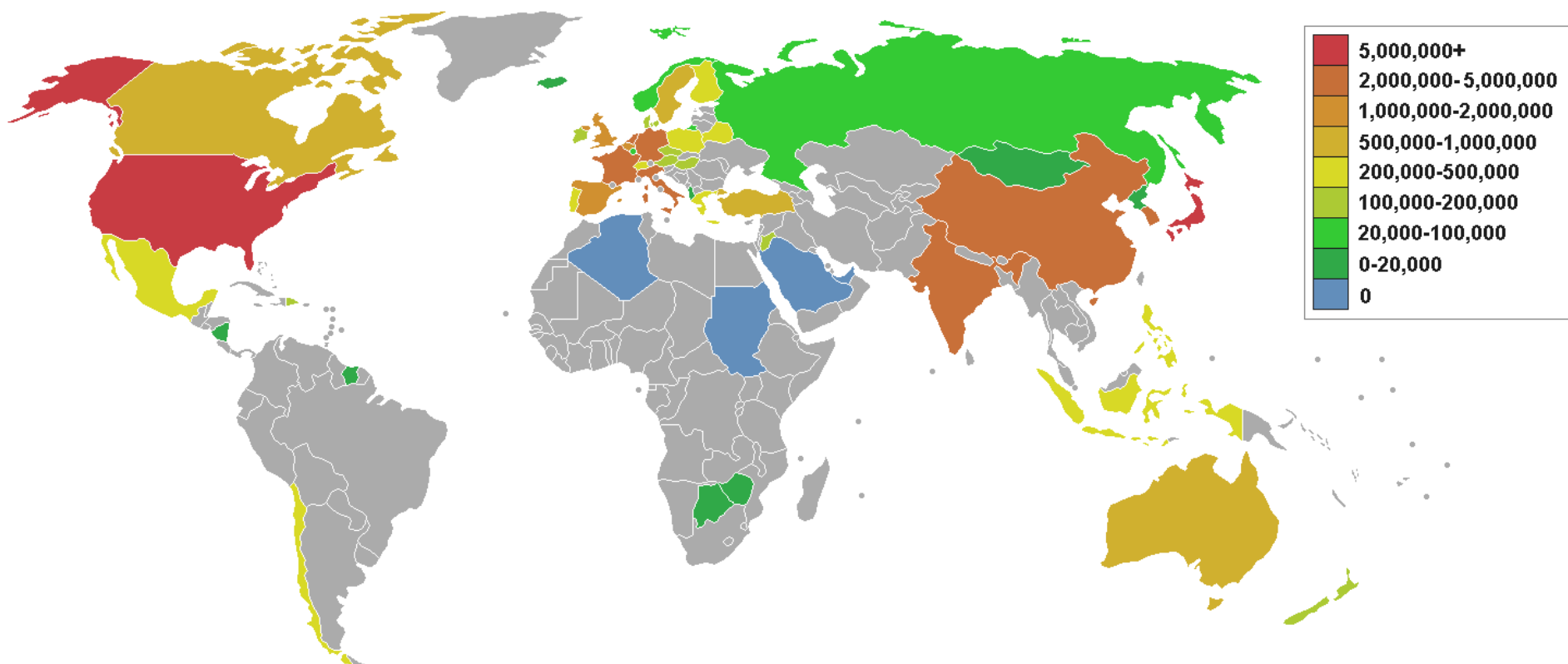

Vývoz ropy

Dovoz ropy

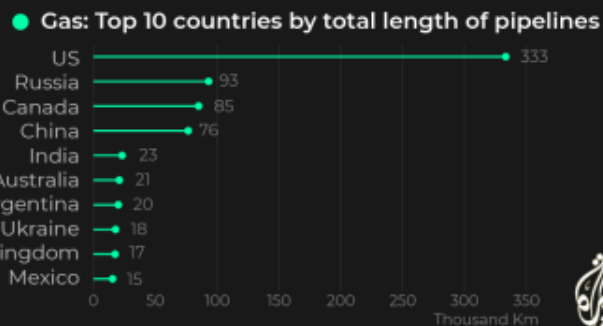
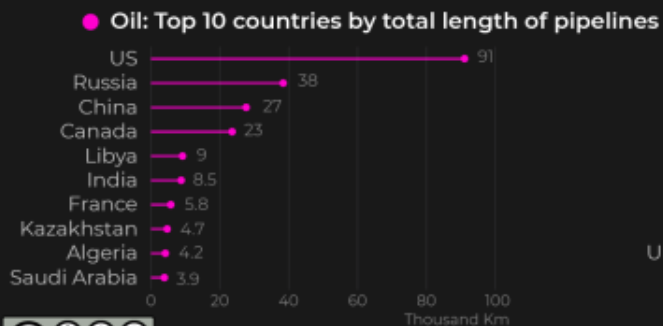
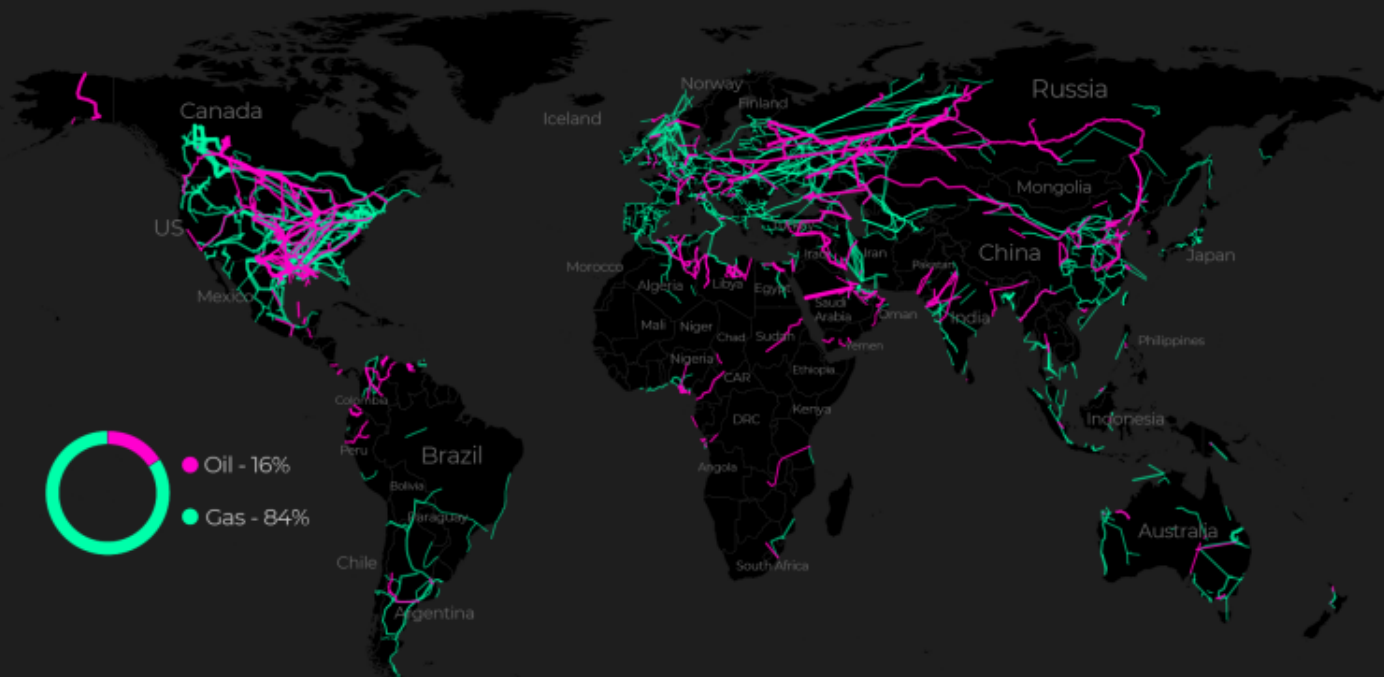

ENERGY

The world's oil and gas pipelines

There are at least 2,381 operational oil and gas pipelines around the world with a combined length of 1.18 million km (730,000 miles).

Plynovody
a
ropovody

Source: Global Energy Monitor | 2020

@AJLabs

ALJAZEERA

Česká energetika 2014

ENERGETIKA

v roce 2014

Typy elektráren

- ⚡ jaderná
- ⚡ tepelná (instalovaný výkon nad 200 MW)
- ⚡ vodní (instalovaný výkon nad 10 MW)
- ⚡ větrná (instalovaný výkon nad 5 MW)
- ⚡ solární (instalovaný výkon nad 4 MW)

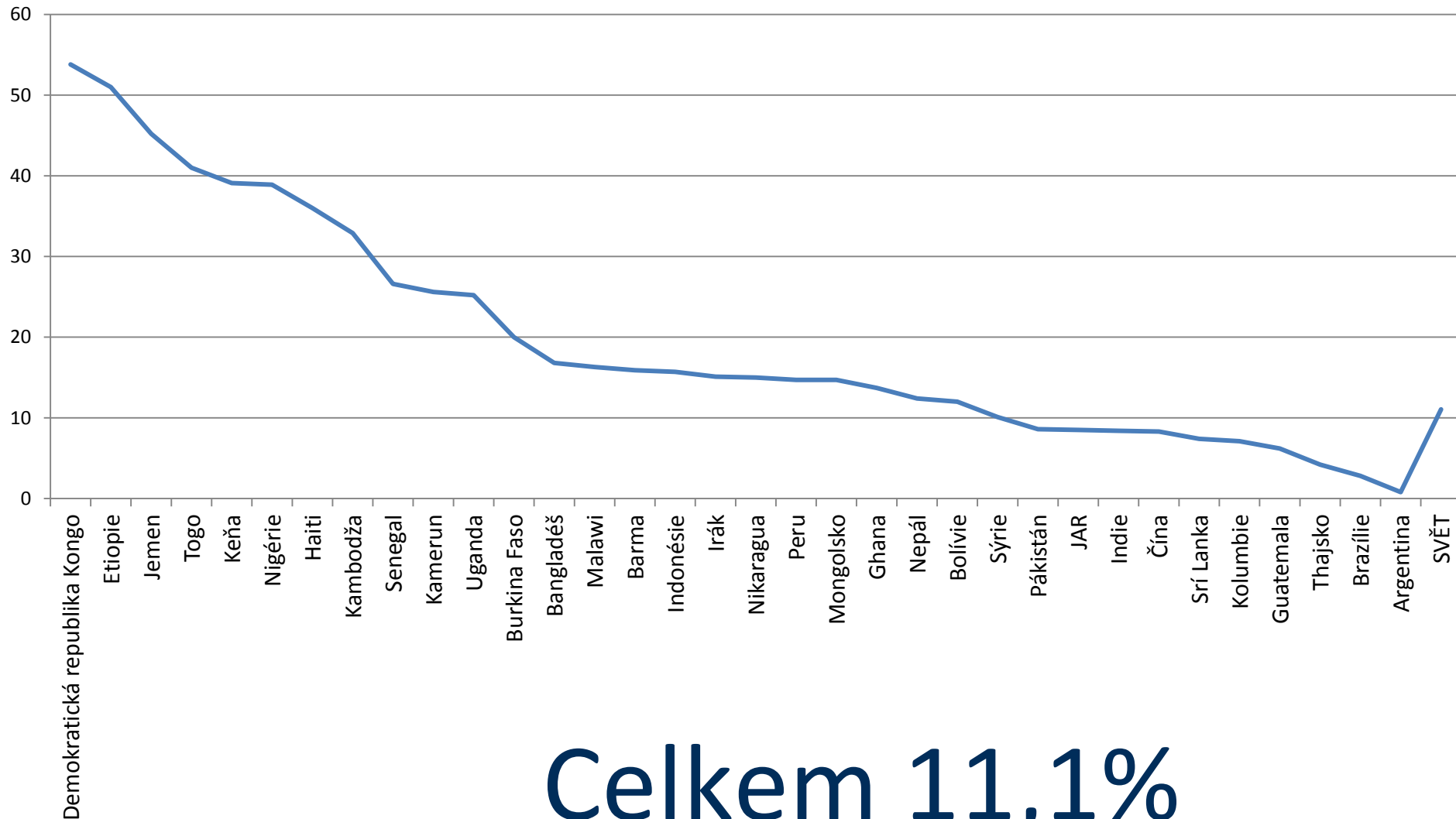
Produktovody

- plynovod
- ropovod

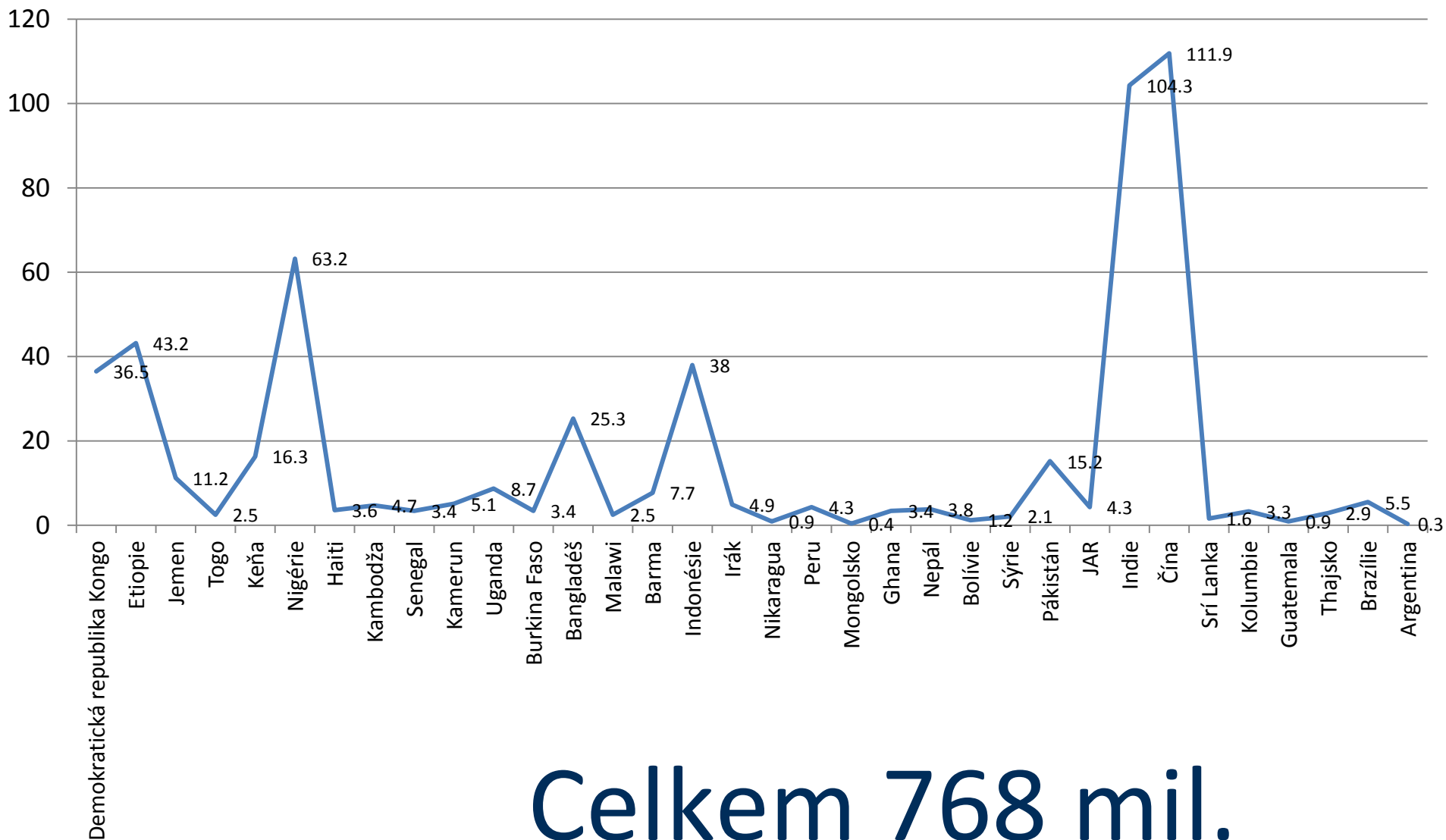
% bez přístupu k pitné vodě

Celkem 11,1%

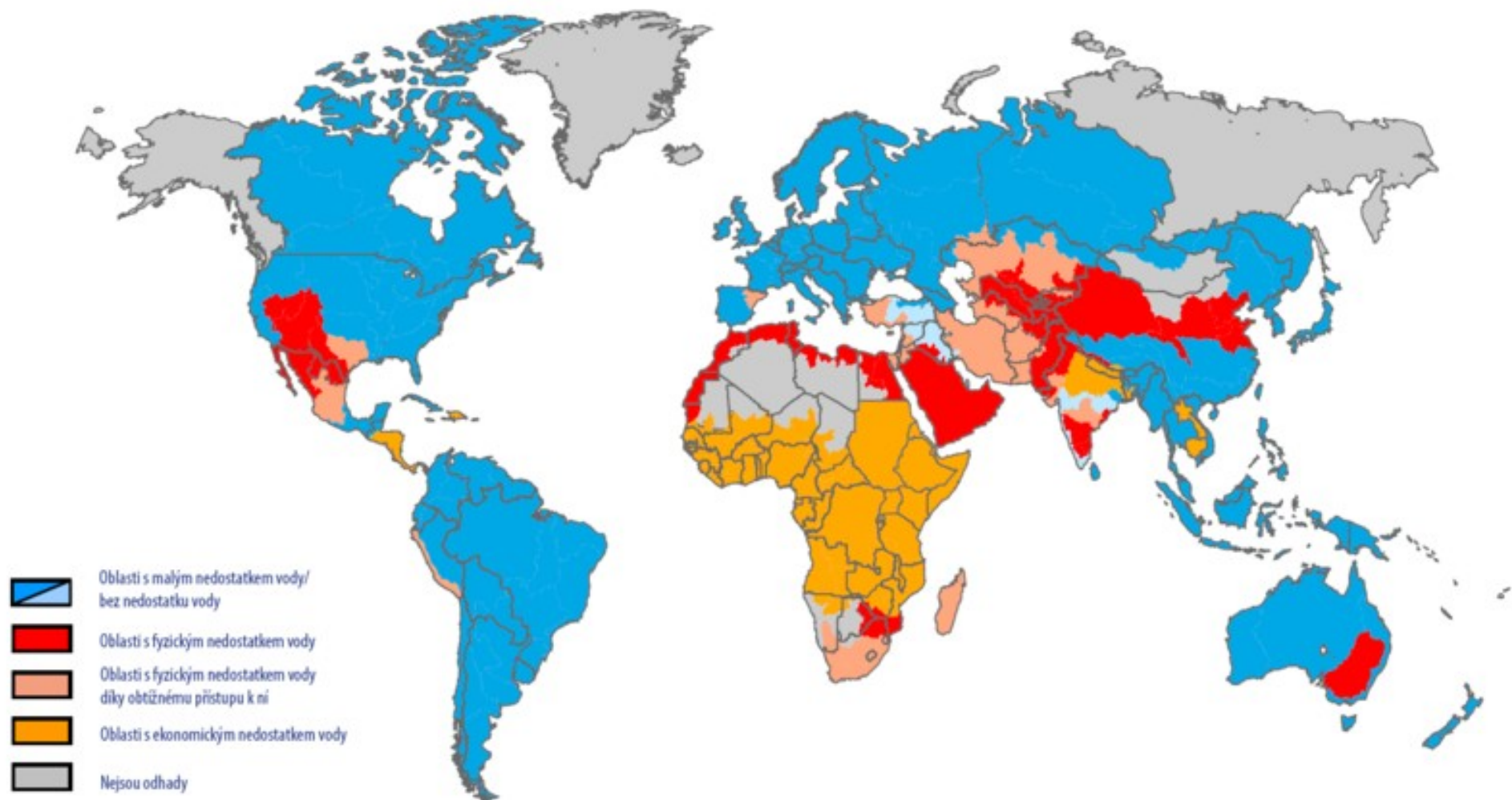
obyvatelé bez přístupu k p. v.

Celkem 768 mil.

Nedostatek vody (2006)

Fyzický versus ekonomický nedostatek!!!

Global water shortages

3.6 billion people live in risk zones

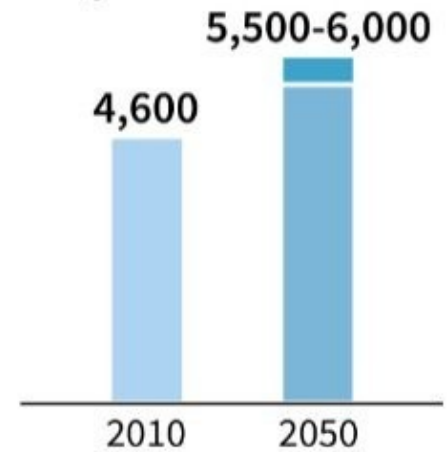

Shortages

- Severe
- Moderate
- None
- No data

Source: UNESCO (2010)

Global water needs km³/year

[vysoká škola]

POLITICKÁ GEOGRAFIE MOŘÍ A OCEÁNŮ

Literatura

- Hnízdo, Bořivoj. *Mezinárodní perspektivy politických regionů*. Praha: ISE, 1995 - s. 55-63
- Krulík, Oldřich. Politika a geografie: úvod do politické geografie. in: Novák, Miroslav et al. *Úvod do studia politiky*. Praha: SLON, 2011, s. 223

Úvodní poznámky k zamyšlení

- Moře a oceány dělí i spojují
- Jejich význam v historii se mění, posouvá, snižuje a opět zvyšuje
- Teritoriální vody - viz kapitola o území a hranicích
- Úžiny, průlivy, průplavy, základny...

Středozemní moře

- Strategická role od antického světa dodnes: Arabská říše, Byzance, Osmanská říše, Francie, Rusko, UK...
- Migrace, transport, nerostné suroviny, střety náboženství a civilizací

Severní ledový oceán

- Postupný nárůst významu
- Hranice mezi USA a Ruskem - Západem a Východem
- Různé půtky o území
- Tzv. severní cesta mezi Murmanskem a Archangelskem
- Až 22 % neobjevených světových zásob ropy a zemního plynu
- Arktida - zóny: Rusko, Kanada, Spojené státy, Norsko, Finsko, Island, Dánsko

Atlantický oceán

- Vnitřní moře euroamerického světa - NATO, základny, ložiska surovin, doprava
- Tradiční britská nadvláda, nástup USA - zlom 1940 (sml. o půjčce a pronájmu)
- Severní moře - největší evropské přístavy + Karibik
- Panamský průplav versus Nikaragujský průplav (Čína)

Indický oceán

- Někdy opomíjený, ale většinou expertů považovaný za klíčový
- Střídání panství - Arabové, Portugalci, Holanďané, Britové, USA, SSSR (Aden)...
- Dopravní tepny (Kapská cesta - malacké úžiny, Sundská úžina, Lombok), velké civilizace

- Geopoliticky důležitý až později - základny USA, následně další hraniční zóna Z/V
- Transport, soupeření o sféry mezi velmocemi a reg. mocnostmi
- Rozdíl mezi severem a jihem
- Čína a přístup k otevřenému Pacifiku, Jihočínské moře, Thajský záliv

- Pakty: ANZUS/ANZUK, AUKUS, Asean (Brunej, Filipíny, Indonésie, Kambodža, Laos, Malajsie, Myanmar, Singapur, Thajsko a Vietnam)

Čínské „základny“

[vysoká škola]

2021/2022

[vysoká škola]

VOLEBNÍ GEOGRAFIE

Literatura

- Fňukal, Miloš. *Politická geografie*. Olomouc: UPOL, 2013 (dostupné: <https://geography.upol.cz/soubory/studium/e-ucebnice/978-80-244-3901-3.pdf>), s. 69-78
- Krulík, Oldřich. Politika a geografie: úvod do politické geografie. in: Novák, Miroslav et al. *Úvod do studia politiky*. Praha: SLON, 2011, s. 236-239
- Flint, Colin and Peter Taylor. *Political Geography. World economy, nation-state and locality*. UK: Pearson Education Ltd., 2007, s. 194-233
- Kostelecký, Tomáš a kol. *Geografie výsledků parlamentních voleb: vzorce volebního chování v Česku 1992-2013*. Praha: SocÚ AV ČR, 2015

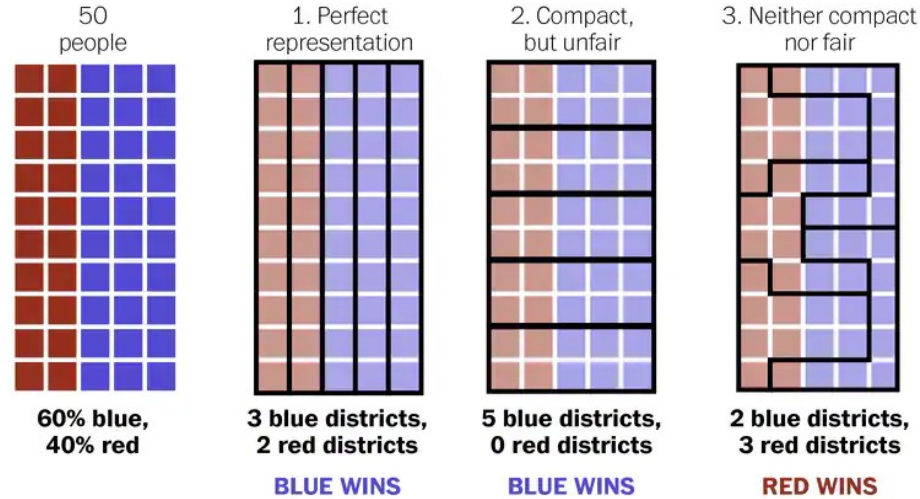
Geografie volebních systémů

- *Většinové systémy*
  - Obecně větší význam
  - Rozložení elektorátu - Sartoriho zákony (voličský rozptyl)
  - Gerrymandering, packing, cracking, minschief, malapportionment
- *Proporční systémy*
  - Volební obvody a jejich konstrukce - umělá/vázaná na územně správní uspořádání
- *Smíšené systémy*
  - Kombinace většinových a proporčních technik
  - Složité systémy i jejich volebně geografické souvislosti

Geografie volebních systémů

Gerrymandering, explained

Three different ways to divide 50 people into five districts

WASHINGTONPOST.COM/WONKBLOG

Adapted from Stephen Nass

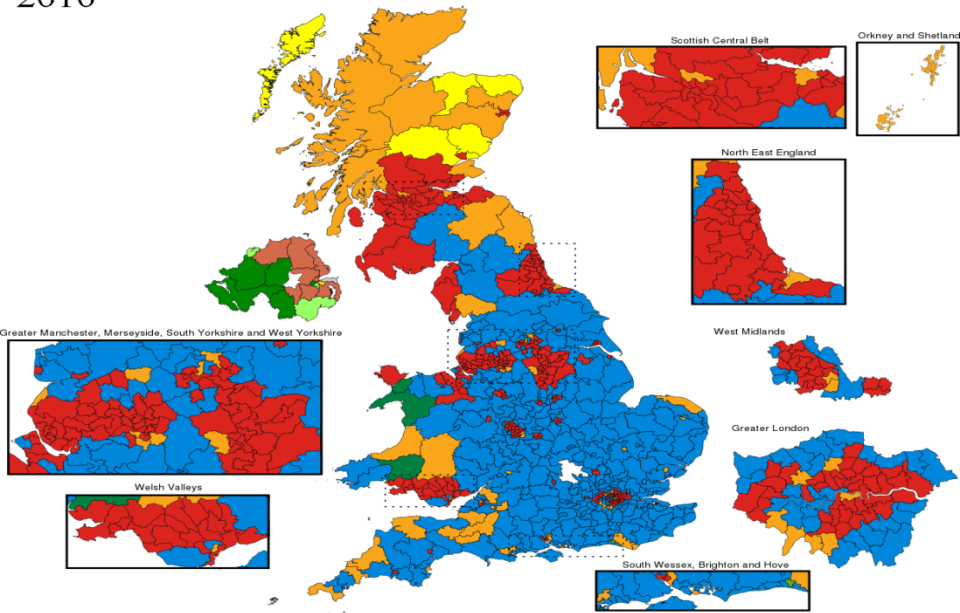

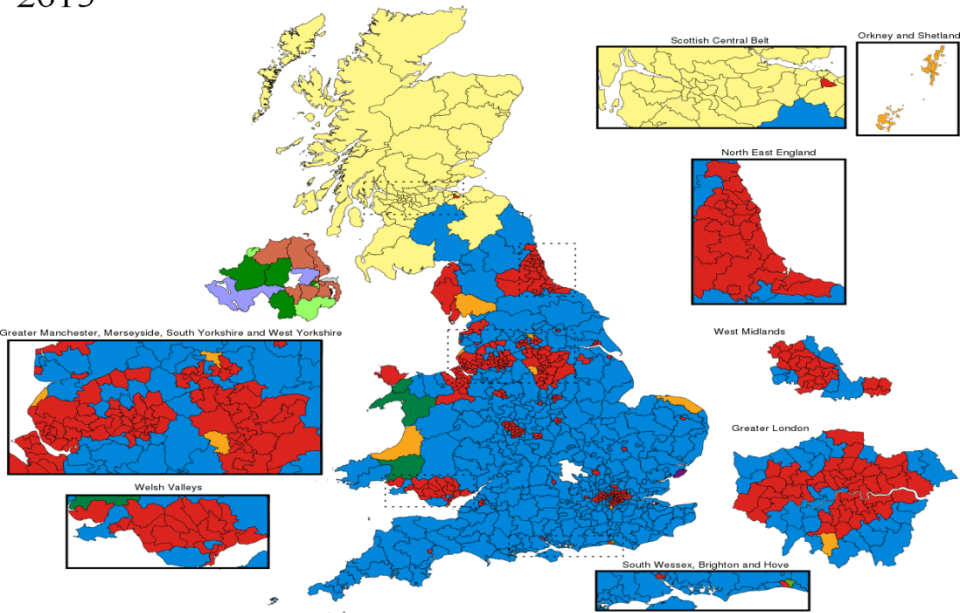
Geografie voleb

- Standardní statistická analýza - kvantitativní volební geografie
- Podmíněnost hlasování - souvisí s demografií a sociologií, ale i vývojem ekonomiky
- Geografické vlivy na hlasování a jejich zkoumání
- Analýza volebních obvodů a volební inženýrství

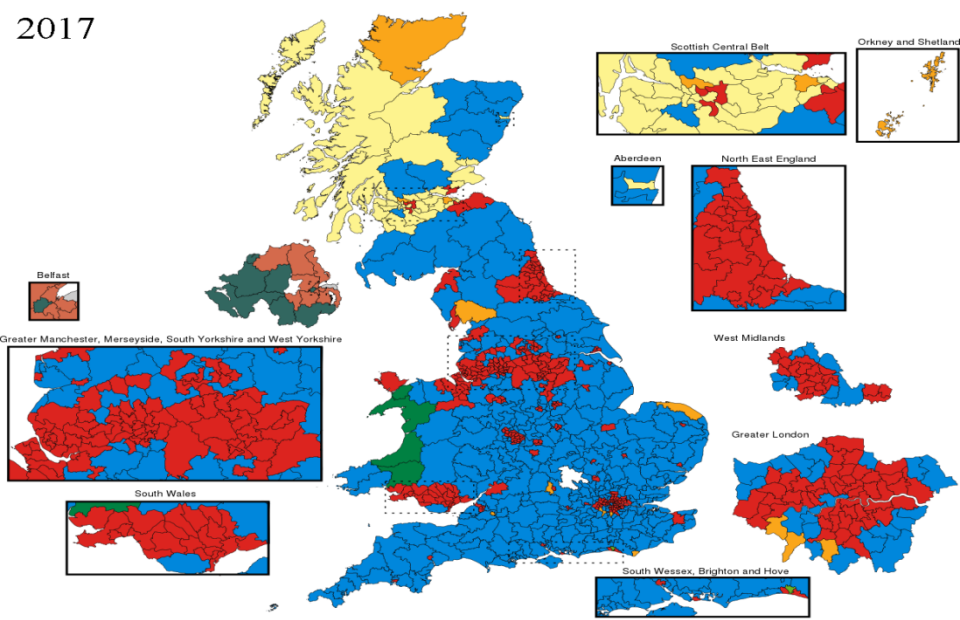
2010

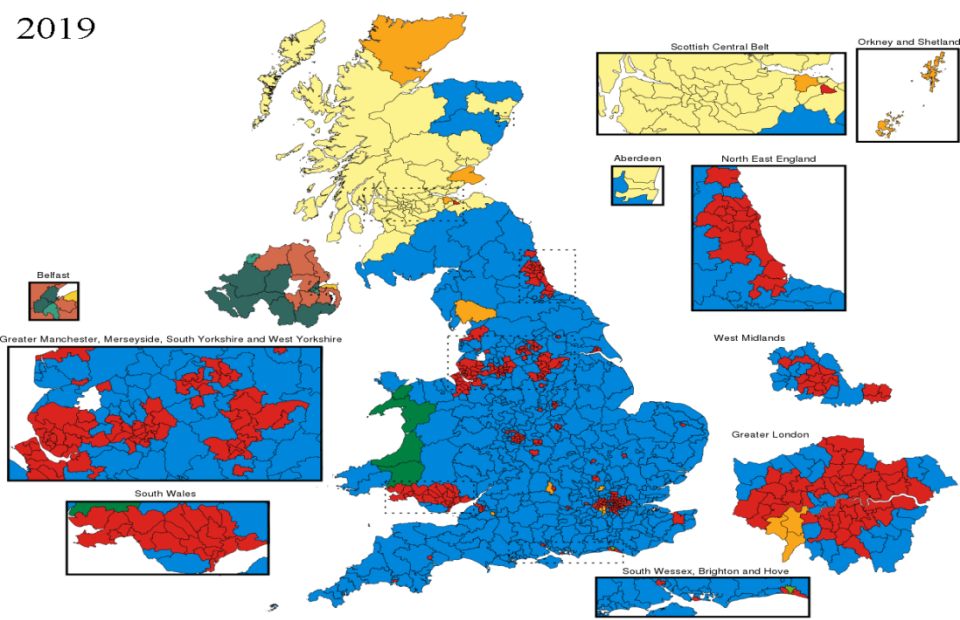
2015

2017

2019

- Conservative Party
- Labour Party
- Liberal Democrats
- Scottish National Party
- Green Party of England and Wales
- UK Independence Party
- Plaid Cymru
- Democratic Unionist Party
- Sinn Féin
- Social Democratic and Labour Party
- Alliance Party of Northern Ireland
- Ulster Unionist Party

Podmíněnost hlasování

- Srovnávání výsledků voleb s demografickými a sociálními jevy, resp. vývojem lokální ekonomiky
  - Migrace - vnitřní a mezinárodní
  - Národnostní, jazykové, náboženské složení
  - Stárnutí populace
  - Vzdělanostní struktura
  - Zaměstnanost (sektor a charakter) a nezaměstnanost
  - Podnikatelská aktivita
  - Rozvodovost, interrupce, exekuce, osobní bankroty
  - ...

Geografické vlivy

- Efekt kandidáta
- Efekt sousedství
- Efekt kampaně
- Hlasování o sporném bodu

Výzkum stability volební podpory

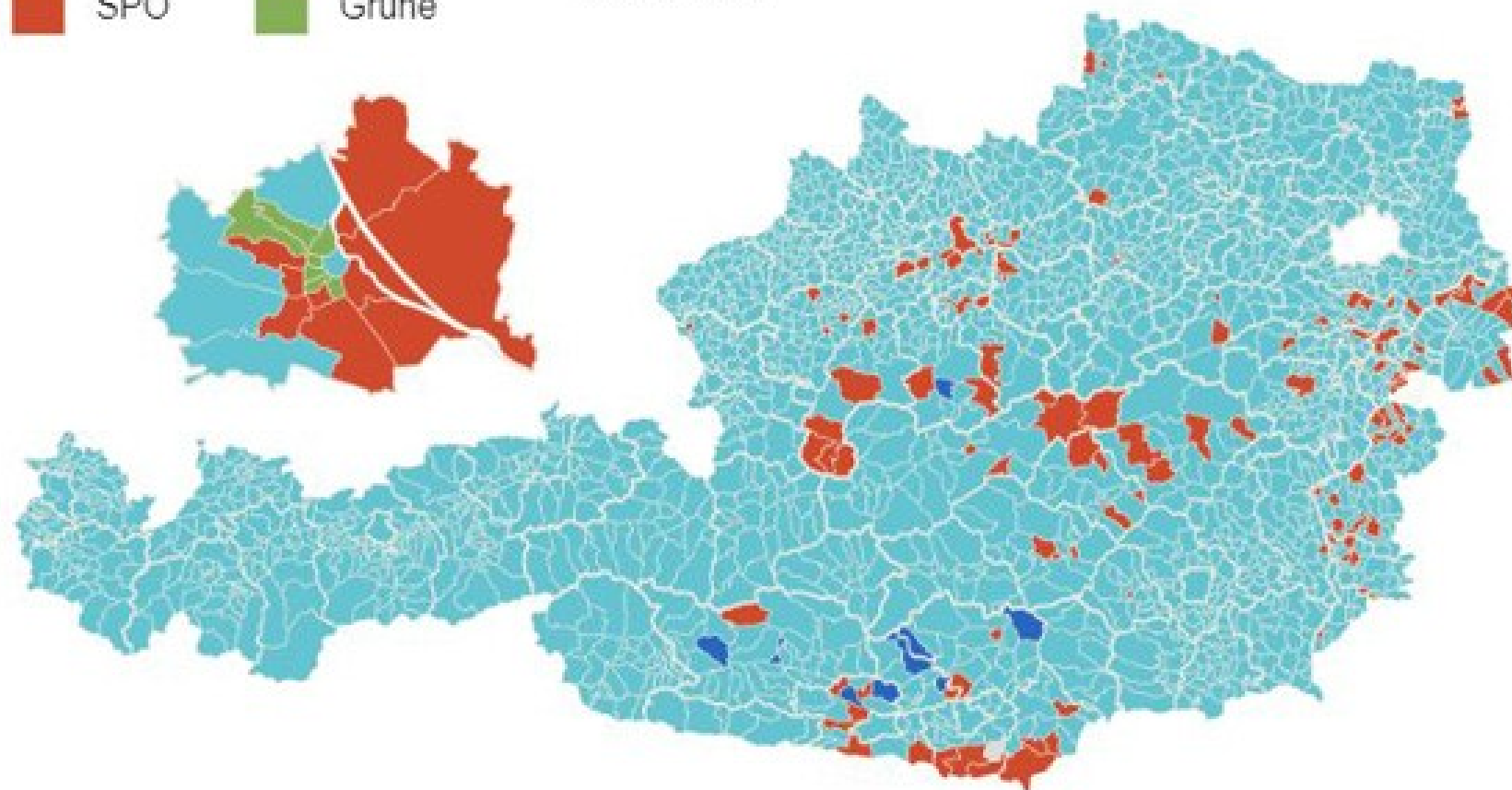
- Volatilita volební podpory
- Různé typy voleb
- Volby v historii - nedávné, ale i dávné (*viz otázka kontinuity/diskontinuity vývoje po roce 1989 s obdobími 1. rep. a 3. rep.*)
- Geografické vlivy napříč volbami
- Souvisí se (de)strukturací stranického systému

Vybrané problémy volební geografie

- Území (jádra) volební podpory
  - představují území (územní jednotky), jejichž podíl na celkovém počtu hlasů pro stranu dosahuje 25, resp. 50 %
- Třídně podmíněné hlasování
- Teorie ekonomického hlasování a racionální volba
- Psycho-sociální interpretace volebního chování
- Geografie hlavních měst a velkoměst
- Geografie venkova
- Využití v politickém marketingu

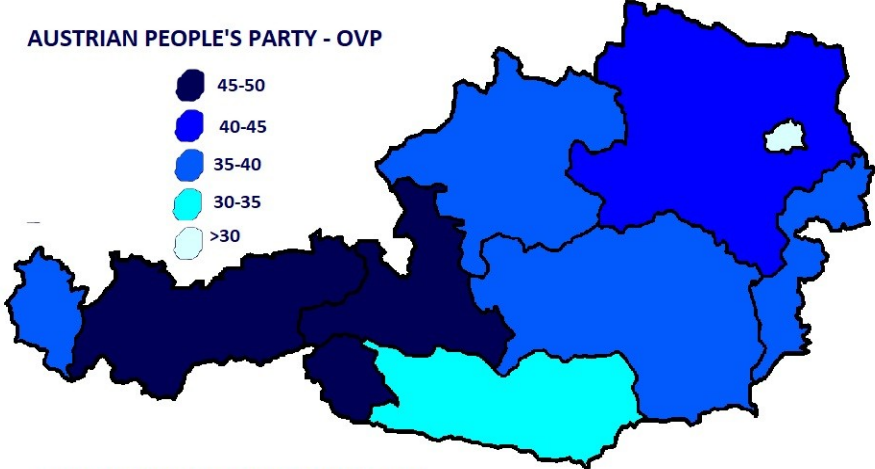
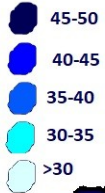

NR-Wahl 2019 – Stimmenmehrheiten nach Gemeinden

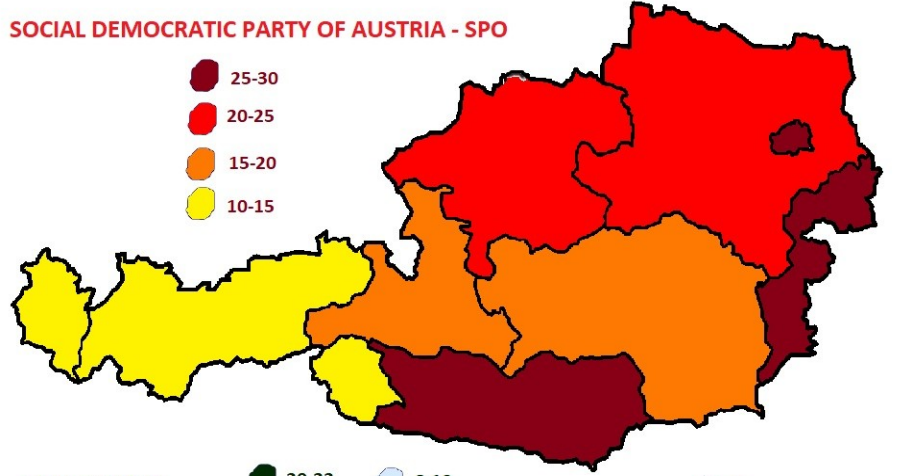

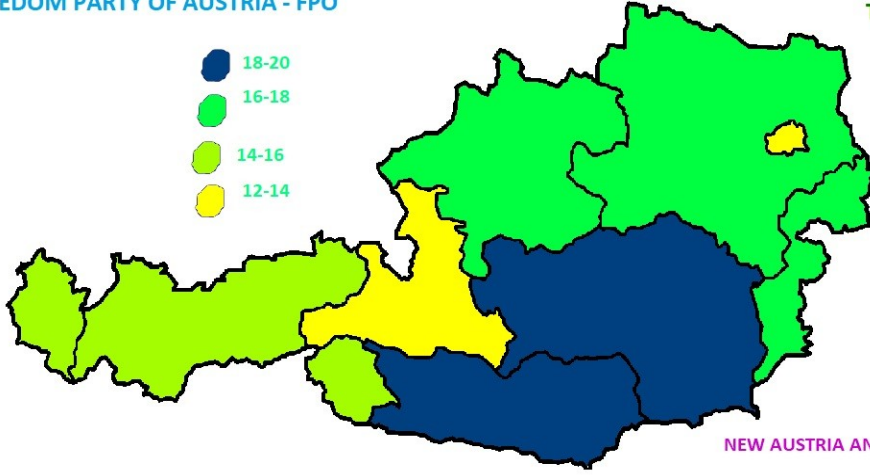
AUSTRIAN PEOPLE'S PARTY - OVP

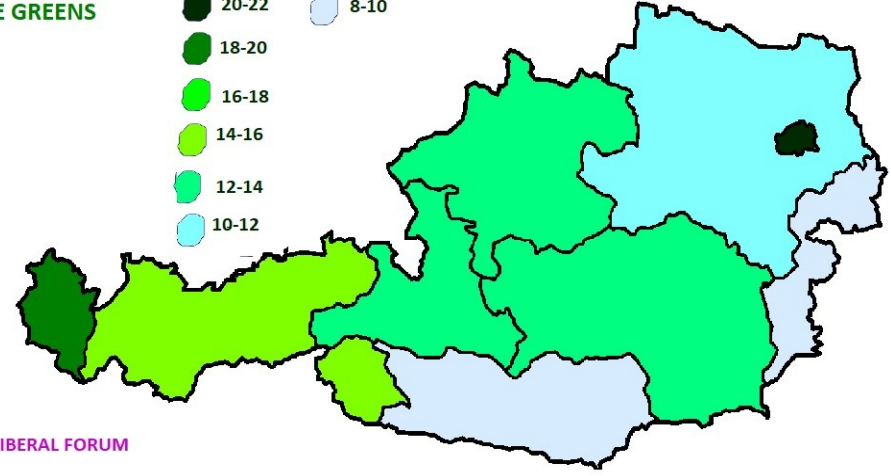
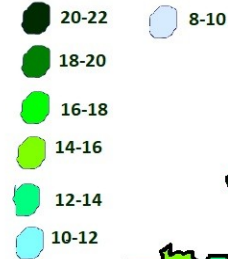
SOCIAL DEMOCRATIC PARTY OF AUSTRIA - SPO

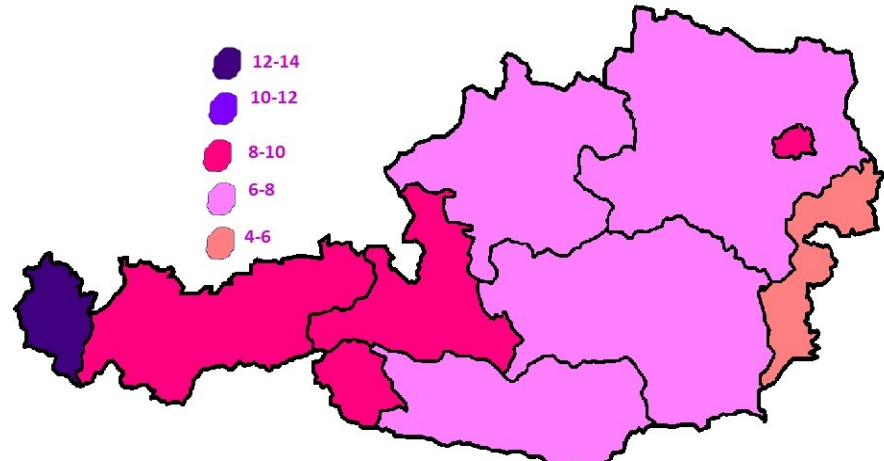
FREEDOM PARTY OF AUSTRIA - FPÖ

THE GREENS

NEW AUSTRIA AND LIBERAL FORUM

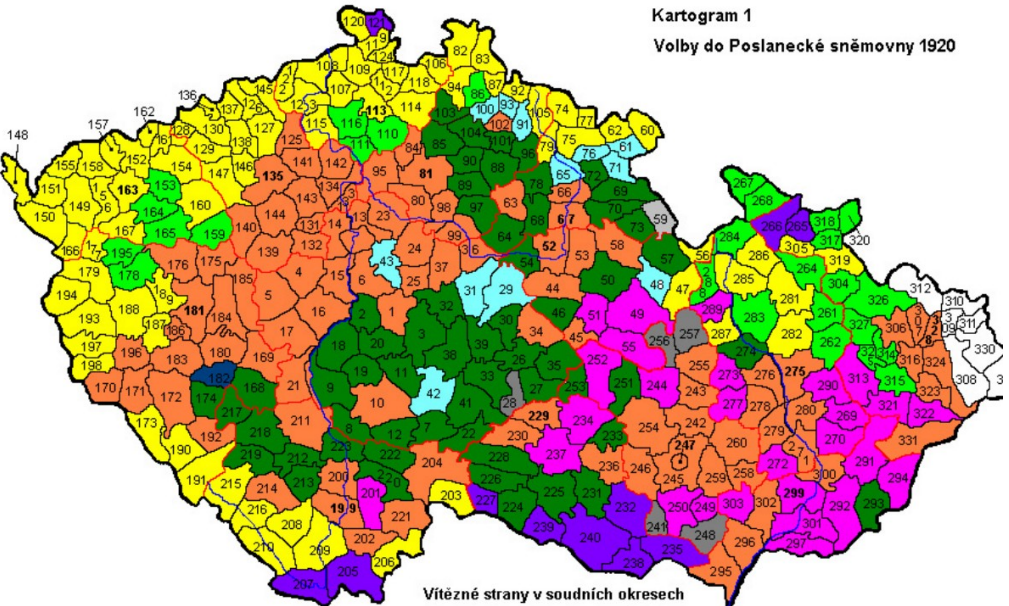

CrabCake

Austrian 2019 Election by Party

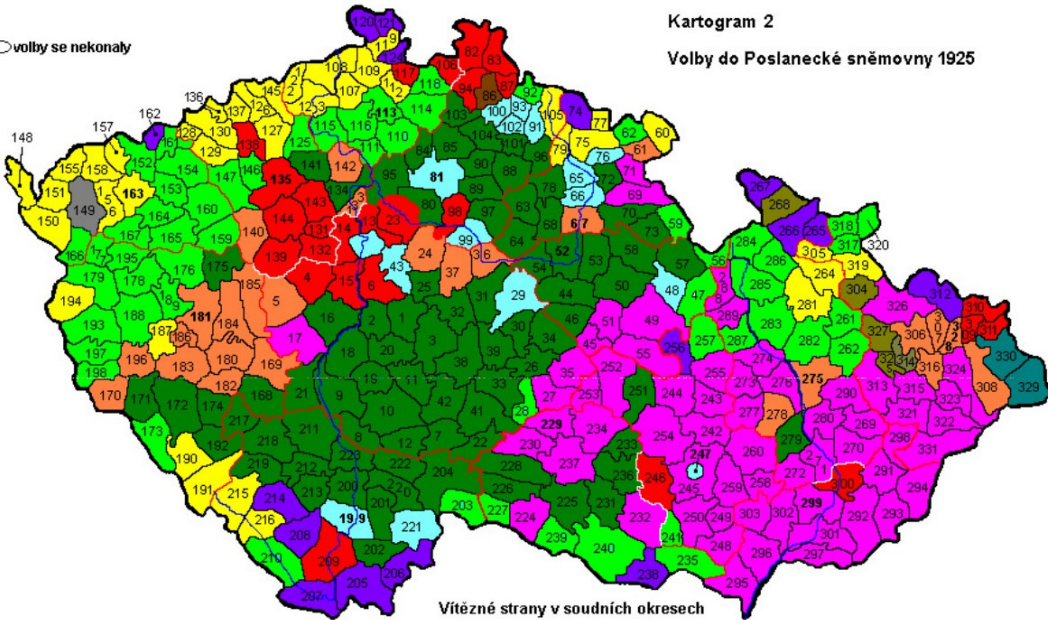

Kartogram 1
Volby do Poslanecké sněmovny 1920

- Vítězné strany v soudních okresech
BdL	ČSNS	DSDAP	SMDŽRCS
ČSDSD	DCV	DW20	
ČSL	DDFP	RSZML	volby se nekonaly

Kartogram 2
Volby do Poslanecké sněmovny 1925

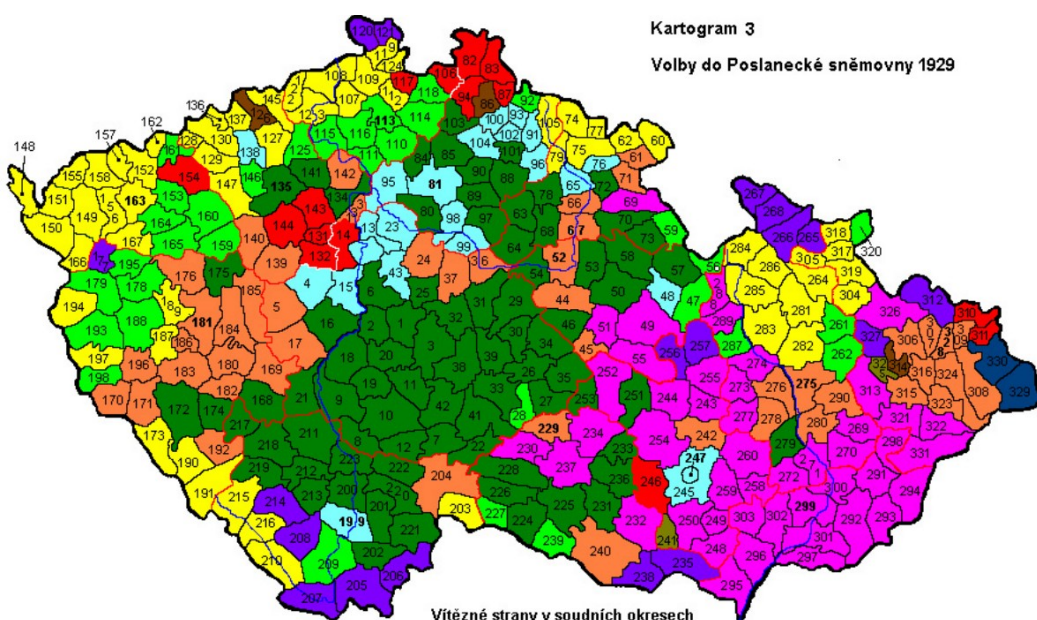

- Vítězné strany v soudních okresech
BdL	ČSSaKT	RSZML	DNSAP
ČSDSD	DCV	KSČ	DNP
ČSL	DSDAP	DFSP	PZLR

Kartogram 3

Volby do Poslanecké sněmovny 1929

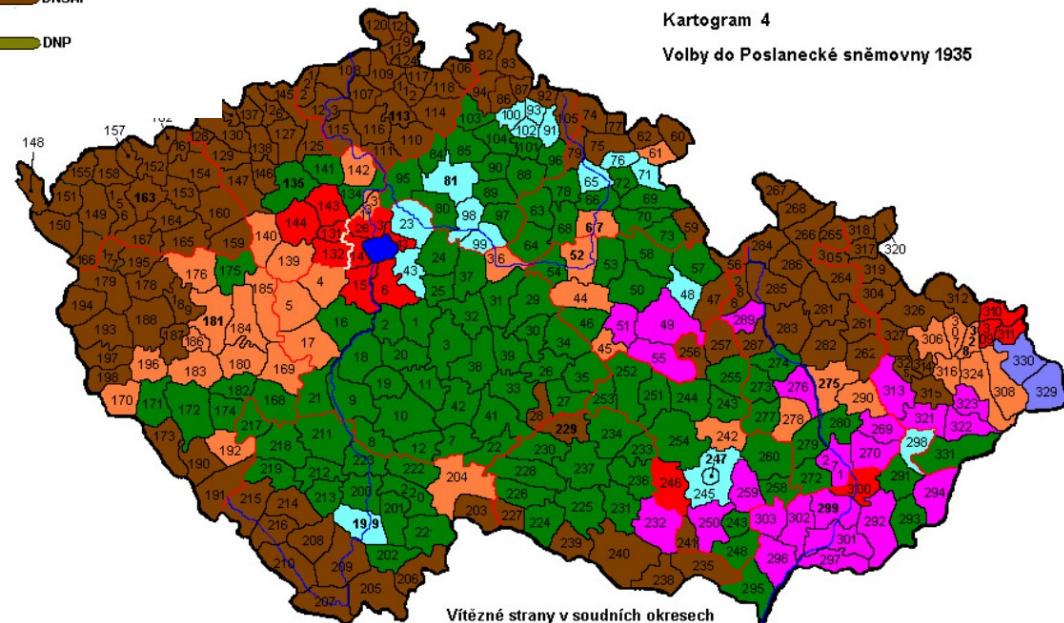

Vítězné strany v soudních okresech

DW29	ČSNS	RSZML	DNSAP
ČSDSD	DCV	KSČ	DNP
ČSL	DSDAP	Paž	

Kartogram 4

Volby do Poslanecké sněmovny 1935

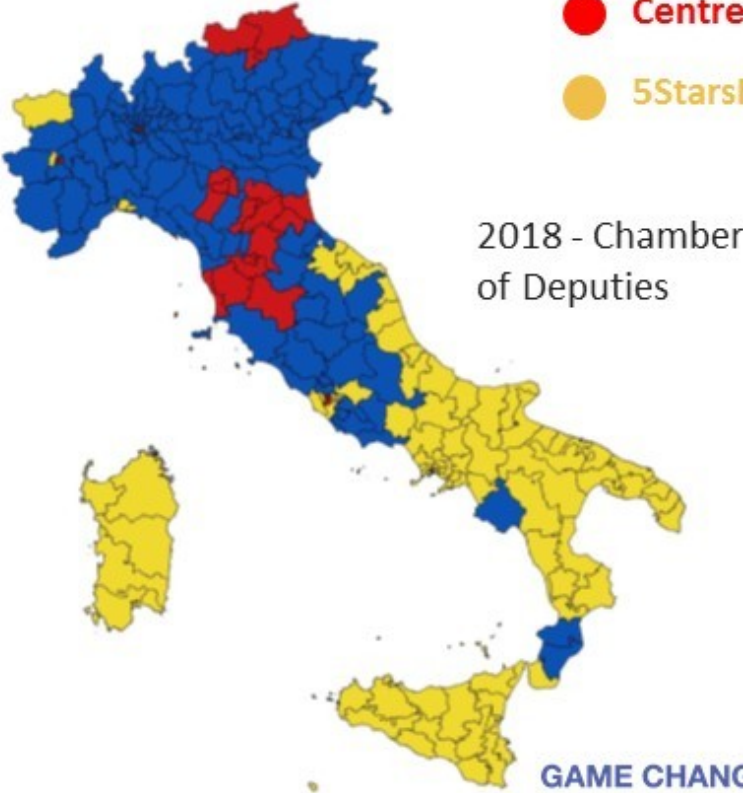
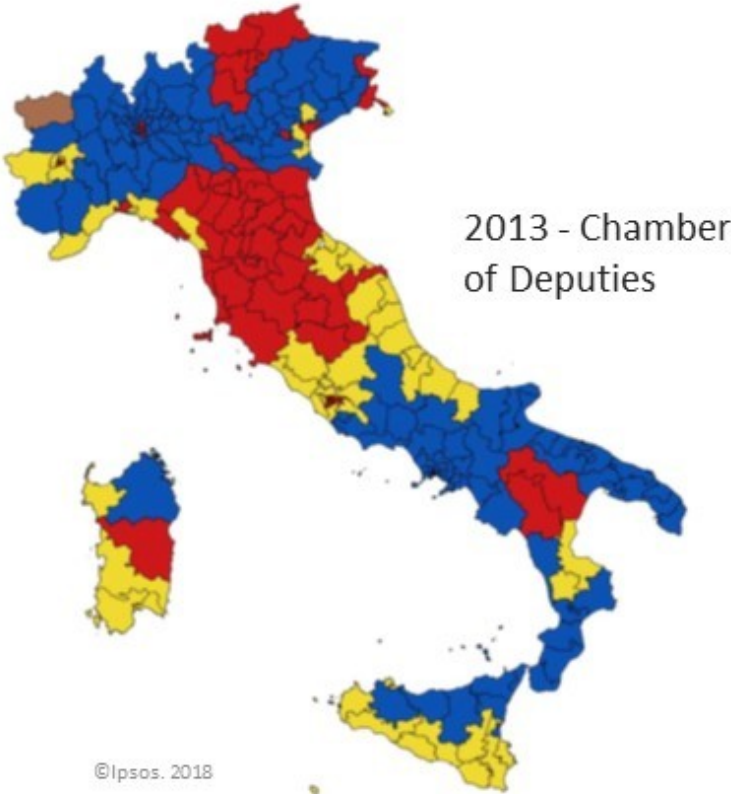
Vítězné strany v soudních okresech

SDP	ČSDSD	AB
RSZML	ČSNS	NárSj
ČSL	KSČ	

Political Elections in Italy 2018 - The electoral geography

A comparison between 2013 and 2018

- Centre-right
- Centre-left
- 5StarsMovement

©Ipsos. 2018

GAME CHANGERS

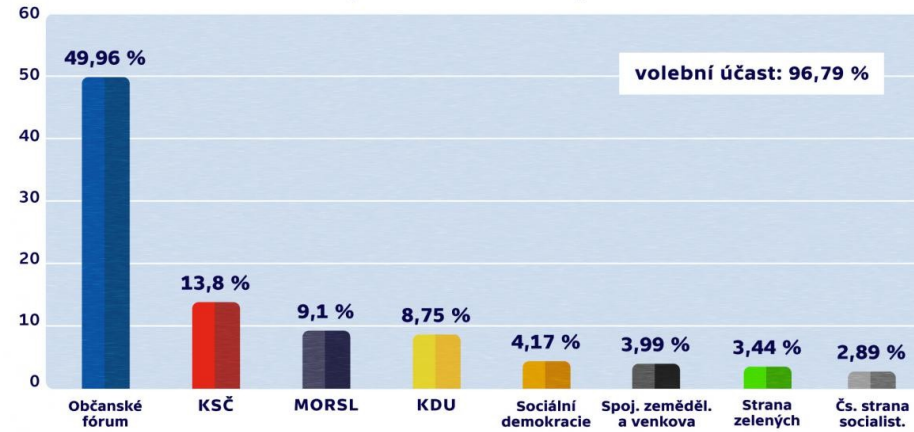

Volby 1990

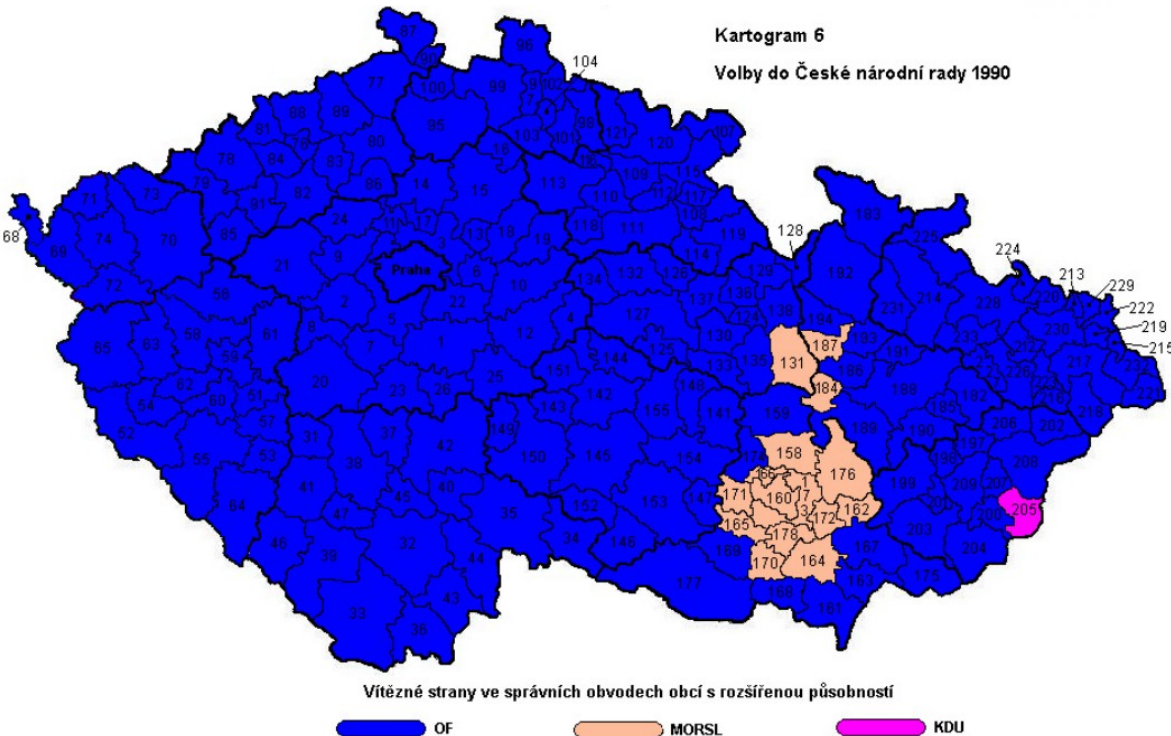
Triumf OF

Dále: KSČ, KDU, HSD-SMS

Výsledky voleb do Sněmovny národů Federálního shromáždění (8. – 9. června 1990)

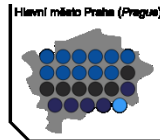
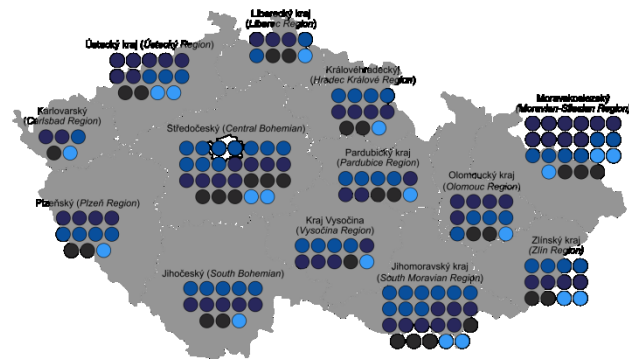
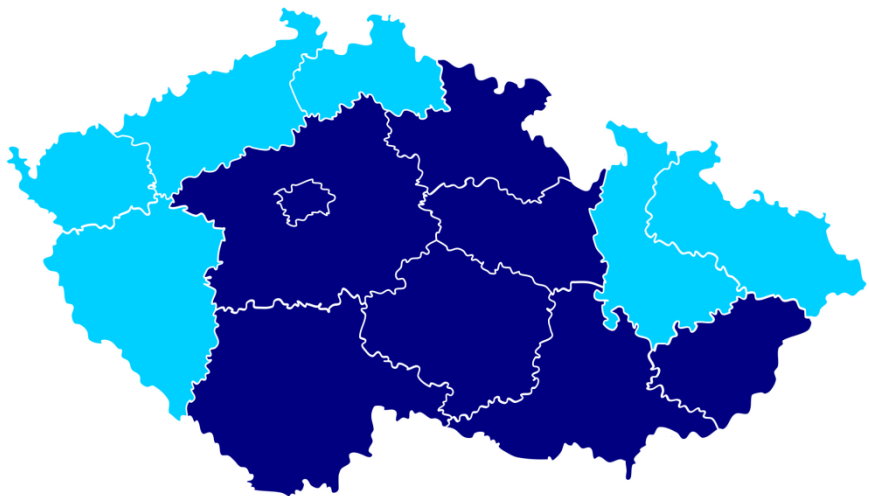
Kartogram 6
Volby do České národní rady 1990

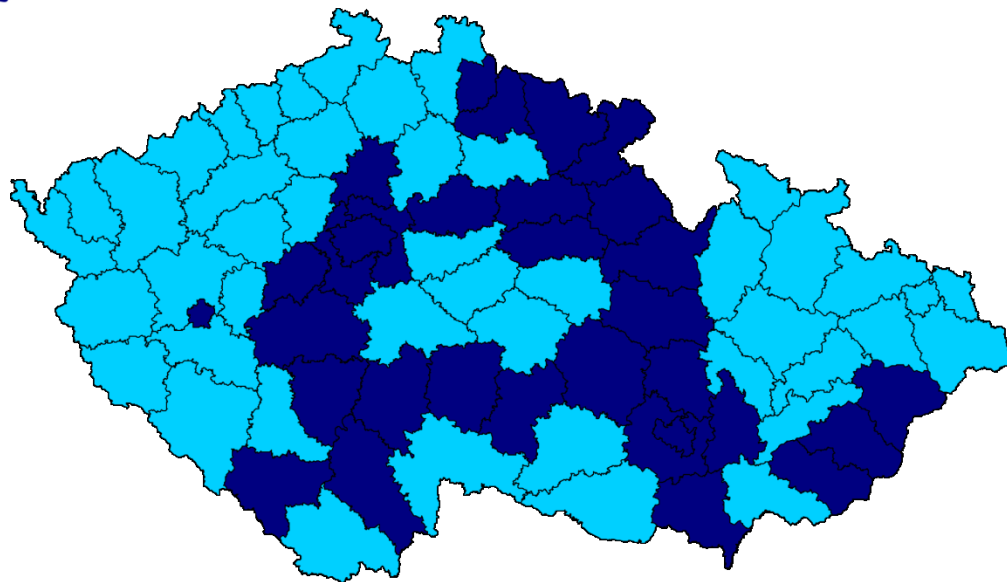

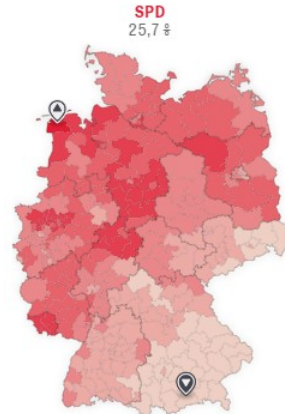
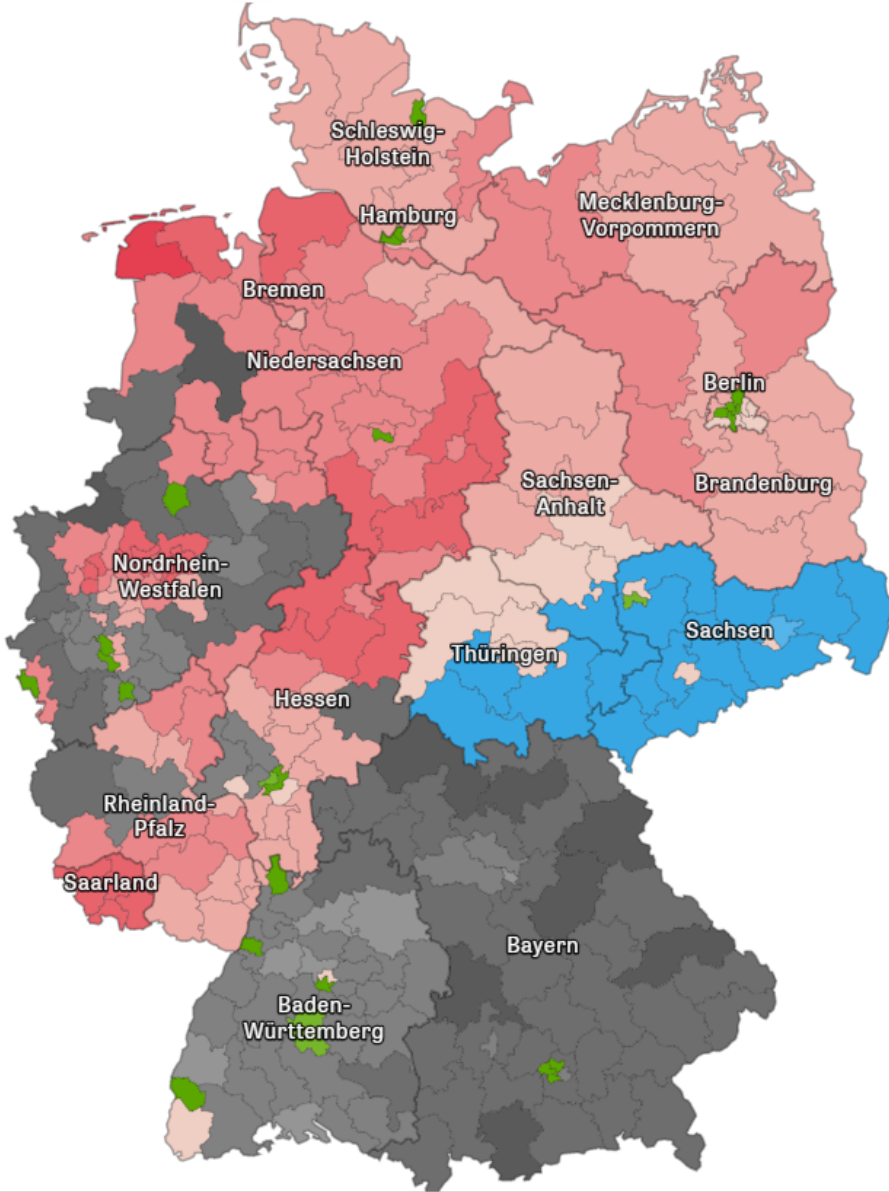
Volby 2021

ANO 2011	72
LEADER - <i>Andrej Babiš</i>	72
SPOLU	71
LEADER - <i>Petr Fiala</i>	71
PaS	37
LEADER - <i>Ivan Bartoš</i>	37
SPD	20
LEADER - <i>Tomáš Okamura</i>	20

Volby 2021 - Německo

SPD
25,7%

- 43,3% Aurich - Emden
- 13,5% Bad Tölz-Wolfratshausen - Miesbach

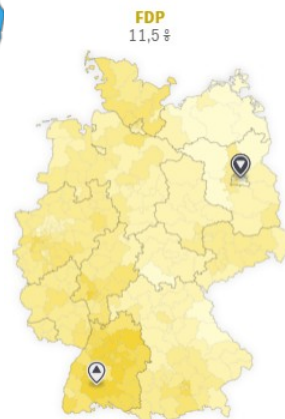
Union
24,1%

- 38,4% Cloppenburg - Vechta
- 7,0% Berlin-Friedrichshain-Kreuzberg - Prenzlauer Berg Ost

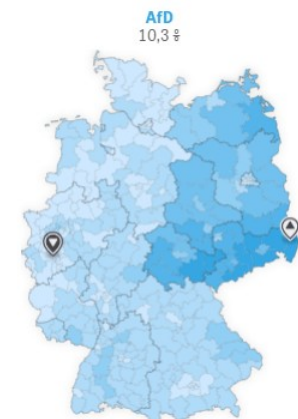
Grüne
14,8%

- 36,7% Berlin-Friedrichshain-Kreuzberg - Prenzlauer Berg Ost
- 3,3% Erzgebirgskreis I

FDP
11,5%

- 18,1% Rottweil - Tuttlingen
- 6,4% Berlin-Friedrichshain-

AfD
10,3%

- 32,5% Görlitz
- 2,9% Köln II

Linke
4,9%

- 18,2% Berlin-Lichtenberg
- 1,8% Deggendorf

Volby 2021 - Berlín

